

RAPORT

o stanie Miasta Zamość

za 2023 rok

Spis treści

Wstęp.....	7
Rozdział 1 – Realizacja polityk, programów i strategii.....	8
1.1. Strategia Rozwoju Miasta Zamość na lata 2020-2030.....	8
1.2. Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Zamościa na lata 2022-2027	12
1.3. Program gospodarczy budowy i przebudowy ulic na terenie Miasta Zamość na lata 2019 – 2023	13
1.4. Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Zamość na lata 2017-2023	15
1.5. Gminny Program Rewitalizacji Miasta Zamość na lata 2023-2030.....	19
1.6. Program Ochrony Środowiska dla powiatu grodzkiego Zamość na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2030.....	21
1.7. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Zamość.....	25
1.8. Strategia Rozwoju Elektromobilności Miasta Zamość.....	27
1.9. Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Zamość do 2030 roku.....	28
1.10. Gminny Program opieki nad Zabytkami Miasta Zamość na lata 2020-2023	31
1.11. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt	32
1.12. Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Zamość na lata 2020-2024	33
1.13. Program współpracy Miasta Zamość z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2022 rok.....	34
1.14. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Zamość na lata 2021-2030.....	38
1.15. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta Zamość na lata 2021-2023	38
1.16. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Zamość w latach 2022-2024	39
1.17. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2023.....	41
1.18. Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Zamościa ...	42
Rozdział 2. Realizacja Uchwał Rady Miasta w 2023 r.	44
2.1. Dane ogólne.....	44
2.2. Biuro Rady Miasta.....	45
2.3. Wydział Finansowy	52
2.4. Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie	56
2.5. Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska.....	59
2.6. Wydział Budownictwa, Urbanistyki i Ochrony Zabytków	62
2.7. Wydział Spraw Społecznych i Zarządzania Kryzysowego.....	63
2.8. Wydział Oświaty	65

2.9. Wydział Kultury i Sportu	66
2.10. Wydział Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami	66
2.11. Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Zewnętrznych	67
2.12. Wydział Inwestycji Miejskich i Zamówień Publicznych	68
2.13. Zarząd Dróg Grodzkich.....	68
2.14. Centrum Integracji Społecznej.....	69
2.15. Wydział Organizacyjno – Administracyjny.....	69
2.16. Wydział Turystyki i Promocji.....	70
2.17. Powiatowy Urząd Pracy	70
Rozdział 3. Budżet Obywatelski	71
3.1. Osiedle Orzeszkowej – Reymonta	71
3.2. Osiedle Rataja	71
3.3. Osiedle Karolówka	71
3.4. Osiedle Powiatowa	71
3.5. Osiedle Partyzantów	71
3.6. Osiedle Zamczysko.....	72
3.7. Osiedle Majdan.....	72
3.8. Osiedle Nowe Miasto.....	72
3.9. Osiedle Promyk.....	72
3.10. Osiedle Świętego Piątka	72
3.11. Osiedle Stare Miasto.....	72
3.12. Osiedle Planty	73
3.13. Osiedle Zamoyskiego	73
3.14. Osiedle Janowice	73
3.15. Osiedle Słoneczny Stok.....	73
3.16. Osiedle Kilińskiego	73
3.17. Projekt ogólnomiejski	74
Rozdział 4. Informacja z realizacji pozostałych zadań	75
4.1. Stan finansów Miasta Zamość	75
4.1.1. Dane ogólne.....	75
4.1.2. Struktura dochodów budżetu miasta w 2023 r.	76
4.2. Gospodarka nieruchomościami – informacja o stanie mienia komunalnego	80
4.2.1. Grunty komunalne.....	80
4.2.2. Inne prawa majątkowe	81
4.2.3. Zmiany w stanie mienia komunalnego	82

4.2.4. Dochody uzyskane z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania	82
4.2.5. Inne dane i informacje mające wpływ na stan mienia komunalnego	82
4.3. Rozwój Miasta, działania na rzecz wspierania i promocji potencjału gospodarczego i przedsiębiorczości.....	83
4.3.1. Rozwój gospodarczy – efekty działań	83
4.3.2. Realizacja rządowych programów wspierających potencjał gospodarczy	85
4.3.3. Działania na rzecz wspierania i promocji przedsiębiorczości	86
4.3.4. Rejestr działalności gospodarczej	86
4.3.5. Realizacja projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych	87
4.4. Pomoc społeczna	91
4.4.1. Dane finansowe	91
4.4.2. Działalność Miejskiego Centrum Pomocy Rodzinie	91
4.4.3. Zadania powiatu	97
4.4.4. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.....	98
4.4.5. Realizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych.....	100
4.4.6. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.....	101
4.5. Kultura i sport	102
4.5.1. Kultura	102
4.5.2. Sport	106
4.6. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	109
4.6.1. Wymiana starych systemów grzewczych w budynkach zlokalizowanych na terenie Miasta Zamość.....	109
4.6.2. Konserwacja rowów melioracyjnych	109
4.6.3. Konserwacja kanalizacji deszczowej.....	111
4.6.4. Gospodarowanie odpadami komunalnymi	111
4.6.5. Odpady niebezpieczne.....	112
4.6.6. Ewidencja zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	112
4.6.7. Budowa, rozwój i utrzymanie terenów zieleni	112
4.6.8. Konserwacja oświetlenia na terenie Miasta Zamość.....	113
4.6.9. Usuwanie pojazdów z dróg i ich przechowywanie	113
4.6.10. Pomniki przyrody	114
4.6.11. Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach	116
4.7. Turystyka i promocja	116
4.7.1. Działania realizowane w obszarze turystyki i promocji.....	116
4.7.2. Sezon turystyczny	118
4.8. Inwestycje realizowane w 2023 r.	118

4.8.1. Inwestycje drogowe.....	119
4.8.2. Modernizacja budynków użyteczności publicznej.....	121
4.8.4. Dziedzictwo kulturowe	122
4.8.5. Kanalizacja sanitarna	124
4.9. Sprawy społeczne i zarządzanie kryzysowe	125
4.9.1. Ochrona zdrowia.....	125
4.9.2. Polityka społeczna	125
4.9.3. Program „Karta Zamościanina”	125
4.9.4. Działania w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego	126
4.9.5. Działania w zakresie zarządzania kryzysowego	127
4.9.6. Działania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego	127
4.9.7. Działania samorządu na rzecz wsparcia policji i straży pożarnej.....	127
4.10. Sprawy obywatelskie	127
4.10.1. Ewidencja ludności	127
4.10.2. Działalność Powiatowego Urzędu Pracy.....	128
4.11. Informacja w zakresie budownictwa, ładu przestrzennego i ochrony zabytków.....	129
4.11.1. Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zamość.....	129
4.11.2. Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Zamość.....	130
4.11.3. Ustalenie lokalizacji inwestycji mieszkaniowej.....	130
4.11.4. Dotacje udzielone na prace konserwatorskie i roboty budowlane	130
4.11.5. Działania podjęte w związku z obowiązującą tzw. uchwałą krajobrazową	131
4.11.6. Rewitalizacja Starej Bramy Lwowskiej – etap II.....	131
4.11.7. Miejska Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna.....	132
4.11.8. Raport UNESCO.....	133
4.11.9. Dane z zakresu budownictwa, ładu przestrzennego i ochrony zabytków.....	134
4.12. Ewidencja kierowców i pojazdów.....	136
4.13. Oświata	137
4.13.1. Dane ogólne.....	137
4.13.2. Finansowanie systemu oświaty w Mieście Zamość.....	137
4.13.3. Zrealizowane projekty	139
4.14. Informacja z zakresu działania Zarządu Dróg Grodzkich	140
4.14.1. Informacje ogólne.....	140
4.14.2. Działalność bieżąca	140
4.15. Raport z Urzędu Stanu Cywilnego	141
4.15.1. Dane ogólne.....	141

4.15.2. Urodzenia.....	142
4.15.3. Małżeństwa.....	142
4.16. Ogród Zoologiczny im. Stefana Millera.....	142
4.16.1. Informacje ogólne.....	142
4.16.2. Działania edukacyjne	143
4.17. Działalność Miejskiego Rzecznika Konsumentów.....	143
4.18. Działalność Straży Miejskiej Miasta Zamość.....	144
4.18.1. Ogólna charakterystyka	144
4.18.2. Działania penalne i profilaktyczne	145
4.19. Działalność spółek miejskich.....	145
4.19.1. Zamojski Szpital Niepubliczny.....	145
4.19.2. Zakład Gospodarki Lokalowej w Zamościu sp. z o.o.	147
4.19.3. Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o.	148
4.19.4. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o.	149
4.19.5. Miejski Zakład Komunikacji sp. z o.o.	152

Wstęp

Zgodnie z obowiązkiem ustawowym Prezydent Miasta przedstawia Raport o stanie Miasta Zamość. Jest to już szósta odsłona tego dokumentu, w związku z tym można stwierdzić, że powstała solidna baza porównawcza w zakresie najważniejszych obszarów funkcjonowania miejskiego samorządu.

Raport o stanie Miasta Zamość jest dokumentem kompleksowo podsumowującym działalność wszystkich jednostek miasta (wydziałów Urzędu Miasta, jednostek organizacyjnych i spółek miejskich) w 2023 roku. Zestawienie te umożliwia wyrobienie sobie poglądu na bieżące funkcjonowanie samorządu, poznać obszary, w których osiągnięto satysfakcjonujące efekty, ale też pozwala na zapoznanie się ze specyfiką wyzwań i problemów, z którymi należy się zmierzyć.

Niniejsze opracowanie składa się z czterech rozdziałów. W celu zapewnienia przejrzystości, a także spełnienia wymogów zawartych w ustawie o samorządzie gminnym, Raport o stanie Miasta Zamość zawiera opis najważniejszych strategii, programów i polityk (w rozdziale 1.), informację z realizacji uchwał Rady Miasta (w rozdziale 2.), informację z realizacji budżetu obywatelskiego (w rozdziale 3.) oraz informację z realizacji pozostałych zadań (w rozdziale 4.).

PREZYDENT MIASTA

Andrzej Wnuk

Rozdział 1 – Realizacja polityk, programów i strategii

1.1. Strategia Rozwoju Miasta Zamość na lata 2020-2030

Strategia Rozwoju Miasta Zamość na lata 2020-2030 jako dokument kierunkowy, stanowi podstawę do podejmowania skoordynowanych działań przez wszystkich partnerów społecznych Miasta Zamość. Kompleksowe podejście i ujęcie zrównoważonego rozwoju Zamościa powoduje, iż realizacja strategii stała się wspólnym zadaniem władz samorządowych i wszystkich partnerów społecznych.

Aktualizacja ostatecznej wersji dokumentu została przeprowadzona w czwartym kwartale 2021 r., natomiast przyjęcie strategii miało miejsce podczas lutowej sesji w 2022 r. (Uchwała Nr XLII/615/2022 z dnia 28 lutego 2022 r.).

Misję Miasta Zamość w perspektywie do 2030 roku określono w następujący sposób: Zamość – miasto aktywne gospodarczo, z nowoczesną infrastrukturą, dbające o tradycję, zapewniające bezpieczne i przyjazne warunki życia mieszkańcom.

Cele strategiczne określają rezultaty o zasadniczym znaczeniu w długiej perspektywie oraz kierunkują działania na rzeczy właściwe dla koncepcji rozwoju Miasta Zamość. Cele strategiczne związane są z decyzjami dotyczącymi utrzymania lub zmiany wykorzystania zasobów miasta, w tym również zasobów będących w dyspozycji sektora prywatnego i pozarządowego. Przypisane im cele operacyjne wyznaczają kierunki działań, co do przedsięwzięć właściwych dla rozwoju Zamościa.

Cele strategiczne i cele operacyjne (kierunki działań) powstały na podstawie oceny aktualnej sytuacji uwzględniającej zidentyfikowane w uspołecznionym procesie pracy problemy i czynniki wewnętrzne wpływające na możliwość rozwoju Miasta (słabe i mocne strony) oraz zewnętrzne (szanse i zagrożenia w otoczeniu).

Cele strategiczne zostały opracowane w trzech głównych, wyznaczonych obszarach funkcjonowania Miasta, tj.:

- zaspokojenie potrzeb mieszkańców,
- potencjały i zasoby miasta,
- gospodarka i promocja miasta.

Cele strategiczne w podziale na obszary prezentują się następująco:

Obszar: Zaspokojenie potrzeb mieszkańców

Cel strategiczny 1.: Zdrowe i aktywne społeczeństwo Zamościa bazujące na bezpiecznych i przyjaznych warunkach życia

Obszar: Potencjały i zasoby Miasta Zamość

Cel strategiczny 2.: Zamość miasto zrównoważone z nowoczesną infrastrukturą

Obszar: Gospodarka i promocja Miasta Zamość

Cel strategiczny 3.: Zamość miasto o silnym zapleczu gospodarczym

Wśród celów operacyjnych (kierunków działań), które realizują cel strategiczny 1 są m.in.: wspieranie aktywności i samodzielności seniorów, przeciwdziałanie problemom społecznym oraz pomoc osobom w trudnej sytuacji życiowej, zapewnienie warunków i oferty dla powszechnego podejmowania aktywności fizycznej oraz kulturalnej.

Do osiągnięcia celu strategicznego 2. przyczynią się m.in. następujące cele operacyjne: zwiększona ochrona i poszanowanie środowiska przyrodniczego oraz optymalne wykorzystanie zasobów naturalnych na obszarze miasta, rozwój bezpiecznych, efektywnych i ekologicznych systemów komunikacji w mieście, kontynuacja ochrony zabytkowego krajobrazu kulturowego i zachowania obiektów dziedzictwa kulturowego, wspieranie rozwoju turystyki kulturowej.

Wśród kierunków działań na rzecz zrealizowania celu strategicznego 3., w strategii wymienia się m.in.: utrzymywanie i rozwój funkcji turystycznych, rozwój oraz przyciągnięcie działalności gospodarczej.

W strategii wyszczególniono projekty, które mają szczególne znaczenie z punktu widzenia uruchamiania procesów zmierzających do rozwoju Miasta Zamość i przyczynią się do rozwiązywania problemów zdiagnozowanych w procesie powstawania strategii. Projekty te nie stanowią zamkniętego katalogu i mogą być aktualizowane.

Lp.	Tytuł projektu	Obszar tematyczny	Termin realizacji	Powiązanie z celami strategicznymi Strategii Rozwoju Miasta Zamość
1.	Wykorzystanie potencjału turystycznego miasta Zamość oraz gminy Zamość poprzez stworzenie nowych produktów turystycznych	Przedsiębiorczość Kultura Tożsamość regionalna Sport Turystyka Ochrona Środowiska Bezpieczeństwo	2022-2025	Cel 3. Zamość miasto o silnym zapleczu gospodarczym
2.	Rozwój gospodarczy obszaru funkcjonalnego Miasta Zamość i gmin ościennych	Transport Przedsiębiorczość B-R Rolnictwo	2021-2026	Cel 3. Zamość miasto o silnym zapleczu gospodarczym
3.	Budowa wielofunkcyjnego Centrum Kultury z siedzibą Orkiestry Symfonicznej im. Karola Namysłowskiego w Zamościu	Kultura Sprawy społeczne Tożsamość regionalna Turystyka	2021-2027	Cel 2. Zamość miasto zrównoważone z nowoczesną infrastrukturą
4.	Rozbudowa systemu małej retencji na terenie Miasta Zamość i Gminy Zamość	UM Zamość, Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska	2020-2030	Cel 2. Zamość miasto zrównoważone z nowoczesną infrastrukturą
5.	Utworzenie ośrodka edukacji ekologicznej, strzelectwa i historii łowiectwa Zamojszczyzny	Zdrowie Kultura Edukacja Sprawy Społeczne Rewitalizacja Tożsamość regionalna Sport Turystyka Ochrona środowiska	2021-2023	Cel 3. Zamość miasto o silnym zapleczu gospodarczym

Lp.	Tytuł projektu	Obszar tematyczny	Termin realizacji	Powiązanie z celami strategicznymi Strategii Rozwoju Miasta Zamość
		Efektywność energetyczna Bezpieczeństwo		
6.	Utworzenie lekkoatletycznej akademii sportu w Zamościu	Zdrowie Edukacja Sprawy społeczne Rewitalizacja Sport Turystyka Efektywność energetyczna	2020-2024	Cel 1. Zdrowe i aktywne społeczeństwo Zamościa bazujące na bezpiecznych i przyjaznych warunkach życia Cel 2. Zamość miasto zrównoważone z nowoczesną infrastrukturą
7.	Budowa efektywnego systemu wspierania zarządzania elektronicznego pracy instytucji publicznych	Cyfryzacja B+R Sprawy społeczne	2021-2025	Cel 3. Zamość miasto o silnym zapleczu gospodarczym
8.	Utworzenie Centrum Energii Odnawialnej i Efektywności Energetycznej	Przedsiębiorczość B+R Efektywność energetyczna	2021-2025	Cel 2. Zamość miasto zrównoważone z nowoczesną infrastrukturą Cel 3. Zamość miasto o silnym zapleczu gospodarczym
9.	Budowa domu pomocy społecznej w Zamościu	Zdrowie Sprawy Społeczne	2021-2027	Cel 1. Zdrowe i aktywne społeczeństwo Zamościa bazujące na bezpiecznych i przyjaznych warunkach życia
10.	Konsolidacja działań w obszarze realizacji usług społecznych na terenie Zamościa	Zdrowie Sprawy Społeczne	2021-2026	Cel 1. Zdrowe i aktywne społeczeństwo Zamościa bazujące na bezpiecznych i przyjaznych warunkach życia
11.	Rewitalizacja społeczno-gospodarcza Starego Miasta w Zamościu	Przedsiębiorczość Kultura Rewitalizacja Społeczeństwo Obywatelskie Turystyka	2022-2027	Cel 3. Zamość miasto o silnym zapleczu gospodarczym

Lp.	Tytuł projektu	Obszar tematyczny	Termin realizacji	Powiązanie z celami strategicznymi Strategii Rozwoju Miasta Zamość
		Ochrona środowiska Efektywność energetyczna		
12.	Rozbudowa ogrodu zoologicznego w Zamościu	Przedsiębiorczość Edukacja Turystyka	2021-2023	Cel 3. Zamość miasto o silnym zapleczu gospodarczym
13.	Zamojska Akademia Kultury	Edukacja Turystyka Kultura	2020-2023	Cel 2. Zamość miasto zrównoważone z nowoczesną infrastrukturą Cel 3. Zamość miasto o silnym zapleczu gospodarczym
14.	Rewitalizacja Starego Miasta w Zamościu	Rewitalizacja Edukacja Turystyka	2020-2023	Cel 3. Zamość miasto o silnym zapleczu gospodarczym
15.	Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii na domach jednorodzinnych w mieście Zamość	Ochrona środowiska Efektywność energetyczna	2020-2022	Cel 2. Zamość miasto zrównoważone z nowoczesną infrastrukturą
16.	Zwiększenie dostępności zalewu miejskiego w Zamościu jako miejsca aktywnej rekreacji w sąsiedztwie zamojskiego zespołu staromiejskiego	Rewitalizacja	2020-2022	Cel 2. Zamość miasto zrównoważone z nowoczesną infrastrukturą
17.	Przebudowa drogi na odcinku około 5 km w ciągu drogi krajowej nr 74 od al. 1 Maja (most na rzece Łabuńka) do ulicy Szczepreskiej (granica miasta Zamość)	Ochrona środowiska Transport	2020-2023	Cel 2. Zamość miasto zrównoważone z nowoczesną infrastrukturą
18.	Rozwój elektromobilności w Zamościu	Ochrona środowiska Efektywność Energetyczna Transport	2020-2035	Cel 2. Zamość miasto zrównoważone z nowoczesną infrastrukturą

1.2. Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Zamościa na lata 2022-2027

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) są instrumentami zaproponowanymi przez Komisję Europejską, dzięki którym partnerstwa miast i gmin z miejskich obszarów funkcjonalnych mogą realizować wspólne przedsięwzięcia. Celem ZIT-ów jest wykorzystanie wspólnych atutów i rozwiązywania problemów, które dotyczą nie tylko miasta, ale całego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego (MOF). Współpraca samorządów w województwie lubelskim ma doprowadzić do zwiększenia efektywności podejmowanych dotychczas działań i właściwego przygotowania się do realizacji wspólnych projektów. Dodatkową korzyścią z przyjęcia wspólnej strategii, obok zacieśnienia wzajemnej współpracy pomiędzy samorządami, będzie możliwość uzyskania wsparcia finansowego ze środków Unii Europejskiej dedykowanego dla projektów ZIT.

28 lutego 2022 r. Rada Miasta Zamość wyraziła zgodę na zawarcie przez Miasto Zamość i Gminę Zamość porozumienia międzygminnego w sprawie współpracy przy opracowaniu Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Zamościa na lata 2022-2027 oraz przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na opracowanie dokumentu strategicznego pn. Strategia ZIT MOF Zamościa na lata 2022-2027. Przedmiotowe porozumienie zostało zawarte 17 marca 2022 r.

W maju 2022 r. opracowana została diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Zamościa, która przedstawia portret obszaru zarówno pod względem opisowym, jak i statystycznym. Istotnym założeniem było przedstawienie informacji (w miarę dostępności danych) w podziale na jednostki samorządu terytorialnego tworzące obszar funkcjonalny tak, by wychwycić istniejące różnicowania oraz powiązania funkcjonalne miasta i otaczającego go obszaru wiejskiego.

24 kwietnia 2023 r. Rada Miasta Zamość podjęła uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego określającego zasady współpracy w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Zamościa. Porozumienie pomiędzy Miastem Zamość a Gminą Zamość zostało zawarte w dniu 18 maja 2023 r.

W dniach 18 grudnia 2023 – 8 stycznia 2024 trwały konsultacje społeczne projektu Strategii. Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Zamościa na lata 2022-2027 (Strategia ZIT MOF Zamościa) jest dokumentem określającym główne kierunki rozwoju gmin MOF Zamościa na lata 2022-2030, przede wszystkim pod kątem możliwości jakie stwarza realizacja przedsięwzięć w formule Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

Logika interwencji w ramach Strategii została ujęta tak, aby zapewnić optymalne spektrum możliwości pozyskiwania dostępnych środków finansowych dla realizacji zawartych w niej celów. Strategia jest spójna z politykami publicznymi i celami rozwojowymi w wymiarze regionalnym, krajowym i europejskim. Dotyczy to szczególnie terytorialnego wymiaru wsparcia w ramach instrumentu ZIT.

Ważnym aspektem uzasadniającym konieczności opracowania Strategii są nowe uwarunkowania wynikające z celów i kierunków polityki regionalnej na poziomie krajowym oraz wyzwania i cele polityki spójności UE w ramach perspektywy finansowej 2021-2027.

Kluczową kwestią jest tu zmiana paradygmatu zarządzania rozwojem oraz systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej, których celem jest m.in. zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo (tzw. obszarów strategicznej interwencji). Istotnym celem opracowania Strategii jest przedstawienie komplementarności kierunków rozwoju MOF Zamościa z celami polityki regionalnej określonymi w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 oraz w krajowych dokumentach strategicznych. Dotyczy to przede wszystkim terytorialnego podejścia do polityki rozwoju samorządów i powiązania realizacji projektów z możliwościami ich finansowania w formule Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Zamościa na lata 2022-2027 stanowi istotny dokument planowania rozwoju lokalnego, określający kluczowe uwarunkowania i kierunki działań gmin MOF. Strategia wskazuje wizję, cele strategiczne i operacyjne wraz z określającymi je wskaźnikami oraz projekty wyznaczone do realizacji w okresie jej obowiązywania. Dokument zawiera wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej obszaru MOF Zamościa oraz analizę strategiczną zewnętrznych i wewnętrznych problemów i potencjałów rozwojowych. Strategia jest jednym z kluczowych instrumentów zarządzania i stanowi podstawę do prowadzenia przez władze samorządowe gmin partnerskich długookresowej polityki rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego.

Zakres oraz tryb opracowania dokumentu jest zgodny z obowiązującymi regulacjami prawnymi dotyczącymi strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych zgodnie z art. 34 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027.

Przyjęcie Strategii przez organy stanowiące Miasta Zamość oraz Gminy Zamość jest planowane na II kwartał 2024 r.

1.3. Program gospodarczy budowy i przebudowy ulic na terenie Miasta Zamość na lata 2019 – 2023

Dokument stanowi załącznik do Uchwały Nr XLI/524/2018 Rady Miasta Zamość z dnia 28 maja 2018 r. W ramach tej inicjatywy przeprowadzono działania:

Budowa ulicy Rydla

Wybudowano drogę gminną nr 110978L na odcinku o długości 361 m. Wykonano nawierzchnię ulicy z masy bitumicznej wraz z chodnikiem. Wybudowano kanalizację deszczową, kanał technologiczny oraz oświetlenie uliczne.

Zadanie dofinansowane z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w kwocie 1 140 345,00 zł.

Wartość zadania: 2 022 978,84 zł.

Przebudowa ulicy Braterstwa Broni

W ramach przebudowy drogi powiatowej 3299L od granicy miasta do Cmentarza Komunalnego wykonano wzmocnienia wraz z lokalnymi poszerzeniami i zjazdami na długości 650 m. Wykonano humusowanie skarp z obsianiem, pobocza z mieszanki niezwiązanej.

Wartość zadania: 3 712 644,48 zł. Uzyskano dofinansowanie do budowy w/w ulicy i budowy kanalizacji sanitarnej w w/w ulicy w łącznej kwocie 4 702 500,00 zł z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

Opracowanie dokumentacji projektowej i kosztorysowej rozbudowy ulicy Lwowskiej w Zamościu

Zakres opracowania obejmował m.in.:

- rozbudowę ul. Lwowskiej na odcinku 850 m od skrzyżowania z ul. Reja i Ogrodowej do granicy miasta,
- rozbudowę skrzyżowania ul. Lwowskiej (drogi wojewódzkiej nr 849) z ul. Młyńską na nowy typ skrzyżowania o ruchu okrężnym (rondo),
- rozbudowę skrzyżowania ul. Lwowskiej (drogi wojewódzkiej nr 849) z al. Jana Pawła II (droga krajowa nr 17) na nowy typ skrzyżowania o ruchu okrężnym (rondo),
- budowę kanalizacji deszczowej, regulację i dostosowanie nawierzchni istniejącego uzbrojenia (włazów studni rewizyjnych kanalizacji sanitarnej i zasuw wodociągowych), likwidacja kolizji z urządzeniami podziemnymi.
- uzupełnienie braków w oświetleniu ulicznym, wymiana kabla oświetlenia ulicznego w ciągu ul. Lwowskiej, przebudowa oświetlenia, likwidacja kolizji.
- inwentaryzację zieleni kolidującej z inwestycją w pasie drogowym, projekt nasadzeń zastępczych.

Odbiór dokumentacji przeprowadzono w dniu 07.07.2023 r. Wartość zadania: 190 650,00 zł.

Budowa ulicy gen. Władysława Andersa w Zamościu

Opracowano dokumentację projektową i kosztorysową budowy ulicy gen. Władysława Andersa obejmującą projekt drogi, kanalizacji deszczowej, kanału technologicznego. Zaprojektowano również wymianę opraw oświetleniowych na oprawy LED. Termin realizacji dokumentacji według zawartej umowy do dnia 21.06.2023 r. Odbiór dokumentacji przeprowadzono w dniu 21.06.2023 r.

Koszt opracowania dokumentacji: 19 680, 00 zł.

Budowa ulicy B. Chrobrego w Zamościu

Opracowano dokumentację projektową i kosztorysową budowy ulicy B. Chrobrego w Zamościu obejmującą projekt drogi, kanalizacji deszczowej, kanalizacji teleinformatycznej, zaprojektowano również wymianę opraw oświetleniowych na oprawy LED. Termin realizacji dokumentacji według zawartej umowy do dnia 16.10.2023r. Odbiór dokumentacji przeprowadzono w dniu 16.10.2023 r. Koszt opracowania dokumentacji: 38 880,00 zł.

Przebudowa ul. Podwale

Zakres przebudowy (w 2023 r. ogłoszono postępowanie przetargowe, termin realizacji w 2024 r.) obejmuje m.in.:

- przebudowę nawierzchni drogi z wykonaniem nowej konstrukcji drogi,
- przebudowę miejsc parkingowych oraz drogi manewrowej do miejsc parkingowych,

- przebudowę chodnika, zjazdów, wykonanie oznakowania drogi,
- wykonanie przejścia dla pieszych wraz z pochwytem przy przejściu.
- wykonanie robót wykończeniowych, odtworzenie konstrukcji nawierzchni w ulicy Koźmiana, po wykonaniu kanalizacji sanitarnej. Wykonanie warstwy ścieralnej na całej długości ulicy Koźmiana. (warstwa ścieralna tożsama do warstwy ścieralnej w ulicy Podwale).
- wykonanie kanalizacji deszczowej w ulicy Podwale,
- wykonanie kanalizacji deszczowej w ulicy Koźmiana z włączeniem do kanalizacji deszczowej w ulicy Sienkiewicza.

Umowa została zawarta 12.02.2024 r. termin realizacji – do 7 miesięcy od dnia zawarcia umowy. Koszty wynikające z zawartej umowy 1 850 000,00 zł. Zadanie dofinansowane z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

Ponadto, celem realizacji budowy ulic ujętych w „Programie gospodarczym budowy i przebudowy ulic na terenie miasta Zamość na lata 2019 – 2023”, zaplanowanych do realizacji w 2023 roku, Miasto Zamość ogłosiło postępowanie przetargowe na realizację zadania pn. „Rozbudowa ulicy Lwowskiej, rozbudowa drogi do strzelnicy, budowa ulicy Ładnej, Chrobrego, Andersa, Grechuty, bocznej Granicznej w Zamościu”

Zadanie dofinansowane ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

1.4. Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Zamość na lata 2017-2023

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Zamość na lata 2017-2023 (LPR) został opracowany w ramach projektu pt. „Zamojska Akademia Rewitalizacji”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, z Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

Miasto Zamość na etapie przygotowania i wdrożenia LPR dołożyło wszelkich starań, aby zapewnić koordynację i integrację działań przy jego tworzeniu. Realizując zadania zaplanowane w dokumencie, starano się uzyskać efekt spójności przestrzennej prowadzonych projektów, niwelacji zjawisk kryzysowych oraz trwałej poprawy warunków życia mieszkańców na tym obszarze. Plany inwestycyjne zawarte w LPR były tworzone w warunkach pełnej partycypacji społeczności lokalnej przy opracowywaniu programu, jak i projektów rewitalizacji, co daje podstawę do wspólnego działania mieszkańców i lokalnych władz.

Głównym celem programu jest ograniczenie natężenia występujących negatywnych zjawisk i procesów oraz poprawa jakości i standardu życia mieszkańców poprzez optymalne wykorzystanie posiadanego potencjału i zasobów.

Tab. Informacja końcowa dotycząca wykonania projektów podstawowych (24) i uzupełniających (7) przewidzianych do realizacji w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Zamość na lata 2017-2023 (stan na dzień 31 grudnia 2023).

Lp.	Tytuł projektu	Wnioskodawca	Status realizacji	Uwagi
Projekty podstawowe				
1.	Zamojska Akademia Kultury	Miasto Zamość	Zakończony	
2.	Zamojskie Eksperymentorium	Miasto Zamość	Rezygnacja z realizacji	
3.	Remont i modernizacja Rotundy Zamojskiej	Miasto Zamość	Zakończony	
4.	Rewitalizacja Starego Miasta w Zamościu	Miasto Zamość	Zakończony	
5.	Poprawa funkcjonowania szkoły w zakresie współpracy i świadczonych usług edukacyjnych na rzecz mieszkańców osiedla Planty- Zespół Szkół Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi	Miasto Zamość	Nie została rozpoczęta	Projekt nie został złożony
6.	Scalenie przestrzenne i krajobrazowe terenów fortyfikacji z ekspozycją relikwów i założeń ogrodowych wokół Kościoła Św. Mikołaja w Zamościu	Zgromadzenie Redemptorystów Dom Zakonny w Zamościu	W trakcie realizacji	
7.	Remont i modernizacja największego XVII-wiecznego barokowego kościoła oo. Franciszkanów w Polsce – Zamość	Parafia Rzymskokatolicka Zwiastowania NMP oo. Franciszkanów	Zakończony	
8.	Remont zabytkowego budynku „Wikarówki” wraz z zagospodarowaniem terenu oraz elewacji wejścia do Kazamat Bastionu II na cele utworzenia „Skarbcza Historii, Sztuki i Nauki” w Zamościu	Parafia Katedralna Zmartwychwstania Pańskiego i Św. Tomasza Apostoła w Zamościu	Zakończony	
9.	Reintegracja społeczna i zawodowa	Fundacja Rozwoju Gospodarki i Innowacji im. Eugeniusza Kwiatkowskiego	Nie została rozpoczęta	Projekt nie został złożony

10.	Rozszerzenie oferty edukacyjno-rozrywkowej na Osiedlu Planty	Spółdzielnia mieszkaniowa im. Waleriana Łukasińskiego w Zamościu	Nie została rozpoczęta	Projekt nie został złożony
11.	Termomodernizacja budynku PSONI	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Zamościu	Nie została rozpoczęta	Projekt nie został złożony
12.	Laboratorium smaku – punkt gastronomiczny Centrum Integracji Społecznej w Zamościu	Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu	Nie została rozpoczęta	Projekt nie został złożony
13.	Akcja Integracja	NS Konsulting	Zakończony	
14.	3 A – atrakcyjnie, artystycznie, aktywnie - Zamojskie Centrum Wolontariatu	Stowarzyszenie Zamojskie Centrum Wolontariatu	Nie została rozpoczęta	Projekt nie został złożony
15.	Zamojskie Laboratorium Przedsiębiorczości Społecznej	Zamojskie Forum Inicjatyw Społecznych – Związek Stowarzyszeń	Nie została rozpoczęta	Projekt nie został złożony
16.	Dom Trzeciego Tysiąclecia im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego	Centrum Caritas Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej	W trakcie realizacji	Zmiana podmiotu odpowiedzialnego za budowę obiektu. FUNDACJA Dom Trzeciego Tysiąclecia im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego (zarejestrowana 8.11.2020)
17.	Manufaktura „U zamojskiego artysty”	Stowarzyszenie ART AVANTI	Nie została rozpoczęta	Projekt nie został złożony
18.	Teatr Art Avanti II piętro	Stowarzyszenie ART AVANTI	Nie została rozpoczęta	Projekt nie został złożony
19.	Rewaloryzacja obiektu zabytkowego dawnego domu kahalny w Zamościu	Przedsiębiorca	Nie została rozpoczęta	Projekt nie został złożony
20.	Przebudowa dawnej „Wozowni” na cele turystyczno-hotelowe	Przedsiębiorca	Nie została rozpoczęta	Projekt nie został złożony
21.	Odbudowa i przebudowa dawnej „Kawiarni Parkowej” na cele rekreacyjno-integracyjne	Przedsiębiorca	Zakończony	Projekt zrealizowany ze środków własnych poza unijnym dofinansowaniem
22.	Przebudowa wraz z termomodernizacją	Przedsiębiorca	Nie została rozpoczęta	Projekt odrzucony z powodu niepełnej dokumentacji

	obiektów stanowiących zespół hotelowy wraz ze zmianą części funkcji hotelu			
23.	Aktywni – Zintegrowani - Zatrudnieni	Przedsiębiorca	Nie została rozpoczęta	
24.	Zamojska Akademia Aktywności	Przedsiębiorca	Nie została rozpoczęta	
Projekty uzupełniające				
1.	Budowa węzła komunikacji integrującego transport publiczny: miejski, PKP, BUS, samochody osobowe, rowery przy ul. Peowiaków (tereny od ronda Rady Europy do ul. Partyzantów) w Zamościu	Miasto Zamość	Zakończony	
2.	Instalacja kamer monitoringu miejskiego	Miasto Zamość	Zakończony	Źródło finansowania: Budżet Obywatelski
3	Remont i modernizacja obiektu przy ul. Sadowej 51A w Zamościu – Środowiskowy Dom Samopomocy	Miasto Zamość	Zakończony	Źródło finansowania: dotacja celowa z budżetu państwa
4.	Przebudowa i remont obiektów infrastruktury usług społecznych w mieście Zamość	Miasto Zamość	Zakończony	
5.	Zwiększenie dostępności zalewu miejskiego w Zamościu jako miejsca aktywnej rekreacji w sąsiedztwie zamojskiego zespołu staromiejskiego	Miasto Zamość	Zakończony	
6.	Od szkolenia do zatrudnienia	OHP Lublin	Zakończony	
7.	Dom Florentyna Zamość – Koszary	Przedsiębiorca	Nie została rozpoczęta realizacja	

Z przeprowadzonego monitoringu LPR wynika, że spośród listy 24 planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz siedmiu przedsięwzięć uzupełniających:

- 2 projekty są w trakcie realizacji,
- 13 projektów jest zakończonych

Pozostałe nie zostały złożone i zrealizowane.

1.5. Gminny Program Rewitalizacji Miasta Zamość na lata 2023-2030

Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem, na podstawie którego Miasto Zamość będzie planować zadania, zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U 2021 r. poz. 485), mające na celu podniesienie jakości życia oraz podjęcie działań w celu zmniejszenia skali problemów (społecznych, gospodarczych, technicznych, przestrzenno-funkcjonalnych i środowiskowych) w obszarach zdegradowanych.

Rewitalizacja to zespół wielu działań (składających się na całościowy proces), które są podejmowane w celu wywołania ożywienia wybranego fragmentu miasta. Ożywienie to nie jest jednak powiązane wyłącznie z tkanką urbanistyczną. Najważniejsze w rewitalizacji jest pokonanie kryzysu społecznego, któremu towarzyszy przywrócenie ładu przestrzennego, ożywienie gospodarcze i odbudowa lokalnej społeczności. Końcowym rezultatem procesu rewitalizacji powinna być poprawa jakości życia mieszkańców.

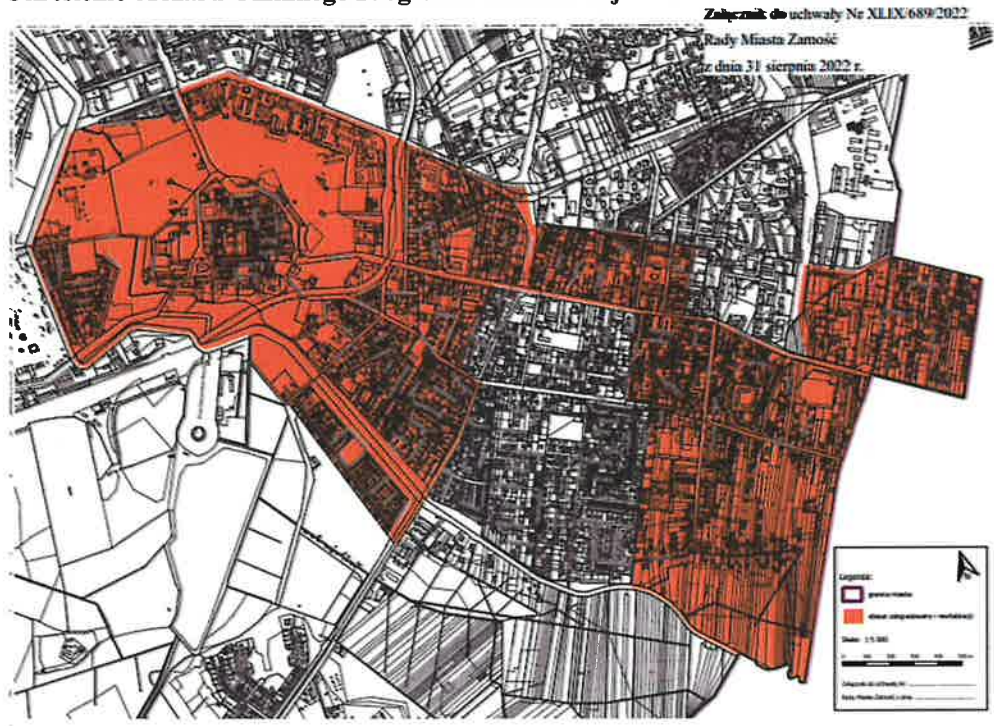
Rewitalizacja wymaga nie tylko środków i zaangażowania strony publicznej, ale również prywatnej. Zgodnie z definicją proces rewitalizacji prowadzą oprócz gminy również inni interesariusze: mieszkańcy, właściciele nieruchomości i ich zarządcy, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, podmioty gospodarcze, organizacje pozarządowe. Na etapie tworzenia programu rewitalizacji konieczne jest więc uruchomienie współpracy tych wszystkich przedstawicieli środowiska lokalnego, aby z większą siłą oddziaływać na liczne kryzysy, które spowodowały zapaść obszaru objętego działaniami naprawczymi.

Pierwszy etap prac został zakończony. Na podstawie wykonanej diagnozy określono granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W dniach od 26 lipca do 18 sierpnia 2022 r. zostały przeprowadzone konsultacje społeczne z mieszkańcami Zamościa dotyczące wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Zamość.

Konsultacje społeczne miały na celu zebranie uwag, propozycji i opinii dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Zamość na lata 2023-2030.

31 sierpnia 2022 roku Rada Miasta Zamościa podjęła Uchwałę Nr XLIX/689/2022 wraz z załącznikiem, tj.: mapą w skali 1:5000, w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Zamość.

Grafika. Określenie obszaru Gminnego Programu Rewitalizacji

26 września 2022 roku Rada Miasta Zamość podjęła Uchwałę Nr L/702/2022 w sprawie przystąpienia do sporządzania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Zamość na lata 2023-2030. Przyjęta uchwała rozpoczęła proces opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Zamość (GPR) w oparciu o przepisy ustawy o rewitalizacji. Dokument zostanie opracowany na zasadzie partycypacji, tzn. przy udziale: mieszkańców, przedstawicieli organizacji społecznych, zawodowych i gospodarczych.

Gminny Program Rewitalizacji określi cele, kierunki działania i sposoby zapobiegania negatywnym zjawiskom obszaru rewitalizacji Miasta Zamość dla następujących osiedli:

- 1) Nowe Miasto,
- 2) Partyzantów,
- 3) Planty,
- 4) Promyk,
- 5) Stare Miasto.

W 2023 roku zgodnie z podjętą uchwałą w sprawie przystąpienia do sporządzania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Zamość na lata 2023-2030 rozpoczęto realizację II etapu dot. opracowania dokumentu. W lutym 2023 roku rozpoczęły się spotkania konsultacyjne z mieszkańcami, przedsiębiorcami, przedstawicielami JST i stowarzyszeniami. W lipcu br. Gminny Program Rewitalizacji Miasta Zamość na lata 2023-2030 został przekazany zgodnie z ustawą o rewitalizacji do opiniowania przez odpowiednie organy oraz został przekazany zgodnie z uchwałą Zarządu Województwa Lubelskiego do oceny merytorycznej przez Urząd Marszałkowski.

Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Zamość na lata 2023-2030, stworzy szansę na ubieganie się o zewnętrzne środki finansowe i realizację wskazanych w programie przedsięwzięć. Przyczyni się to do rozwiązania zdiagnozowanych zjawisk

kryzysowych w sferze społecznej, a także związanych z nimi problemów występujących w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

1.6. Program Ochrony Środowiska dla powiatu grodzkiego Zamość na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2030

Program Ochrony Środowiska dla powiatu grodzkiego Zamość na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2030 został przyjęty 26 października 2020 r. Uchwałą Rady Miasta Zamość. Dokument został opracowany zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 1219 z późn. zm.) i definiuje cele oraz zadania na najbliższe lata, monitoring realizacji programu, jak również nakłady finansowe potrzebne na wdrożenie założeń programu. Działania ujęte w programie mają na celu osiągnięcie trwałego i zrównoważonego rozwoju powiatu grodzkiego Zamość oraz poprawę świadomości mieszkańców gminy w zakresie postaw proekologicznych.

W ramach programu wyznaczono następujące cele w zależności od obszaru interwencji:

I. OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA

Poprawa jakości powietrza do osiągnięcia poziomów wymaganych przepisami prawa, spełnianie standardów emisyjnych z instalacji oraz promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

II. ZAGROŻENIA HAŁASEM

Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców miasta ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza emitowanym przez środki transportu drogowego.

III. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Stała kontrola potencjalnych źródeł pól elektromagnetycznych.

IV. GOSPODAROWANIE WODAMI

System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód.

V. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Bieżąca modernizacja infrastruktury związanej z gospodarką wodno-ściekową.

VI. ZASOBY GEOLOGICZNE

Zrównoważona gospodarka zasobami surowców naturalnych.

VII. GLEBY

Racjonalna gospodarka zasobami glebowymi.

VIII. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa lubelskiego.

IX. ZASOBY PRZYRODNICZE

Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu.

X. ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI

Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.

W poniższej tabeli ujęto wybrane, przykładowe projekty, inwestycje i działania realizowane w 2021 r., które przyczyniają się do osiągnięcia celów Programu Ochrony Środowiska dla powiatu grodzkiego Zamość na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2030.

L.p.	Tytuł projektu / nazwa działania	Powiązanie z obszarami interwencji, celami, kierunkami interwencji i zadaniami Programu Ochrony Środowiska
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Zamościu; Budowa kanalizacji deszczowej w Zamościu	Obszar interwencji: V GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA Cel: Bieżąca modernizacja infrastruktury związanej z gospodarką wodno-ściekową Kierunek interwencji: Rozwój i dostosowanie instalacji i urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu Zadanie: Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej. Zadanie: Modernizacja kanalizacji deszczowej - usunięcie problemów z odprowadzeniem wód deszczowych
2.	Poprawa dostępności do infrastruktury kultury poprzez modernizację Zamojskiego Domu Kultury wraz z elementami zagospodarowania terenu	Obszar interwencji: I OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA Cel: Poprawa jakości powietrza do osiągnięcia poziomów wymaganych przepisami prawa, spełnianie standardów emisyjnych z instalacji oraz promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii
3.	Termomodernizacja obiektów OSIR w Zamościu – Termomodernizacja budynku Krytej Pływalni ul. J. Zamojskiego 62 A w Zamościu	Kierunek interwencji: Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami
4.	Termomodernizacja obiektów OSIR w Zamościu – Termomodernizacja oraz modernizacja instalacji c.o. w budynku Ośrodka Sportu i Rekreacji przy ul. Królowej Jadwigi 8 w Zamościu	Zadanie: Termomodernizacja budynków mieszkalnych, użyteczności publicznej i usługowych
5.	Gruntowna modernizacja Przedszkola Miejskiego Nr 15 w Zamościu ul. Zamojskiego 4a	

6.	Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii w Szkole Podstawowej nr 2 w Zamościu	
7.	Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii w Szkole Podstawowej nr 3	
	Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii w Szkole Podstawowej nr 10	
	Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii w III Liceum Ogólnokształcącym	
	Rozbudowa i modernizacja zaplecza szatniowo-sanitarnego przy boiskach treningowych w OSiR Zamość	
8.	Termomodernizacja budynków szpitala wraz z systemem zarządzania energią	Zadanie: Realizacja inwestycji z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii na terenie miasta Zamość
9.	Wymiana starych systemów grzewczych w budynkach zlokalizowanych na terenie Miasta Zamość	<p>Obszar interwencji: I OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA</p> <p>Cel: Poprawa jakości powietrza do osiągnięcia poziomów wymaganych przepisami prawa, spełnianie standardów emisyjnych z instalacji oraz promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii</p> <p>Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza m.in. poprzez przejście na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach</p> <p>Zadanie: Modernizacja, likwidacja lub wymiana konwencjonalnych źródeł ciepła na niskoemisyjne w budynkach mieszkalnych, publicznych i innych (w tym realizacja Programu „Czyste Powietrze”)</p>
10.	Konserwacja rowów melioracyjnych	<p>Obszar interwencji: IV GOSPODAROWANIE WODAMI</p> <p>Cel: System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu</p>

		<p>przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód</p> <p>Kierunek interwencji: Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego, minimalizacja ryzyka powodziowego</p> <p>Zadanie: Koszenie i konserwacja rowów melioracyjnych.</p>
11.	Wykonanie usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych pochodzących od właścicieli nieruchomości zamieszkałych	<p>Obszar interwencji: VIII GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW</p> <p>Cel: Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa lubelskiego</p>
12.	System Indywidualnej Segregacji Odpadów Komunalnych	<p>Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami</p> <p>Zadanie: Prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych.</p>
13.	Zwiększenie efektywności przetwarzania odpadów komunalnych w Regionie Zamość w zakresie recyklingu i odzysku poprzez modernizację instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów w Regionalnym Zakładzie Zagospodarowania Odpadów w Dębowcu	<p>Zadanie: Osiągnięcie poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wskazanych frakcji odpadów komunalnych oraz ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania</p> <p>Zadanie: Rozwój systemów selektywnego zbierania odpadów, w szczególności odpadów komunalnych ulegających biodegradacji</p>
14.	Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Zamość	<p>Obszar interwencji: VIII GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW</p> <p>Cel: Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa lubelskiego</p> <p>Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami</p> <p>Zadanie: Realizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Zamość.</p>
15.	Działania promocyjne i edukacyjne z zakresu ochrony środowiska	<p>Obszar interwencji: VIII GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW</p> <p>Cel: Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa lubelskiego</p> <p>Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna</p> <p>Zadanie: Promowanie oraz wspieranie działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów.</p>

		<p>Zadanie: Działania edukacyjno-informacyjne dotyczące właściwego postępowania z odpadami w tym zwiększenia efektywności selektywnego zbierania u „źródła”.</p>
		<p>Obszar interwencji: IX ZASOBY PRZYRODNICZE</p> <p>Cel: Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu</p> <p>Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna</p> <p>Zadanie: Materiały informacyjno-edukacyjne dla dzieci i młodzieży szkolnej.</p>
16.	Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	<p>Obszar interwencji: IV GOSPODAROWANIE WODAMI</p> <p>Cel: System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód</p> <p>Kierunek interwencji: Poprawa stanu jakościowego i ilościowego wód powierzchniowych</p> <p>Zadanie: Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków.</p>
17.	Budowa, rozwój i utrzymanie terenów zieleni	<p>Obszar interwencji: IX ZASOBY PRZYRODNICZE</p> <p>Cel: Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu</p> <p>Kierunek interwencji: Ochrona krajobrazu, różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów</p> <p>Zadanie: Leczenie, pielęgnacja drzewostanów oraz nasadzenia drzew i krzewów</p>

1.7. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Zamość

Pierwotna wersja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Zamość (PGN) została przyjęta Uchwałą nr X/101/2015 Rady Miasta Zamość z dnia 31 sierpnia 2015 r. Później dokument był kilkakrotnie aktualizowany. Projekt PGN był opiniowany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie i Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie. Zaktualizowany dokument przyjęto Uchwałą nr XVII/292/2020 Rady Miasta Zamość z dnia 27 stycznia 2020 r. PGN jest dokumentem strategicznym, opisującym kierunki działań zmierzających do osiągnięcia celów pakietu klimatyczno-energetycznego tj. redukcji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, zwiększenia efektywności energetycznej, poprawy jakości powietrza oraz zmiany postaw konsumpcyjnych użytkowników energii. Dokument ten przedstawia wizję rozwoju miasta w zakresie gospodarki niskoemisyjnej.

Głównym celem strategicznym PGN jest poprawa jakości życia mieszkańców poprzez redukcję zanieczyszczeń powietrza, w tym minimalizację produkcji CO₂ oraz ograniczenie zużycia energii finalnej we wszystkich sektorach.

Wśród działań sprzyjających redukcji emisji gazów cieplarnianych i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną, w PGN wskazane zostały takie działania jak:

- modernizacja oświetlenia ulicznego,
- termomodernizacja budynków użyteczności publicznej,
- wymiana źródeł ciepła,
- montaż odnawialnych źródeł energii,
- budowa i modernizacja ścieżek rowerowych.

L.p.	Tytuł projektu / nazwa działania	Powiązanie z działaniami Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Zamość
1.	Wymiana starych systemów grzewczych w budynkach zlokalizowanych na terenie Miasta Zamość	Działanie XI: Ograniczanie niskiej emisji z budynków mieszkalnych – wymiana źródeł ciepła
2.	Działania promocyjne i edukacyjne z zakresu ochrony środowiska	Działanie IX: Wspomaganie prowadzenia edukacji ekologicznej przez instytucje oświatowe, ośrodki kształcenia, organizacje pozarządowe i grupy obywatelskie
3.	Poprawa dostępności do infrastruktury kultury poprzez rozbudowę sali widowiskowej Zamojskiego Domu Kultury w Zamościu wraz z elementami zagospodarowania terenu	Działanie I: Program termomodernizacji budynków użyteczności publicznej – budynki oświatowe, kulturowe i sportowe
4.	Termomodernizacja obiektów OSIR w Zamościu - Termomodernizacja budynku Krytej Pływalni ul. J. Zamoyskiego 62 A w Zamościu	
5.	Termomodernizacja obiektów OSIR w Zamościu - Termomodernizacja oraz modernizacja instalacji c.o. w budynku Ośrodka Sportu i Rekreacji przy ul. Królowej Jadwigi 8	
6.	Gruntowna modernizacja Przedszkola Miejskiego Nr 15 w Zamościu ul. Zamoyskiego 4a	
7.	Budowa oświetlenia ulicznego na terenie Miasta Zamość	Działanie III: Modernizacja oświetlenia ulicznego

8.	Instalacje odnawialnych źródeł energii dla budynków oświatowych na terenie miasta Zamość („Opracowanie dokumentacji na realizację projektów związanych z odnawialnymi źródłami energii w placówkach oświatowych”)	Działanie IV: Montaż odnawialnych źródeł energii na obiektach publicznych
9.	Modernizacja ciągu pieszo - rowerowego na terenach rekreacyjnych, od ulicy Okrzei do ulicy Sadowej, etap II	Działanie XXII: Budowa ścieżek rowerowych oraz modernizacja istniejących
10.	Ścieżka rowerowa wzdłuż ulicy Śląskiej – Budżet Obywatelski	
11.	Budowa kładki pieszo – rowerowej nad rzeką Łabuńką w Zamościu przy ul. Lipskiej	
12.	Przebudowa ulicy Wojska Polskiego i Starowiejskiej w Zamościu	

1.8. Strategia Rozwoju Elektromobilności Miasta Zamość

28 stycznia 2019 r. Rada Miasta Zamość podjęła uchwałę w sprawie upoważnienia Prezydenta Miasta Zamość do złożenia wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w formie dotacji w ramach programu priorytetowego „GEPARD II transport niskoemisyjny Część 2. Strategia rozwoju elektromobilności”.

Uchwałą Nr XX/337/2020 z 25 maja 2020 r. Rada Miasta Zamość przyjęła Strategię Rozwoju Elektromobilności Miasta Zamość. Opracowanie dokumentu zostało sfinansowane w 100% ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Strategię Rozwoju Elektromobilności Miasta Zamość opracowano na lata 2019-2035. Odnosi się ona przede wszystkim do zapisów określonych w ustawie z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych. Realizacja założeń strategii, obok usprawnienia ruchu miejskiego, pozwoli na ograniczenie niskiej emisji i poziomu hałasu generowanego przez sektor transportowy w mieście.

Przyjmuje się, że wdrożenie strategii będzie miało pozytywne oddziaływanie na środowisko. Nastąpi m.in:

- poprawa efektywności energetycznej infrastruktury miejskiej,
- zmniejszenie emisji CO₂ oraz pyłów pochodzących z transportu.

Realizacja założeń strategii przyczyni się do podniesienia atrakcyjności regionu pod względem turystycznym (m.in. poprzez poprawę jakości powietrza, dostępność nowoczesnych rozwiązań technicznych związanych np. z wypożyczaniem elektrycznych środków transportowych w ramach idei smart city) oraz do rozwoju gospodarczego, otwierając miasto na nowy sektor gospodarczy, jaki stanowi elektromobilność.

L.p.	Tytuł projektu / nazwa działania	Powiązanie z zadaniami Strategii Rozwoju Elektromobilności Miasta Zamość
1.	Budowa oświetlenia ulicznego na terenie Miasta Zamość	Zadanie IX: Modernizacja oświetlenia
2.	Modernizacja ciągu pieszo - rowerowego na terenach rekreacyjnych, od ulicy Okrzei do ulicy Sadowej, etap II	Zadanie V: Rozbudowa systemu dróg rowerowych
3.	Przebudowa oraz budowa ul. Altanowej w Zamościu	
4.	Ścieżka rowerowa wzdłuż ulicy Śląskiej	
5.	Budowa kładki pieszo – rowerowej nad rzeką Łabuńką w Zamościu przy ul. Lipskiej	
6.	Przebudowa drogi na odcinku około 5 km w ciągu drogi krajowej nr 74 od al. 1 Maja (most na rzece Łabuńka) do ul. Szczebrzeskiej (granica miasta Zamość)	
8.	Instalacje odnawialnych źródeł energii dla budynków oświatowych na terenie miasta Zamość (<i>„Opracowanie dokumentacji na realizację projektów związanych z odnawialnymi źródłami energii w placówkach oświatowych”</i>)	
9.	Zakup osobowych samochodów elektrycznych ze stacją ładowania i wyposażeniem przez Zarząd Dróg Grodzkich w Zamościu oraz Zakład Gospodarki Lokalowej w Zamościu Sp. z o.o.	Zadanie VII: Wymiana pojazdów służbowych w Urzędzie Miasta i jednostkach/spółkach podległych

1.9. Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Zamość do 2030 roku

Uchwałą nr XXVII/436/2020 z dnia 29 grudnia 2020 r. Rada Miasta Zamość przyjęła Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Zamość do 2030 roku.

Celem nadrzędnym planu jest wzmocnienie potencjału adaptacyjnego Miasta Zamość dla sprostania wyzwaniom niesionym przez zmiany klimatu. Osiągnięcie tego celu zostanie zrealizowane poprzez podjęcie wielu wzajemnie skoordynowanych działań adaptacyjnych ukierunkowanych na zwiększenie odporności miasta na obecne i przyszłe zagrożenia

klimatyczne. Osiągnięcie tego celu możliwe będzie poprzez wdrożenie działań adaptacyjnych, których kierunek wyznaczają cztery cele strategiczne polegające na adaptacji Miasta Zamość:

- 1) do zmian klimatu poprzez wykorzystanie terenów zielonych jako czynnika łagodzącego negatywne skutki ekstremalnych zjawisk meteorologicznych.
- 2) do zmian klimatu poprzez poprawę funkcjonowania przestrzeni miejskiej i obiektów użyteczności publicznej.
- 3) do zmian klimatu poprzez ograniczenie negatywnego wpływu funkcjonowania czynników miejskich na warunki środowiskowe.
- 4) do zmian klimatu poprzez rozwój wiedzy i świadomości społecznej oraz modelowanie adekwatnych zachowań mieszkańców.

Działania adaptacyjne wymienione w Planie sprowadzają się do:

- budowy i rozwoju terenów zieleni jako systemu błękitno-zielonej infrastruktury,
- monitoringu i pielęgnacji drzewostanu na terenie miasta,
- budowy i modernizacji sieci ścieżek rowerowych i ciągów pieszych na terenie miasta jako alternatywy dla transportu samochodowego,
- ograniczenia niskiej emisji w Zamościu pochodzącej z budynków mieszkalnych,
- działań edukacyjnych i informacyjnych służących wzmocnieniu poziomu świadomości klimatycznej skierowanych do mieszkańców miasta (dzieci, młodzież, dorośli, seniorzy).

L.p.	Tytuł projektu / nazwa działania	Powiązanie z celami strategicznymi i działaniami adaptacyjnymi Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu
1.	Wymiana starych systemów grzewczych w budynkach zlokalizowanych na terenie Miasta Zamość	<p>Cel strategiczny 3: Adaptacja Miasta Zamość do zmian klimatu poprzez ograniczenie negatywnego wpływu funkcjonowania czynników miejskich na warunki środowiskowe</p> <p>Działanie adaptacyjne 9: Ograniczenie niskiej emisji w Zamościu pochodzącej z budynków mieszkalnych</p>
2.	Budowa, rozwój i utrzymanie terenów zieleni	<p>Cel strategiczny 1: Adaptacja Miasta Zamość do zmian klimatu poprzez wykorzystanie terenów zielonych jako czynnika łagodzącego negatywne skutki ekstremalnych zjawisk meteorologicznych</p> <p>Działanie adaptacyjne 1: Budowa i rozwój terenów zieleni jako systemu błękitno-zielonej infrastruktury</p> <p>Działanie adaptacyjne 3: Monitoring i pielęgnacja drzewostanu na terenie miasta</p>
3.	Działania promocyjne i edukacyjne z zakresu ochrony środowiska	<p>Cel strategiczny 4: Adaptacja Miasta Zamość do zmian klimatu poprzez rozwój wiedzy i świadomości społecznej oraz modelowanie adekwatnych zachowań mieszkańców</p> <p>Działanie adaptacyjne 13: Działania edukacyjne i informacyjne służące wzmocnieniu poziomu świadomości klimatycznej skierowane do mieszkańców miasta (dzieci, młodzież, dorośli, seniorzy)</p>

4.	Poprawa dostępności do infrastruktury kultury poprzez modernizację Zamojskiego Domu Kultury w Zamościu wraz z elementami zagospodarowania terenu	<p>Cel strategiczny 2: Adaptacja Miasta Zamość do zmian klimatu poprzez poprawę funkcjonowania przestrzeni miejskiej i obiektów użyteczności publicznej</p> <p>Działanie adaptacyjne 4: Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej</p>	
5.	Gruntowna modernizacja Przedszkola Miejskiego Nr 15 w Zamościu ul. Zamoyskiego 4a		
6.	Termomodernizacja obiektów OSIR w Zamościu - Termomodernizacja budynku Krytej Pływalni ul. J. Zamoyskiego 62 A w Zamościu		
7.	Termomodernizacja obiektów OSIR w Zamościu - Termomodernizacja oraz modernizacja instalacji c.o. w budynku Ośrodka Sportu i Rekreacji przy ul. Królowej Jadwigi 8		
8.	Termomodernizacja budynku Przedszkola Miejskiego Nr 12 przy ulicy Prymasa Stefana Wyszyńskiego 32 w Zamościu;		
9.	Termomodernizacja budynku Przedszkola Miejskiego Nr 14 przy ulicy Olchowej 11 w Zamościu <i>(opracowana dokumentacja projektowa)</i>		
10.	Termomodernizacja budynków szpitala wraz z systemem zarządzania energią		
11.	Modernizacja ciągu pieszo - rowerowego na terenach rekreacyjnych, od ulicy Okrzei do ulicy Sadowej, etap II		<p>Cel strategiczny 3: Adaptacja Miasta Zamość do zmian klimatu poprzez ograniczenie negatywnego wpływu funkcjonowania czynników miejskich na warunki środowiskowe</p> <p>Działanie nr 8: Budowa i modernizacja sieci ścieżek rowerowych i ciągów pieszych na terenie miasta jako alternatywa dla transportu samochodowego</p>
12.	Budowa kładki pieszo – rowerowej nad rzeką Łabuńką w Zamościu przy ul. Lipskiej		
13.	Przebudowa ulicy Wojska Polskiego i Starowiejskiej w Zamościu		
14.	Przebudowa drogi na odcinku około 5 km w ciągu drogi krajowej nr 74 od al. 1 Maja (most na rzece Łabuńka) do ulicy Szczebrzeskiej (granica miasta Zamość)		

1.10. Gminny Program opieki nad Zabytkami Miasta Zamość na lata 2020-2023

Gminny Program opieki nad Zabytkami Miasta Zamość na lata 2020-2023 przyjęto Uchwałą nr XXI/345/2020 Rady Miasta Zamość w dniu 29 czerwca 2020 r. Przyjęcie programu zostało poprzedzone przeprowadzeniem konsultacji społecznych, w terminie od 14 stycznia do 14 lutego 2020 r. oraz uzyskaniem pozytywnej opinii Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Program został opracowany w oparciu o Gminną Ewidencję Zabytków Miasta Zamość. Zagadnienia zawarte w dokumencie dotyczą:

- charakterystyki zasobów i oceny stanu dziedzictwa kulturowego miasta,
- kierunków działań oraz zadań i działań wraz z propozycjami konkretnych projektów,
- rewaloryzacji zabytkowych obiektów i obszarów,
- wskaźników oceny realizacji,
- prognoz finansowania zadań.

Program spełnia wszystkie cele wskazane w art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Program wskazuje na potrzebę kształtowania strategii ochrony dziedzictwa kulturowego Zamościa w zakresie objętym następującymi obszarami:

- Obszar 1: Opieka i ochrona dziedzictwa kulturowego (materialnego i niematerialnego) oraz świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego,
- Obszar 2: Zarządzanie dziedzictwem kulturowym, jako czynnik rozwoju społeczno-gospodarczego,
- Obszar 3: Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego i materialnego.

W 2023 r. prowadzono następujące działania pod kątem realizacji Programu:

- konsultacje z osobami fizycznymi i podmiotami gospodarczymi oraz kontrole pod kątem dostosowania istniejących reklam i małej architektury do uchwały w sprawie ustalenia zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane w granicach administracyjnych Miasta Zamość (tzw. uchwała krajobrazowa),
- prowadzenie gminnej ewidencji zabytków,
- udzielenie i rozliczenie dwóch dotacji z budżetu miasta na prace konserwatorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków,
- realizacja drugiego etapu prac budowlano-konserwatorskich przy Bramy Lwowskiej Starej,
- realizacja projektu pn. „Rewitalizacja historycznego obiektu Akademii Zamojskiej”,
- kontynuacja realizacji projektu pn. „Rewitalizacja Starego Miasta w Zamościu”,
- kontynuacja prac remontowo-konserwatorskich kamienic na Starym Mieście i zabytków poza zespołem staromiejskim będących własnością komunalną miasta,
- zakończenie realizacji projektu pn. Rewitalizacja Rotundy Zamojskiej w Zamościu,
- zakończenie realizacji projektu pn. Rewitalizacja Starego Miasta w Zamościu, dotycząca obszarów: Nadszaniec K1 Bastionu VI; Dziedzińce Bloku VI, VII.

1.11. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt

Program opracowywany jest co roku zgodnie z Ustawą o ochronie zwierząt. Został przyjęty 27 marca 2023 r. przez Radę Miasta Zamość. Na sesji w dniu 30 października 2023 r. zostały zwiększone środki finansowe na realizację zadań, ujętych w przedmiotowej uchwale. Celem programu jest zapewnienie opieki nad zwierzętami bezdomnymi, stałe odławianie zwierząt bezdomnych oraz stałe zapobieganie bezdomności zwierząt. Inne planowane działania to propagowanie ograniczania i kontroli rozrodczości zwierząt domowych, w szczególności psów i kotów.

Na realizację Programu na rok 2023 r., w zakresie dotyczącym zwierząt domowych, została przeznaczona kwota 823 750,00 zł, w tym na:

- zadania realizowane przez Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w ramach Programu – 762 850,00 zł,
- zakup karmy dla kotów wolno żyjących – 1 500,00 zł,
- odławianie bezdomnych zwierząt – 9 600,00 zł,
- sterylizację albo kastrację:
  - dziko żyjących kotek i kocurów – 12 500,00 zł,
  - psów dostarczonych do Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Zamościu z terenu Miasta Zamość – 6 800,00 zł,
- poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt: 200,00 zł,
- usypianie ślepych miotów: 900,00 zł,
- zapewnienie miejsca dla bezdomnych zwierząt gospodarskich: 200,00 zł,
- całodobową opiekę weterynaryjną w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem dzikich zwierząt oraz ptaków, a także leczenie i profilaktyka zwierząt bezpańskich z terenu Miasta Zamość wymagających pomocy weterynaryjnej: 29 000,00 zł,
- elektroniczne znakowanie psów właścicielskich: 200,00 zł.

Tab. Działalność Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Zamościu

	PSY		KOTY	
	samce	samice	kocury	kotki
Zapewnienie opieki	166	121	23	39
Kastracja/sterylizacja	142	101	23	39

W zakresie realizacji zadań ustawowych zawarto 69 umowy z zainteresowanymi gminami, które partycypowały w kosztach utrzymania Schroniska.

1.12. Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Zamość na lata 2020-2024

Gmina, na zasadach i w przypadkach określonych w ustawie, zapewnia lokale w ramach najmu socjalnego i lokale zamienne, a także zaspokaja potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich dochodach, a zadania te wykonuje wykorzystując m.in. mieszkaniowy zasób gminy.

Wszelkie działania w tym zakresie realizowane były zgodnie z założeniami programu przyjętego Uchwałą Nr XVII/294/2020 Rady Miasta Zamość z 27 stycznia 2020 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Zamość na lata 2020- 2024.

Zasób lokali komunalnych Miasta Zamość utrzymywany jest w ramach umowy z Zakładem Gospodarki Lokalowej w Zamościu sp. z o.o. Wydatki związane ze świadczeniem usługi na zadania związane z zasobem mieszkaniowym w 2023 r. wyniosły ogółem 11 640 444,27 zł. Kwota dochodów uzyskana z tytułu płatności czynszu za wynajmowane lokale mieszkalne i odsetki za nieterminowe regulowanie należności w 2023 r. wyniosła 10 670 183,64 zł. Powyższe oznacza deficyt w kwocie 970 260,63 zł. Biorąc pod uwagę wpływy z wszystkich lokali komunalnych (w tym lokali użytkowych), system gospodarowania lokalami w omawianym roku nie został zbilansowany.

Liczba lokali komunalnych mieszkalnych (stan na 31.12.2023 r.) wynosiła 1 783 mieszkań o pow. użytkowej 82 027 m², w tym 72 mieszkań z najmem socjalnym o pow. użytkowej 2 719 m² oraz dwa lokale jako najem pomieszczeń tymczasowych o pow. 49 m².

Standard komunalnych lokali mieszkaniowych był w analizowanym roku zróżnicowany i zależny głównie od roku budowy budynku oraz jego lokalizacji. Ze względu na wyposażenie lokali, mające bezpośredni wpływ na wysokość czynszu, ale również na koszt ich utrzymania, zasoby komunalne przedstawiały się w roku 2023 następująco:

- 1 756 lokali, tj. 98,49% komunalnych lokali mieszkaniowych – z instalacją wod.-kan.,
- 1 773 lokali, tj. 99,44% – z wodą doprowadzoną do lokalu,
- 439 lokali, tj. 24,62% – z instalacją centralnej ciepłej wody,
- 10 lokali, tj. 0,56% – bez doprowadzonej wody do lokalu,
- 1 403 lokali, tj. 78,69% – z doprowadzonym gazem ziemnym,
- 1 370 lokale, tj. 76,84% – z budynkową instalacją c.o.,
- 181 lokale, tj. 10,15% – z indywidualnymi, lokalowymi instalacjami c.o.,
- 231 lokali, tj. 12,96% – z piecami węglowymi.

Ponadto, w 2023 roku:

- przydzielono 18 lokali mieszkalnych,
- dokonano 23 dobrowolnych zamian lokali, w tym 8 zamian wzajemnych między najemcami lokali,
- przyjęto 66 wniosków o nabycie tytułu prawnego do zajmowanego lokalu (zgon głównego najemcy, uregulowanie zaległości czynszowych, upływ terminu ważności zawartej umowy najmu, opuszczenie lokalu przez dotychczasowego najemcę),
- przyjęto 74 nowe wnioski o przyznanie lokalu mieszkalnego z zasobu Miasta Zamość, z czego 32 wnioski nie spełniły wymagań formalnych z powodu złożenia wniosku

po terminie, posiadania tytułu prawnego do innej nieruchomości lub z powodu zbyt wysokiego dochodu rodziny.

Społeczna Komisja Mieszkaniowa w 2023 roku zaopiniowała 134 wnioski (w tym wnioski z 2023 roku – 42, pozostałe 92 szt. stanowiły zaktualizowane wnioski z ubiegłych lat) o najem lokalu z mieszkaniowego zasobu Miasta Zamość. Na listę do pozytywnego załatwienia ostatecznie zakwalifikowano 21 rodzin. Trzy pozytywnie zaopiniowane wnioski dotyczyły wyrażenia zgody na uzyskanie umowy najmu obecnie zajmowanego lokalu (tzw. legalizacja).

Rodziny i osoby znajdujące się na wykazie, których wnioski zostały pozytywnie zaopiniowane przez Społeczną Komisję Mieszkaniową to najczęściej osoby zamieszkujące w trudnych warunkach mieszkaniowych, posiadające trudną sytuację zdrowotną i rodzinną, osoby bezdomne, wychowankowie domów dziecka w związku z uzyskaniem pełnoletności, osoby samotnie wychowujące dzieci, czy osoby poszkodowane w wyniku przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinie.

Sprzedano 18 lokali mieszkalnych na rzecz ich najemców wraz ze sprzedażą ułamkowej części nieruchomości gruntowej, niezbędnej do racjonalnego korzystania z budynku.

Wykonano remonty zasobów komunalnych na kwotę 893 708 zł oraz wykonano przeglądy techniczne zasobu komunalnego.

1.13. Program współpracy Miasta Zamość z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2022 rok

Co roku Rada Miasta Zamość uchwała założenia do Program współpracy Miasta Zamość z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Program na 2023 rok został przyjęty do realizacji dnia 28 listopada 2022 r. Dokument ten określa:

- cel główny i cele szczegółowe Programu oraz zasady współpracy,
- priorytetowe zadania publiczne,
- zakres przedmiotowy współpracy,
- formy współpracy,
- okres realizacji Programu,
- sposób realizacji Programu,
- wysokość środków planowanych na realizację Programu,
- sposób oceny realizacji Programu,
- informację o sposobie tworzenia Programu oraz o przebiegu konsultacji,
- tryb powstawania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert.

Dotacje udzielone organizacjom pozarządowym w 2023 roku na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 571)

Tab. Dotacje udzielone w ramach otwartych konkursów ofert

Rok	Liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert	Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów	Kwota dotacji przekazanej		Kwota dotacji wykorzystanej	
				środkami z budżetu Miasta	środkami pozabudżetowymi	środkami z budżetu Miasta	środkami pozabudżetowymi
2022	9	54	44	9 200 776,88		8 972 700,34	
				5 631 476,88	3 569 300,00	5 555 776,88	3 416 923,46
2023	9	53	44	10 556 410,10		10 363 113,65	
				5 727 136,50	4 829 273,60	5 725 027,42	4 638 086,23

Tab. Dotacje udzielone na podstawie art.19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Rok	Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów	Liczba rozwiązanych umów	Kwota dotacji przekazanej	Kwota dotacji wykorzystanej
2022	5	4	0	22 500,00	22 500,00
2023	6	5	1	30 000,00	30 000,00

POMOC SPOŁECZNA w tym pomoc osobom niepełnosprawnym oraz rodzinom w trudnej sytuacji życiowej

2022						
	Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów	Kwota dotacji przekazanej	Liczba rozwiązanych umów	Kwota dotacji zwróconej	Kwota dotacji wykorzystanej
Tryb konkursowy	9	8	7 405 376,88	0	152 376,54	7 253 000,34
2023						
	Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów	Kwota dotacji przekazanej	Liczba rozwiązanych umów	Kwota dotacji zwróconej	Kwota dotacji wykorzystanej
Tryb konkursowy	7	6 oraz kontynuacja dwóch umów wieloletnich	8 751 056,10	0	191 187,37	8 559 868,73
Art. 19a	2	2	10 000,00	1	0,00	10 000,00

KULTURA FIZYCZNA I SPORT

2022						
	Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów	Kwota dotacji przekazanej	Liczba rozwiązanych umów	Kwota dotacji zwróconej	Kwota dotacji wykorzystanej
Tryb konkursowy	29	25	1 480 000,00	0	75 700,00	1 404 300,00
Art. 19a	4	3	20 000,00	0	0,00	20 000,00
2023						
	Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów	Kwota dotacji przekazanej	Liczba rozwiązanych umów	Kwota dotacji zwróconej	Kwota dotacji wykorzystanej
Tryb konkursowy	33	25	1 480 000,00	0	0,00	1 480 000,00
Art. 19a	4	3	20 000,00	0	0,00	20 000,00

OŚWIATA I WYCHOWANIE

2022						
	Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów	Kwota dotacji przekazanej	Liczba rozwiązanych umów	Kwota dotacji zwróconej	Kwota dotacji wykorzystanej
Tryb konkursowy	2	2	225 400,00	0	0,00	225 400,00
2023						
	Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów	Kwota dotacji przekazanej	Liczba rozwiązanych umów	Kwota dotacji zwróconej	Kwota dotacji wykorzystanej
Tryb konkursowy	2	2	225 354,00	0	0,00	225 354,00

TURYSTYKA I KRAJOZNASTWO

2022						
	Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów	Kwota dotacji przekazanej	Liczba rozwiązanych umów	Kwota dotacji zwróconej	Kwota dotacji wykorzystanej
Art. 19a	1	1	2 500,00	0	0,00	2 500,00
2023						
	Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów	Kwota dotacji przekazanej	Liczba rozwiązanych umów	Kwota dotacji zwróconej	Kwota dotacji wykorzystanej
Art. 19a	0	0	0	0	0,00	0

KULTURA I SZTUKA

2022						
	Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów	Kwota dotacji przekazanej	Liczba rozwiązanych umów	Kwota dotacji zwróconej	Kwota dotacji wykorzystanej
Tryb konkursowy	13	8	70 000,00	0	0,00	70 000,00
2023						
	Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów	Kwota dotacji przekazanej	Liczba rozwiązanych umów	Kwota dotacji zwróconej	Kwota dotacji wykorzystanej
Tryb konkursowy	11	9	100 000,00	0	2 109,08	97 890,92

DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH ORAZ PODMIOTÓW WYMENIONYCH W ART. 3 UST. 3 USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE

2022						
	Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów	Kwota dotacji przekazanej	Liczba rozwiązanych umów	Kwota dotacji zwróconej	Kwota dotacji wykorzystanej
Tryb konkursowy	1	1	20 000,00	0	0,00	20 000,00
2023						
	Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów	Kwota dotacji przekazanej	Liczba rozwiązanych umów	Kwota dotacji zwróconej	Kwota dotacji wykorzystanej
Tryb konkursowy	0	0	0,00	0	0,00	0,00

Dotacje udzielone organizacjom pozarządowym w 2023 roku na podstawie ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1608 z późn. zm)

W 2023 roku w ramach konkursów ofert ogłoszonych na podstawie ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1608 z późn. zm.) organizacje pozarządowe złożyły 28 ofert. Zawarto 24 umowy na łączną kwotę 705 996,00 zł (dotacja wykorzystana 705 870,88 zł).

OCHRONA I PROMOCJA ZDROWIA

2022					
Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów	Kwota dotacji przekazanej	Liczba rozwiązanych umów	Kwota dotacji zwróconej	Kwota dotacji wykorzystanej
3	2	17 500,00	0	0,00	17 500,00
2023					
Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów	Kwota dotacji przekazanej	Liczba rozwiązanych umów	Kwota dotacji zwróconej	Kwota dotacji wykorzystanej
3	3	19 000,00	0	0,00	19 000,00

PRZECIWDZIAŁANIE ALKOHOLOWI

2022					
Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów	Kwota dotacji przekazanej	Liczba rozwiązanych umów	Kwota dotacji zwróconej	Kwota dotacji wykorzystanej
25	21	508 160,00	0	536,30	507 623,70
2023					
Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów	Kwota dotacji przekazanej	Liczba rozwiązanych umów	Kwota dotacji zwróconej	Kwota dotacji wykorzystanej
23	19	558 996,00	0	50,01	558 945,99

ZWALCZANIE NARKOMANII

2022					
Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów	Kwota dotacji przekazanej	Liczba rozwiązanych umów	Kwota dotacji zwróconej	Kwota dotacji wykorzystanej
5	4	135 000,00	0	0,00	135 000,00
2023					
Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów	Kwota dotacji przekazanej	Liczba rozwiązanych umów	Kwota dotacji zwróconej	Kwota dotacji wykorzystanej
2	2	128 000,00	0	75,11	127 924,89

1.14. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Zamość na lata 2021-2030

Zespół ds. wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Zamość na lata 2021-2030 powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Zamość współpracował z grupą roboczą ds. wdrażania, monitoringu i sprawozdawczości Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Zamość na lata 2021-2030 powołaną przez Dyrektora MCPR. Na spotkaniu w dniu 24 stycznia 2023 r. Zespół przyjął bez uwag opracowany przez Grupę roboczą projekt założeń metodologicznych sprawozdawczości i procesu ewaluacji strategii.

W oparciu o dane przesłane przez poszczególne podmioty grupa robocza przygotowała sprawozdanie za rok 2022 z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Zamość na lata 2021-2030 w zakresie wartości osiągniętych wskaźników. Ze sprawozdania wynika, iż zaplanowane wartości wskaźników są sukcesywnie osiągane m.in. dzięki zaangażowaniu Miasta Zamość w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na udzielanie pomocy i wsparcia osobom niesamodzielnym, seniorom oraz osobom z niepełnosprawnością. Zespół ocenił, że realizacja wszystkich celów przebiega zgodnie z założeniami.

Sprawozdanie z zadań zrealizowanych w 2023 r. zostanie opracowane w II kwartale 2024 r.

1.15. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta Zamość na lata 2021-2023

W Programie zostały ujęte działania wynikające z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 2023 oraz formy wsparcia kierowane do osób dotkniętych przemocą, zgodnie z wytycznymi wynikającymi z Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2025. Celem Programu jest usystematyzowanie zadań realizowanych na terenie Zamościa w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wskazanie podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację. W Programie określono też działania Zespołu Interdyscyplinarnego w Zamościu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, między innymi w obszarze realizacji procedury „Niebieskiej Karty”, co obrazuje poniższa tabela.

Tab. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz realizacja procedury „Niebieskiej Karty”

	Wskaźniki	Wartość wskaźnika		
		2021	2022	2023
I.	Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego			
1.	liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego	11	10	7
2.	liczba funkcjonujących grup roboczych*	6	6	70
3.	liczba spotkań grup	602	681	548
II.	Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty			
1.	liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”	169	176	136
2.	liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”	234	182	181
3.	liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”	744	607	588
4.	liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”,	274	198	219
5.	liczba wypełnionych formularzy „NK-C”.	87	95	51
6.	liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie	119	76	93
7.	liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na brak zasadności podejmowania działań	142	72	76
8.	liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, wskazanych jako osoby stosujące przemoc w rodzinie	242	190	186
9.	liczba wypełnionych formularzy „NK – D”.	68	87	67

* Wzrost wskaźnika: liczba funkcjonujących grup roboczych, związany jest wejściem w życie w 2023 roku nowych uregulowań prawnych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

1.16. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Zamość w latach 2022-2024

System pieczy zastępczej na terenie Miasta Zamość obejmuje pieczę rodzinną (rodziny zastępcze) i instytucjonalną (2 placówki opiekuńczo-wychowawcze) oraz organizatora pieczy zastępczej i wsparcie usamodzielnianych wychowanków. Działania samorządu powiatowego w zakresie rozwoju pieczy zastępczej zostały określone w „Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Zamość w latach 2022-2024”. Realizatorami programu byli: Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie, Organizator Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny, placówki opiekuńczo - wychowawcze i rodziny zastępcze.

W ramach realizacji programu:

- promowano ideę rodzicielstwa zastępczego, w efekcie czego utworzono 1 rodzinę zawodową i 4 rodziny niezawodowe; ponadto sąd ustanowił 5 rodzin spokrewnionych,
- zapewniono wsparcie 36 rodzinom zastępczym, w których wychowywało się 59 dzieci, przy czym 20 dzieci (co stanowi 29% ogółu dzieci przebywających w pieczy rodzinnej) wychowywało się w 4 rodzinach zawodowych. Pierwszorazowo w pieczy rodzinnej umieszczono 11 małoletnich (co stanowi porównywalny wskaźnik do 2022 r). z tego 5 dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych, 5 w niezawodowych i 1 w zawodowej.

Wykres. Formy rodzinnej pieczy zastępczej na terenie miasta Zamość w 2023 roku

Wykres. Liczba wychowanków pieczy rodzinnej na terenie miasta Zamość w 2023 roku.

Wsparcie dla rodzin zastępczych zapewniało 2 koordynatorów zatrudnionych w OPZiWR. Rodziny objęto również poradnictwem pedagogicznym i psychologicznym. 5 osób z rodzin zastępczych uczestniczyło w zorganizowanym przez OPZiWR szkoleniu z zakresu przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu.

Rodzynom zastępczym wypłacono świadczenia na utrzymanie dziecka wraz z dodatkami z tytułu niepełnosprawności na kwotę 548.899,94 zł, a także świadczenia fakultatywne (związane z przyjęciem dziecka do rodziny, wypoczynkiem, utrzymaniem lokalu, remontem) na kwotę 108.367,89 zł.

Dwie rodziny zastępcze uzyskały wsparcie poprzez zatrudnienie osoby do sprawowania pomocy w opiece nad dzieckiem i w pracach gospodarskich.

Miasto Zamość przystąpiło do rządowego programu wsparcia powiatów w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej i pozyskano środki na refundację części wynagrodzeń dwóch rodzin zawodowych na kwotę 17.100 zł.

- prowadzono dwie placówki opiekuńczo - wychowawcze zapewniające ogółem 27 miejsc, z których w wyniku rotacji przebywało 40 wychowanków, w tym jedno dziecko narodowości ukraińskiej, umieszczone w wyniku interwencji straży granicznej w związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy. Miasto Zamość otrzymało z Funduszu Pomocy środki finansowe na pokrycie kosztów pobytu chłopca z terenu Ukrainy w łącznej kwocie 115.955,10 zł.
- udzielono wsparcia w opracowaniu i realizacji programów usamodzielniania 50 osobom usamodzielnianym, w tym przyznano następujące świadczenia:
  - pomoc pieniężna na usamodzielnienie - 8 osób – 33.961 zł,

- pomoc na kontynuowanie nauki - 15 osób –77.914,64zł,
- pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej - 6 osób –14.922,96 zł.
- dwie osoby przebywały w dwóch mieszkaniach chronionych treningowych prowadzonych przez OIK;
- prowadzono indywidualne szkolenia dla osób rozpoczynających proces usamodzielnienia i ich opiekunów. Przeszkolono 6 osób.

1.17. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2023

W 2023 r. na realizację Programu wydatkowano 2 104 960,21 zł. Celem Programu jest ograniczenie szkód związanych z problemami uzależnień mieszkańców. W Programie przyjęto pięć celów szczegółowych, w ramach których zaplanowano 38 działań obligatoryjnych. Jedno zadanie – z uwagi na brak wykonawcy – nie zostało zrealizowane. W 2023 r. w ramach Programu sfinansowano m.in.:

- Realizację pięciu programów zdrowotnych wykraczających poza kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia,
- Program wspierający proces zdrowienia i rehabilitacji społecznej osób uzależnionych oraz członków ich rodzin, w tym obóz terapeutyczny i wyjazd integracyjno-rehabilitacyjnych, prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego,
- Działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz w formie dotacji podmiotowej działalność Centrum Integracji Społecznej.

W obszarze profilaktycznej działalności informacyjno-edukacyjnej sfinansowano udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych, realizację 53 programów profilaktycznych w zamojskich szkołach, realizację 21 innych programów/projektów, w tym projekty obejmujące organizację wypoczynku letniego. W projektach realizowanych w zamojskich szkołach uczestniczyło 8005 dzieci i młodzieży, 1671 rodziców, 425 nauczycieli.

Dofinansowano działalność dziewięciu placówek wsparcia dziennego dla 230 dzieci i młodzieży. Zrealizowano 2 projekty szkoleniowe, podnoszące kompetencje osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych. Zorganizowano konferencję szkoleniową pt. „Przemoc w rodzinie czy w domu”. Zrealizowano projekt adresowany do właścicieli i pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych pt. „4S – Sprawdzone Skuteczne Szkolenie Sprzedawców”.

Dofinansowano w kwocie 209 526,70 zł zadanie pn. „Rozbudowa i modernizacja zaplecza szatniowo-sanitarnego przy boiskach treningowych w OSiR Zamość”. Ten wydatek został pokryty z wpływów z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym.

Tab. Informacje dotyczące Programu

Wskaźniki	Wartość wskaźnika	
	2022	2023
Wydatki w zł	2 293 550,33	2 104 960,21
Liczba programów zdrowotnych mających na celu ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z sięgania po środki psychoaktywne	5	5
Liczba programów wspierających proces zdrowienia i rehabilitacji społecznej osób uzależnionych i członków ich rodzin	1	1
Liczba programów z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej opracowanych przez OIK	5	5
Liczba programów w placówkach oświatowych	48	53
Liczba programów skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych	1	1
Liczba innych programów	25	22

1.18. Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Zamościa

Wniosek o dofinansowanie projektu pn. „Opracowanie Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Zamościa” został wybrany do dofinansowania w ramach Działania 5.3 Wspieranie strategii niskoemisyjnych (typ projektu 1), Priorytetu V Zrównoważona mobilność miejska programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027.

Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Zamościa jest dokumentem strategicznym, zaprojektowanym tak, aby spełniać potrzeby mobilności osób (szczególnie mieszkańców MOF Zamościa) oraz gospodarki zarówno w Mieście Zamościu, jak i jego obszarze funkcjonalnym – Gminy Zamość, przy zapewnieniu lepszej jakości życia. Miejski Obszar Funkcjonalny Zamościa obejmuje: miasto Zamość - jako ośrodek rdzeniowy oraz gminę wiejską Zamość - jako strefę zewnętrzną MOF Zamościa.

Plan kładzie bardzo duży nacisk na zaangażowanie mieszkańców i interesariuszy oraz ścisłą współpracę wielu instytucji zajmujących się planowaniem transportu oraz przestrzeni miejskiej. Dzięki temu zawierać on będzie analizy dotyczące zrównoważonej mobilności:

- diagnozę stanu mobilności w MOF Zamościa - rodzaje przemieszczania się, infrastrukturę transportową, transport zbiorowy oraz uwzględnione w dokumentach strategicznych i planistycznych obowiązujących na obszarze MOF Zamościa kierunki rozwoju i działania,
- podsumowanie obecnej sytuacji i stanu mobilności w MOF Zamościa w formule analizy SWOT, wskazującej na konieczne do poprawy lub wdrożenia elementy zrównoważonej mobilności,

- przeprowadzenie badań ankietowych wśród mieszkańców na obszarze MOF Zamościa dot. ich zachowań i preferencji komunikacyjnych,
- przeprowadzenie konsultacji społecznych i warsztatów z mieszkańcami i interesariuszami,
- kreślenie na podstawie wniosków z diagnozy, konsultacji, warsztatów i opinii mieszkańców i interesariuszy właściwej wizji PZMM MOF Zamościa oraz wyznaczenie prawidłowych celów horyzontalnych i realizujących je celów operacyjnych,
- przykładowe scenariusze rozwoju wpisujące się realizację PZMM MOF Zamościa, uwzględniające różne uwarunkowania gospodarcze, społeczne i finansowe,
- stworzenie właściwych pakietów działań i kierunków rozwoju zrównoważonej mobilności, dedykowanych indywidualnie poszczególnym strefom funkcjonalnym MOF Zamościa,
- kierunki rozwoju,
- system monitoringu wskaźników produktu (bezpośrednie efekty realizacji PZMM MOF Zamościa).

Plan ma przyczyniać się do zmniejszania negatywnego wpływu transportu na środowisko, takiego jak:

- zanieczyszczenie powietrza,
- hałas,
- zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych.

Warunkiem tych zmian jest zwiększenie roli środków transportu przyjaznych środowisku, do których należą:

- transport publiczny,
- rowery,
- komunikacja piesza,
- transport elektryczny.

Plan będzie obejmować kompleksowo wszystkie właściwe formy przemieszczania oraz interakcje między transportem i zagospodarowaniem przestrzennym. Będzie w sposób kompleksowy uwzględniać kwestie infrastrukturalne, organizacyjne i operacyjne, budując kompleksową logikę zmian.

W 2023 r. przeprowadzono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na opracowanie planu. Umowa z wykonawcą została zawarta 18 stycznia 2024 r. Termin wykonania planu przypada na listopad 2024 r.

Na podstawie uchwały Rady Miasta, 24 stycznia 2024 r. zawarte zostało przez Miasto Zamość i Gminę Zamość porozumienie międzygminne w sprawie powierzenia Miastu Zamość zadania publicznego polegającego na opracowaniu dokumentu pt. „Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Zamościa”.

Rozdział 2. Realizacja Uchwał Rady Miasta w 2023 r.

2.1. Dane ogólne

Lp.	Nazwa Wydziału	Liczba uchwał podjętych	Zrealizowano	W trakcie realizacji	Nie zrealizowano
1.	Biuro Rady Miasta	51	49	2	0
2.	Wydział Finansowy	30	26	4	0
3.	Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie	19	8	10	1
4.	Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska	13	5	8	0
5.	Wydział Budownictwa, Urbanistyki i Ochrony Zabytków	10	5	5	0
6.	Wydział Spraw Społecznych i Zarządzania Kryzysowego	7	2	5	0
7.	Wydział Oświaty	7	3	2	2
8.	Wydział Kultury i Sportu	4	2	2	0
9.	Wydział Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami	3	2	1	0
10.	Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Zewnętrznych	3	1	2	0
11.	Wydział Inwestycji Miejskich i Zamówień Publicznych	3	1	2	0
12.	Zarząd Dróg Grodzkich	3	2	1	0

13.	Centrum Integracji Społecznej	2	1	1	0
14.	Wydział Organizacyjno-Administracyjny	2	2	0	0
15.	Wydział Turystyki i Promocji	2	2	0	0
16.	Powiatowy Urząd Pracy	1	0	1	0
Ogółem		160	111	46	3

2.2. Biuro Rady Miasta

Lp.	Nr uchwały, data podjęcia	Przedmiot uchwały	Sposób i termin realizacji
1.	LV/746/2023 z 30 stycznia 2023 r.	w sprawie rozpatrzenia petycji z dnia 28 grudnia 2022 r.	Radni Rady Miasta uznali petycję za bezzasadną. Zrealizowana
2.	LV/747/2023 z 30 stycznia 2023 r.	w sprawie przyjęcia informacji z działalności Zarządów Osiedli na terenie Miasta Zamość za okres 2019-2022 oraz zarządzenia wyborów do organów Samorządu Osiedli na kadencję 2023 – 2027	Zgodnie z harmonogramem przeprowadzono wybory. Zrealizowana
3.	LV/748/2023 z 30 stycznia 2023 r.	w sprawie odmowy ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej oraz inwestycji towarzyszącej przy ul. Prymasa Wyszyńskiego w Zamościu	W związku z niepodjęciem uchwały o ustaleniu lokalizacji Radni Rady Miasta mają obowiązek podjęcia uchwały o odmowie lokalizacji inwestycji. Zrealizowana
4.	LV/750/2023 z 30 stycznia 2023 r.	w sprawie zmiany uchwały Nr VI/55/2015 Rady Miasta Zamość z 30 marca 2015 r. w sprawie powołania Zamojskiej Rady Seniorów i nadania jej statutu.	Rozstrzygnięcie Nadzorcze uchylające §12 ust. 1 Statutu stanowiącego załącznik do przedmiotowej uchwały. Radni Rady Miasta uznali zmianę uchwały za zasadną.

			Zrealizowana
5.	LVI/763/2023 z 27 lutego 2023 r.	w sprawie przekazania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie skargi z dnia 22 lutego 2023 r. na uchwałę Nr XXVI/417/2020 Rady Miasta Zamość z dnia 30 listopada 2020 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zamość.	Radni Rady Miasta przekazali skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie. Zrealizowana
6.	LVI/764/2023 z 27 lutego 2023 r.	w sprawie nadania nazwy skwerowi położonemu na os. Planty w Zamościu.	Rada Miasta podjęła uchwałę o nadaniu nazwy skwerowi Stefana Sendłaka. Zrealizowana
7.	LVI/765/2023 z 27 lutego 2023 r.	w sprawie nadania nazwy skwerowi położonemu na os. Planty w Zamościu.	Rada Miasta podjęła uchwałę o nadaniu nazwy skwerowi Bohaterów Powstania Zamojskiego. Zrealizowana
8.	LVI/768/2023 z 27 lutego 2023 r.	w sprawie stanowiska Rady Miasta Zamość dotyczącego budowy wieży telekomunikacyjnej.	Radni Rady Miasta wyrazili swoje obawy w sprawie budowy wieży telekomunikacyjnej na os. Karolówka. Zrealizowana
9.	LVI/773/2023 z 27 lutego 2023 r.	w sprawie odmowy ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej oraz inwestycji towarzyszącej przy ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego w Zamościu.	W związku z niepodjęciem uchwały o ustaleniu lokalizacji Radni Rady Miasta mają obowiązek podjęcia uchwały o odmowie lokalizacji inwestycji. Zrealizowana
10.	LVII/776/2023 z 27 marca 2023 r.	w sprawie rozpatrzenia petycji z dnia 21 grudnia 2022 r.	Radni Rady Miasta uznali petycję za bezzasadną. Zrealizowana
11.	LVII/777/2023 z 27 marca 2023 r.	w sprawie rozpatrzenia petycji z dnia 26 grudnia 2022 r.	Radni Rady Miasta uznali petycję za bezzasadną. Zrealizowana
12.	LVII/778/2023 z 27 marca 2023 r.	w sprawie przekazania petycji według właściwości	Radni Rady Miasta podjęli decyzję o przekazaniu petycji

			wg właściwości do Zarządu Dróg Grodzkich. Zrealizowana
13.	LVII/779/2023 z 27 marca 2023 r.	w sprawie przekazania petycji według właściwości	Radni Rady Miasta podjęli decyzję o przekazaniu petycji wg właściwości Prezydentowi Miasta Zamość. Zrealizowana
14.	LVII/780/2023 z 27 marca 2023 r.	w sprawie obrony dobrego imienia św. Jana Pawła II	Rada Miasta Zamość podjęła stanowisko w sprawie obrony dobrego imienia Jana Pawła II. Zrealizowana
15.	LVII/781/2023 z 27 marca 2023 r.	w sprawie wykorzystywania imienia i autorytetu św. Jana Pawła II do bieżącej walki politycznej	Rada Miasta Zamość podjęła uchwałę, aby nie mieszać polityki z imieniem Jana Pawła II. Zrealizowana
16.	LVIII/796/2023 z 5 kwietnia 2023 r.	w sprawie przekazania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie skargi z dnia 24 marca 2023 r. na uchwałę Nr LVI/773/2023 Rady Miasta Zamość z dnia 27 lutego 2023 r. w sprawie odmowy ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej oraz inwestycji towarzyszącej przy ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego w Zamościu	Radni Rady Miasta przekazali skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie. Zrealizowana
17.	LVIII/797/2023 z 5 kwietnia 2023 r.	w sprawie przekazania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie skargi z dnia 25 stycznia 2023 r. na uchwałę Nr XXVI/415/2020 Rady Miasta Zamość z dnia 30 listopada 2020 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad przyznawania okresowych stypendiów sportowych dla zawodników oraz nagród i wyróżnień dla zawodników i trenerów za osiągnięte wyniki sportowe.	Radni Rady Miasta przekazali skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie. Zrealizowana

18.	LVIII/799/2023 z 5 kwietnia 2023 r.	w sprawie uchylenia uchwały nr XII/183/2019 z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie stanowiska Rady Miasta Zamość w/s ataków na ks. Abp Marka Jędraszewskiego.	Radni Rady Miasta podjęli uchwałę o uchyleniu uchwały XII/183/2019 Zrealizowana
19.	LIX/802/2023 z 24 kwietnia 2023 r.	w sprawie złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.	Uchwała została przekazana do Prokuratury Rejonowej w Zamościu. Zrealizowana
20.	LIX/803/2023 z 24 kwietnia 2023 r.	w sprawie stanowiska Rady Miasta Zamość dotyczącego budowy wieży telekomunikacyjnej.	Radni Rady Miasta uznali stanowisko za zasadne. Zrealizowana
21.	LXII/812/2023 z 26 czerwca 2023 r.	w sprawie wniosku o udzielenie absolutorium Prezydentowi Miasta Zamość z tytułu wykonania budżetu za 2022 r.	Udzielono absolutorium Prezydentowi Miasta Zamość. Zrealizowana
22.	LXII/813/2023 z 26 czerwca 2023 r.	w sprawie rozpatrzenia petycji z dnia 11 kwietnia 2023 r.	Radni Rady Miasta uznali petycję za zasadną. Zrealizowana
23.	LXII/814/2023 z 26 czerwca 2023 r.	w sprawie rozpatrzenia skargi z dnia 14 kwietnia 2023 r.	Radni Rady Miasta uznali skargę za bezzasadną. Zrealizowana
24.	LXII/815/2023 z 26 czerwca 2023 r.	w sprawie rozpatrzenia skargi z dnia 23 kwietnia 2023 r.	Radni Rady Miasta uznali skargę za bezzasadną. Zrealizowana
25.	LXII/822/2023 z 26 czerwca 2023 r.	w sprawie odmowy lokalizacji inwestycji mieszkaniowej oraz inwestycji towarzyszącej przy ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego w Zamościu.	W związku z niepodjęciem uchwały o ustaleniu lokalizacji Radni Rady Miasta mają obowiązek podjęcia uchwały o odmowie lokalizacji inwestycji. Zrealizowana
26.	LXIII/832/2023 z 10 sierpnia 2023 r.	w sprawie przekazania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie skargi z dnia 26 lipca 2023 r. na uchwałę Nr LXII/822/2023 Rady Miasta Zamość z dnia 26 czerwca 2023 r. w sprawie odmowy ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej oraz inwestycji towarzyszącej przy	Radni Rady Miasta przekazali skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie. Zrealizowana

		ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego w Zamościu.	
27.	LXIII/833/2023 z 10 sierpnia 2023 r.	w sprawie zasięgnięcia od Komendanta Wojewódzkiego Policji informacji o kandydatach na ławników.	Realizacja zgodnie z podjętą uchwałą. Zrealizowana.
28.	LXIV/834/2023 z 28 sierpnia 2023 r.	w sprawie zmiany uchwały Nr II/7/2018 z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie ustalenia wysokości diet Radnych Miasta Zamość.	Realizacja zgodnie z podjętą uchwałą. Zrealizowana.
29.	LXIV/835/2023 z 28 sierpnia 2023 r.	w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej umieszczenia na Skwerze im. Stefana Sendłaka, na os. Planty, obelisku upamiętniającego uczestników zrywu wolnościowego w Zamościu i regionie Zamojskim, będącego załącznikiem związku zawodowego „Solidarność”.	Radni Rady Miasta uznali petycję za bezzasadną. Zrealizowana
30.	LXIV/836/2023 z 28 sierpnia 2023 r.	w sprawie zarządzenia wyborów uzupełniających na funkcję Przewodniczącego Zarządu Osiedla Planty.	Wybory odbyły się zgodnie z podjętą uchwałą. Zrealizowana
31.	LXIV/837/2023 z 28 sierpnia 2023 r.	w sprawie powołania Zespołu do przygotowaniami przedstawienia opinii o zgłoszonych kandydatach na ławników.	Powołano skład osobowy. Zrealizowana
32.	LXV/847/2023 z 25 września 2023 r.	w sprawie przekazania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie skargi z dnia 1 września 2023 r. na uchwałę Nr LXII/814/2023 Rady Miasta Zamość z dnia 26 czerwca 2023 r. w sprawie rozpatrzenia skargi z dnia 14 kwietnia 2023 r.	Radni Rady Miasta przekazali skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie. Zrealizowana
33.	LXV/848/2023 z 25 września 2023 r.	w sprawie zasięgnięcia od Komendanta Wojewódzkiego Policji informacji o kandydatach na ławników,	Realizacja zgodnie z podjętą uchwałą. Zrealizowana
34.	LXV/850/2023 25 września 2023 r.	w sprawie stanowiska Rady Miasta Zamość dotyczącego sprawdzenia legalności przez Urząd Ochrony Danych Osobowych sposobu pozyskania adresów zamieszkania Radnych Rady Miasta Zamość przez PRBUD Sp. z o.o.	Realizacja zgodnie z podjętą uchwałą. Zrealizowana
35.	LXVI/854/2023 z 11 października 2023 r.	w sprawie rozstrzygnięcia protestu przeciw ważności wyborów na Przewodniczącego Zarządu Osiedla Planty.	Radni Rady Miasta uznali protest za bezzasadny. Zrealizowana

36.	LXVI/855/2023 z 11 października 2023r.	w sprawie przekazania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Zamościu ponaglenia na niezłatwienie sprawy w terminie.	Radni Rady Miasta przekazali ponaglenie do SKO w Zamościu. Zrealizowana
37	LXVII/856/2023 z 30 października 2023 r.	w sprawie rozpatrzenia petycji przeciwko zamiarowi dokonania zmiany Statutu Książnicy Zamojskiej im. S. Kostki Zamoyskiego w Zamościu w części dotyczącej lokalizacji i zakresu działania Filii Bibliotecznej Nr 2.	Radni Rady Miasta uznali petycję za zasadną. Zrealizowana
38.	LXVII/857/2023 z 30 października 2023 r.	w sprawie wyboru ławników do Sądu Rejonowego w Zamościu na kadencję 2024-2027.	Realizacja zgodnie z podjętą uchwałą. Zrealizowana
39.	LXVII/858/2023 z 30 października 2023 r.	w sprawie wyboru ławników do Sądu Rejonowego w Zamościu do orzekania w sprawach z zakresu prawa pracy na kadencję 2024-2027.	Realizacja zgodnie z podjętą uchwałą. Zrealizowana
40.	LXVII/859/2023 z 30 października 2023 r.	w sprawie wyboru ławników do Sądu Okręgowego w Zamościu na kadencję 2024-2027.	Realizacja zgodnie z podjętą uchwałą. Zrealizowana
41.	LXVII/860/2023 z dnia 30 października 2023 r.	w sprawie wyboru ławników do Sądu Okręgowego w Zamościu do orzekania w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych na kadencję 2024-2027.	Realizacja zgodnie z podjętą uchwałą. Zrealizowana
42.	LXVII/861/2023 z 30 października 2023 r.	w sprawie zmiany uchwały Nr II/4/2018 z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie powołania stałych Komisji Rady Miasta oraz ustalenia ich liczby i składów osobowych.	Realizacja zgodnie z podjętą uchwałą. Zrealizowana
43.	LXVII/862/2023 z 30 października 2023 r.	w sprawie zmiany uchwały Nr II/5/2018 z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie powołania doraźnej Komisji Regulaminowej zmienionej uchwałą Nr XXXVII/550/2021 z dnia 25 października 2021 r. oraz uchwałą Nr XLIII/621/2022 z dnia 28 marca 2022 r.	Realizacja zgodnie z podjętą uchwałą. Zrealizowana
44.	LXVII/863/2023 z 30 października 2023 r.	w sprawie trybu zgłaszania wniosku o podjęcie inicjatywy uchwałodawczej przez Młodzieżową Radę Miasta Zamość.	Realizacja zgodnie z podjętą uchwałą. Zrealizowana
45.	LXVIII/869/2023 27 listopada 2023 r.	w sprawie zwrócenia się z wnioskiem do Prezydenta Miasta Zamość o wezwanie PRBUD Development sp. z o. o. z siedzibą w	Realizacja zgodnie z podjętą uchwałą.

		Kalinowicach do uzupełnienia wniosku z 16 listopada 2020 r.	Zrealizowana
46.	LXVIII/870/2023 z 27 listopada 2023 r.	w sprawie przekazania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie skargi z dnia 2 listopada 2023 r. na bezczynność postępowania, tj. na bezczynność organu Rady Miasta Zamość,	Radni Rady Miasta przekazali skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie. Zrealizowana
47.	LXVIII/888/2023 z 27 listopada 2023 r.	w sprawie zasad i trybu nadawania Honorowego Obywatelstwa Miasta Zamość.	Uchwałą weszła w życie po 14 dniach od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego Zrealizowana
48.	LXVIII/871/2023 z 27 listopada 2023 r.	w sprawie przekazania do Wojewody Lubelskiego wniosku o nałożenie kary administracyjnej.	Wniosek został przekazany do Wojewody Lubelskiego zgodnie z podjętą uchwałą. Zrealizowana
49.	LXIX/895/2023 z 27 grudnia 2023 r.	w sprawie zatwierdzenia ramowych planów pracy komisji stałych Rady Miasta Zamość na 2024 r.	Zgodnie z uchwałą ramowe plany pracy komisje Rady Miasta na 2024 r. są realizowane. W trakcie realizacji
50.	LXIX/896/2023 z 27 grudnia 2023 r.	w sprawie przyjęcia ramowego planu pracy Rady Miasta Zamość na 2024 r.	Zgodnie z uchwałą ramowy plan pracy Rady Miasta Zamość na 2024 r. jest realizowany. W trakcie realizacji
51.	LXIX/897/2023 z 27 grudnia 2023 r.	w sprawie powołania Kapituły Honorowego Obywatelstwa Miasta Zamość.	Członkowie kapituły zostali powołani zgodnie z uchwałą. Zrealizowana

2.3. Wydział Finansowy

Lp.	Nr uchwały, data podjęcia	Przedmiot uchwały	Sposób i termin realizacji
52.	LV/761/2023 z 30 stycznia 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w wieloletniej prognozie finansowej.	Uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej zrealizowana zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana
53.	LV/762/2023 z 30 stycznia 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.	Budżet zrealizowany zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana
54.	LVI/774/2023 z 27 lutego 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w wieloletniej prognozie finansowej.	Uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej zrealizowana zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana
55.	LVI/775/2023 z 27 lutego 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.	Budżet zrealizowany zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana
56.	LVII/794/2023 z 27 marca 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w wieloletniej prognozie finansowej.	Uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej zrealizowana zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana
57.	LVII/795/2023 z 27 marca 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.	Budżet zrealizowany zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana
58.	LVIII/800/2023 z 5 kwietnia 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w wieloletniej prognozie finansowej,	Uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej zrealizowana zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana
59.	LVIII/801/2023 z 5 kwietnia 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.	Budżet zrealizowany zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana

60.	LIX/805/2023 z 24 kwietnia 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.	Budżet zrealizowany zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana
61.	LX/806/2023 z 28 kwietnia 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w wieloletniej prognozie finansowej.	Uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej zrealizowana zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana
62.	LXI/808/2023 z 29 maja 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w wieloletniej prognozie finansowej.	Uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej zrealizowana zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana
63.	LXI/809/2023 z 29 maja 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.	Budżet zrealizowany zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana
64.	LXII/811/2023 z 26 czerwca 2023 r.	w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem Prezydenta Miasta Zamość z wykonania budżetu za 2022 rok.	Rada Miasta Przyjęła sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Zamość za 2022 rok. Zrealizowana
65.	LXII/830/2023 z 26 czerwca 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w wieloletniej prognozie finansowej.	Uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej zrealizowana zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana
66.	LXII/831/2023 z 26 czerwca 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.	Budżet zrealizowany zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana
67.	LXIV/838/2023 z 28 sierpnia 2023 r.	w sprawie uchylenia uchwały nr XIX/330/2020 Rady Miasta Zamość z dnia 16 kwietnia 2020 r. zmieniającej uchwałę w sprawie wprowadzenia opłaty prolongacyjnej.	Zrealizowana

68.	LXIV/845/2023 z 28 sierpnia 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w wieloletniej prognozie finansowej.	Uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej zrealizowana zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana
69.	LXIV/846/2023 z 28 sierpnia 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.	Budżet zrealizowany zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana
70.	LXV/852/2023 z dnia 25 września 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w wieloletniej prognozie finansowej.	Uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej zrealizowana zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana
71.	LXV/853/2023 z 25 września 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.	Budżet zrealizowany zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana
72.	LXVII/867/2023 z 30 października 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w wieloletniej prognozie finansowej.	Uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej zrealizowana zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana
73.	LXVII/868/2023 z 30 października 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.	Budżet zrealizowany zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana
74.	LXVIII/887/2023 z dnia 27 listopada 2023 r.	w sprawie zmiany uchwały nr XXXIII/518/2021 Rady Miasta Zamość z dnia 28 czerwca 2021 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych, mających charakter cywilnoprawny, przypadających Miastu Zamość i jego jednostkom organizacyjnym, a także warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz	Uchwała będzie realizowana do 30.06.2024 r. W trakcie realizacji

		wskazania organów lub osób uprawnionych do udzielania tych ulg.	
75.	LXVIII/889/2023 z 27 listopada 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w wieloletniej prognozie finansowej.	Uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej zrealizowana zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana
76.	LXVIII/890/2023 z 27 listopada 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.	Budżet zrealizowany zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana
77.	LXIX/891/2023 z 27 grudnia 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w wieloletniej prognozie finansowej.	Uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej zrealizowana zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana
78.	LXIX/892/2023 z 27 grudnia 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w uchwale budżetowej na 2023 rok.	Budżet zrealizowany zgodnie z wprowadzonymi zmianami. Zrealizowana
79.	LXIX/893/2023 z 27 grudnia 2023 r.	w sprawie wieloletniej prognozy finansowej.	Uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej będzie realizowana w 2024 roku. W trakcie realizacji.
80.	LXIX/894/2023 z 27 grudnia 2023 r.	w sprawie uchwały budżetowej na 2024 rok.	Budżet został uchwalony i będzie realizowany w 2024 r. W trakcie realizacji
81.	LXIX/905/2023 z 27 grudnia 2023 r.	w sprawie emisji obligacji oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu.	Uchwała będzie realizowana w 2024 r. W trakcie realizacji

2.4. Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie

Lp.	Nr uchwały data podjęcia	Przedmiot uchwały	Sposób i termin realizacji
82.	LV/751/2023 z 30 stycznia 2023 r.	w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia udzielane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego. Zrealizowana
83.	LV/752/2023 z 30 stycznia 2023 r.	w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej w formie pomocy rzeczowej, posiłku, zasiłków okresowych i zasiłków celowych.	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego. Zrealizowana
84.	LV/753/2023 z 30 stycznia 2023 r.	w sprawie zmieniająca uchwałę Nr III/31/2018 z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania dla Miasta Zamość „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.	Zrealizowana
85.	LV/754/2023 z 30 stycznia 2023 r.	w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt osób bezdomnych z terenu Miasta Zamość w schronisku dla osób bezdomnych oraz w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego. W trakcie realizacji
86.	LV/755/2023 z 30 stycznia 2023 r.	w sprawie przyjęcia programu osłonowego Miasta Zamość „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023.	Przyjęcie Programu osłonowego jest podstawą do realizacji Programu w 2023 roku. Zrealizowana
87.	LVII/782/2023 z 27 marca 2023 r.	w sprawie podniesienia wysokości wynagrodzenia dla prowadzącego rodzinny dom dziecka na terenie Miasta Zamość,	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego. Nie utworzono rodzinnego domu dziecka. Niezrealizowana
88.	LVII/783/2023 z 27 marca 2023 r.	w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2023 r.,	Zrealizowana

89.	LXII/816/2023 z 26 czerwca 2023 r.	w sprawie sprawiania przez Miasto Zamość pogrzebu osobom zmarłym oraz pochówku dzieci martwo urodzonych,	W trakcie realizacji.
90.	LXII/817/2023 z 26 czerwca 2023 r.	w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania.	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego. Zrealizowana
91.	LXII/818/2023 z 26 czerwca 2023 r.	w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Zamościu ds. przeciwdziałania przemocy domowej.	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego. W trakcie realizacji
92.	LXIV/841/2023 z dnia 28 sierpnia 2023 r.	w sprawie zmiany uchwały nr LVII/783/2023 Rady Miasta Zamość z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2023 r.	Zrealizowana
93.	LXV/849/2023 z 25 września 2023 r.	w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Pomocy Społecznej na rok 2024.	Lokalny Program Pomocy Społecznej na rok 2024 był podstawą zlecenia zadań z zakresu pomocy społecznej oraz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej na 2024 rok organizacjom pozarządowym w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W trakcie realizacji
94.	LXVIII/872/2023 z 27 listopada 2023 r.	w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania dla Miasta Zamość „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.	Realizacja uchwały od 1 stycznia 2024 roku. W trakcie realizacji
95.	LXVIII/873/2023 z 27 listopada 2023 r.	w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego.

		udzielane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.	Realizacja uchwały od 1 stycznia 2024 roku. W trakcie realizacji
96.	LXVIII/874/2023 z 27 listopada 2023 r.	w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej w formie pomocy rzeczowej, posiłku, zasiłków okresowych i zasiłków celowych.	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego. Realizacja uchwały od 1 stycznia 2024 roku. W trakcie realizacji
97.	Nr LXVIII/875/2023 z 27 listopada 2023 r.	w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania oraz szczegółowych warunków przyznawania usług sąsiedzkich, wymiaru, zakresu usług oraz sposobu rozliczania wykonywania usług sąsiedzkich.	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego. Realizacja uchwały od 1 stycznia 2024 roku. W trakcie realizacji
98.	LXVIII/876/2023 z 27 listopada 2023 r.	w sprawie podniesienia wysokości wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka, funkcjonujących na terenie Miasta Zamość.	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego. Realizacja uchwały od 1 stycznia 2024 roku. W trakcie realizacji
99.	LXIX/899/2023 z 27 grudnia 2023 r.	w sprawie zmiany uchwały nr LVII/783/2023 Rady Miasta Zamość z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2023 r.,	Zrealizowana
100.	LXIX/898/2023 z 27 grudnia 2023 r.	w sprawie przyjęcia Programu osłonowego Miasta Zamość „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024 w zakresie realizacji usług opiekuńczych poprzez zapewnienie dostępu do tzw. „opieki na odległość”.	Przyjęcie Programu osłonowego jest podstawą do realizacji Programu w 2024 r. W trakcie realizacji

2.5. Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

Lp.	Nr uchwały data podjęcia	Przedmiot uchwały	Sposób i termin realizacji
101.	LV/756/2023 z 30 stycznia 2023 r.	w sprawie „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Zamość”.	<p>Uchwała w trakcie realizacji, została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego i weszła w życie w dniu 21 lutego 2023 r. Uchwała określa zasady dotyczące utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Zamość.</p> <p>W trakcie realizacji</p>
102.	LV/757/2023 z 30 stycznia 2023 r.	w sprawie zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właścicieli nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.	<p>Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego i weszła w życie w dniu 21 lutego 2023 r. W § 4 ust.2 pkt 11 uchwały dokonano zmiany brzmienia przepisu poprzez dodanie, że odpady budowlane i rozbiórkowe pochodzą z gospodarstw domowych.</p> <p>W trakcie realizacji</p>
103.	LV/758/2023 z 30 stycznia 2023 r.	w sprawie określenia górnych stawek opłat za usługi świadczone w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych,	<p>Uchwała w trakcie realizacji, została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego i weszła w życie w dniu 21 lutego 2023 r. Uchwała określa górne stawki opłat za usługi świadczone w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.</p>

			W trakcie realizacji
104.	LVII/793/2023 z 27 marca 2023 r.	w sprawie uchwalenia Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Zamościu na lata 2023-2026,	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, tj. 27 marca 2023 r. Koniec obowiązywania 31.12.2026 r. W trakcie realizacji
105.	LVII/786/2023 z 27 marca 2023r.	w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Zamość na rok 2023.	Unieważniona w części obejmującej wzór wniosku, określony załączniku Nr 2 do uchwały. Uchwała została zmieniona uchwałą nr LXVII/864/2023 Rady Miasta Zamość z dnia 30 października 2023 r. w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Zamość na rok 2023. Program został w całości zrealizowany w 2023 r. zgodnie z założonymi celami. Środki finansowe zaplanowane na realizację Programu zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem. Zrealizowana
106.	LVII/787/2023 z 27 marca 2023 r.	w sprawie określenia sezonu kąpielowego oraz wykazu kąpielisk na rok 2023 na terenie Miasta Zamość.	Zrealizowana
107.	LVII/788/2023 z 27 marca 2023 r.	w sprawie zawarcia Porozumienia międzygminnego w sprawie współdziałania Gmin wchodzących w skład aglomeracji Zamość przy realizacji zadania polegającego na aktualizacji obszaru i granic aglomeracji Zamość.	Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia tj. 27 marca 2023 r. Celem uchwały było zawarcie porozumienia międzygminnego pomiędzy: Miastem Zamość, Gminą Zamość, Gminą Łabunie i Gminą Sitno wchodzącymi w skład aglomeracji Zamość wyznaczonej w związku z realizacją Krajowego

			Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Uchwała obowiązywała do dnia 8 maja 2023 r. (data zawarcia ww. porozumienia). Zrealizowana.
108.	LXII/825/2023 z 26 czerwca 2023 r.	w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie Miasta Zamość.	Zrealizowana
109.	LXIV/840/2023 z 28 sierpnia 2023r.	w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych na terenie Miasta Zamość.	W trakcie realizacji
110.	LXVII/864/2023 z 30 października 2023r.	w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Zamość na rok 2023 r.,	Uchwała została zrealizowana. Uchwała została podjęta w związku ze zwiększeniem wysokości środków finansowych zaplanowanych na realizację zadań wynikających programu. Zrealizowana
111.	LXVIII/883/2023 z 27 listopada 2023r.	w sprawie określenia zasad udzielenia dotacji celowej ze środków budżetu Miasta Zamość na dofinansowanie zadań inwestycyjnych związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną w zakresie budowy przyłączy do sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Miasta Zamość,	W trakcie realizacji
112.	LXVIII/882/2023 z 27 listopada 2023 r.	w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za usuwanie pojazdów z dróg i ich przechowywanie na parkingach strzeżonych oraz wysokości kosztów w przypadku odstąpienia od wykonywania dyspozycji usunięcia pojazdu w 2024 r.	W trakcie realizacji
113.	LVIII/881/2023 z 27 listopada 2023 r.	w sprawie zmiany uchwały nr XXVII/439/2020 Rady Miasta Zamość z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granicy aglomeracji Zamość.	W trakcie realizacji

2.6. Wydział Budownictwa, Urbanistyki i Ochrony Zabytków

Lp.	Nr uchwały, data podjęcia	Przedmiot uchwały	Sposób i termin realizacji
114.	LV/749/2023 z 30 stycznia 2023 r.	w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Zamość (teren w jednostce strukturalnej Nr 31 – Wschodnia Dzielnica Przemysłowa – część południowa, położony pomiędzy linią kolejową PKP, ul. Aleje Jana Pawła II i ul. Hrubieszowską).	Zrealizowana
115.	LVI/766/2023 z 27 lutego 2023 r.	w sprawie aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Zamość oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na obszarze Miasta Zamość.	Do podjęcia przedmiotowej uchwały obliguje art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu zagospodarowaniu przestrzennym. Zrealizowana
116.	LVI/767/2023 z 27 lutego 2023 r.	w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej i inwestycji towarzyszącej przy ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Zamościu.	W trakcie realizacji
117.	LVII/789/2023 z 27 marca 2023 r.	w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zamość (teren w obrębie Jednostki Strukturalnej Nr 20 – Zachodnie Przedmieście Lubelskie – Cz. Zachodnia, położony w rejonie ul. Ciepłej).	Na podstawie przedmiotowej uchwały zostaną zlecone prace mające na celu sporządzenie zmiany mpzp miasta Zamość. W trakcie realizacji
118.	LVII/790/2023 z 27 marca 2023 r.	w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zamość (Jednostka Strukturalna Nr 24 – Centralna Dzielnica Przemysłowa, teren przy ul. Legionów pomiędzy ul. Jana Kilińskiego i linią kolejową).	Na podstawie przedmiotowej uchwały zostały zlecone prace mające na celu sporządzenie zmiany mpzp miasta Zamość. W trakcie realizacji
119.	LVII/791/2023 z 27 marca 2023 r.	w sprawie udzielenia dotacji z budżetu miasta na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków dla Zgromadzenia Redemptorystów Dom Zakonny w Zamościu.	Dotacja została rozliczona w 2023 r. Zrealizowana

120.	LVII/792/2023 z dnia 27 marca 2023 r.	w sprawie udzielenia dotacji z budżetu miasta na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do gminnej ewidencji zabytków dla willi przy ul. Władysława Reymonta 23 w Zamościu.	Dotacja została rozliczona w 2023 r. Zrealizowana
121.	LXII/819/2023 z dnia 26 czerwca 2023 r.	w sprawie zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zamość obejmującego teren w obrębie Jednostki Strukturalnej Nr 15 – Zachodnia Karolówka – Cz. Południowa, położony w rejonie ul. Szczepreskiej.	Zrealizowana
122.	LXII/820/2023 z 26 czerwca 2023 r.	w sprawie przystąpienie do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zamość (Jednostka Strukturalna Nr 10 – Janowice – Cz. Południowa, teren przy al. 1-go Maja).	Uchwała w trakcie realizacji. Na podstawie przedmiotowej uchwały zostaną zlecone prace mające na celu sporządzenie zmiany mpzp miasta Zamość. W trakcie realizacji
123.	LXII/821/2023 z 26 czerwca 2023 r.	w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zamość dla działki oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków nr 39 w ark. 45 mapy ewidencyjnej położonej w Jednostce Strukturalnej Nr 1 – Stare Miasto.	Uchwała w trakcie realizacji. Na podstawie przedmiotowej uchwały zostaną zlecone prace mające na celu sporządzenie zmiany mpzp miasta Zamość. W trakcie realizacji

2.7. Wydział Spraw Społecznych i Zarządzania Kryzysowego

Lp.	Nr uchwały, data podjęcia	Przedmiot uchwały	Sposób i termin realizacji
124.	LVI/769/2023 z 27 lutego 2023 r.	w sprawie wprowadzenia Programu „Karta Zamościanina”.	Na podstawie uchwały wydano Zarządzenie nr 69/2023 Prezydenta Miasta Zamość z dnia 22 marca 2023 r. w sprawie określenia wzoru „Karty Zamościanina”, wzoru wniosków o jej wydanie, przedłużenie ważności karty oraz wzór deklaracji Partnera W trakcie realizacji

125.	LVII/785/2023 z 27 marca 2023 r.	w sprawie oceny stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego i zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Zamość.	Podjęto czynności mające na celu poprawę istniejącego stanu – wyszczególnione w końcowej części oceny. Zrealizowana
126.	LXVIII/878/2023 z 27 listopada 2023 r.	w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2026.	Okres obowiązywania uchwały to 3 lata. Miejskie jednostki organizacyjne realizujące zadania Programu są informowane o jej treści. Sukcesywnie ogłaszane są nabory/konkursy na realizację poszczególnych zadań programu. W trakcie realizacji
127.	LXVIII/880/2023 z 27 listopada 2023 r.	w sprawie delegowania radnego na członka Komisji Bezpieczeństwa i Porządku.	Uchwała została przekazana do Starosty Zamojskiego celem dokonania zmian w składzie Komisji Bezpieczeństwa i Porządku – wspólnej dla obu powiatów. Zrealizowana
128.	LXVIII/879/2023 z 27 listopada 2023 r.	w sprawie przyjęcia od Wojewody Lubelskiego zadań publicznych z zakresu administracji rządowej,	Na podstawie uchwały w 2024 r. zostanie zawarte porozumienie z wojewodą, w którym prezydentowi zadania z zakresu administracji rządowej tj. możliwość zlecenia zakładom opieki zdrowotnej badań specjalistycznych osób skierowanych przez powiatową komisję lekarską podczas trwania kwalifikacji wojskowej, jak również wypłatę wynagrodzeń członkom tejże komisji. Prezydent zawiera stosowne umowy w tym zakresie z zakładami opieki zdrowotnej. W trakcie realizacji
129.	LXVIII/877/2023 z 27 listopada 2023 r.	w sprawie uchwalenia „Programu współpracy Miasta Zamość z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2024 rok”.	Dokument określa m.in. formy współpracy finansowej Miasta z organizacjami pozarządowymi np. otwarte konkursy ofert w ramach, których organizacjom przekazywana jest dotacja na

			realizację zadania publicznego oraz formy współpracy pozafinansowej np. konsultowanie projektów aktów normatywnych w dziedzinach dot. działalności statutowej organizacji pozarządowych. W trakcie realizacji
130.	LXIX/900/2023 z 27 grudnia 2023 r.	w sprawie zmiany uchwały nr LVI/769/2023 Rady Miasta Zamość z dnia 27 lutego 2023 r. w sprawie wprowadzenia Programu „Karta Zamościanina”.	W trakcie realizacji

2.8. Wydział Oświaty

Lp.	Nr uchwały, data podjęcia	Przedmiot uchwały	Sposób i termin realizacji
131.	LV/759/2023 z 30 stycznia 2023 r.	W sprawie określenia kryteriów punktacji oraz dokumentów potwierdzających ich spełnienie na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego do przedszkoli miejskich, dla których Miasto Zamość jest organem prowadzącym.	Uchwała została uchylona w całości. Nie zrealizowana
132.	LV/760/2023 z 30 stycznia 2023 r.	w sprawie ustalenia stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu, będącej podstawą do ustalenia zwrotu rodzicom kosztu przewozu dzieci, młodzieży i uczniów do placówek oświatowych,	Uchwała została uchylona w całości. Nie zrealizowana
133.	LVI/771/2023 z 27 lutego 2023 r.	w sprawie określenia kryteriów punktacji oraz dokumentów potwierdzających ich spełnienie na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego do przedszkoli miejskich, dla których Miasto Zamość jest organem prowadzącym.	Zrealizowana
134.	LVI/772/2023 z 27 lutego 2023 r.	w sprawie ustalenia stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu, będącej podstawą do ustalenia zwrotu rodzicom kosztu przewozu dzieci, młodzieży i uczniów do placówek oświatowych.	Zrealizowana
135.	LXIV/842/2023 z 28 sierpnia 2023	w sprawie zamiaru przekształcenia I Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Zamoyskiego w Zamościu.	W trakcie realizacji
136.	LXVII/866/2023 z 30 października 2023 r.	w sprawie określenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w publicznych przedszkolach prowadzonych przez Miasto Zamość.	Zrealizowana

137.	LXIX/902/2023 z 27 grudnia 2023 r.	w sprawie utworzenia publicznej placówki oświatowo-wychowawczej ogniska pracy pozaszkolnej „Centrum Edukacyjno - Integracyjne w Zamościu”.	Placówka rozpocznie działalność od roku szkolnego 2024/2025. W trakcie realizacji
------	---------------------------------------	--	---

2.9. Wydział Kultury i Sportu

Lp.	Nr uchwały data podjęcia	Przedmiot uchwały	Sposób i termin realizacji
138.	LXII/823/2023 z 26 czerwca 2023 r.	w sprawie podania do publicznej wiadomości zamiaru dokonania zmiany statutu Książnicy Zamojskiej im S. Kostki Zamoyskiego w Zamościu w części dotyczącej lokalizacji i zakresu działania Filii nr 2.	Zrealizowana
139.	LXII/826/2023 z 26 czerwca 2023 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego.	Zrealizowana
140.	LXIX/903/2023 z 27 grudnia 2023 r.	w sprawie wprowadzenia zmian w statucie Książnicy Zamojskiej im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu.	W trakcie realizacji
141.	LXIX/904/2023 z 27 grudnia 2023 r.	w sprawie określenia szczegółowych zasad przyznawania okresowych stypendiów sportowych dla zawodników oraz nagród i wyróżnień dla zawodników i trenerów za osiągnięte wyniki sportowe.	W trakcie realizacji

2.10. Wydział Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami

Lp.	Nr uchwały, data podjęcia	Przedmiot uchwały	Sposób i termin realizacji
142.	LXII/827/2023 z 26 czerwca 2023 r.	w sprawie odstąpienia od zbycia w drodze przetargu nieruchomości przeznaczonej na realizację urządzeń infrastruktury technicznej.	Aktem notarialnym Rep. A Nr 3928/2023 z dnia 5 października 2023 r. dokonano sprzedaży działki oznaczonej numerem 2/5, o pow. 0,0077 ha, w arkuszu mapy ewidencyjnej 2, przy ul. Braterstwa Broni, na rzecz PGE Dystrybucja S.A. Zrealizowana
143.	LXII/828/2023	w sprawie darowizny nieruchomości stanowiącej mienie gminne.	Aktem notarialnym Rep. A Nr 4325/2023

	z 26 czerwca 2023 r.		z dnia 15 listopada 2023 r. dokonano darowizny działki oznaczonej numerem 40/2, o pow. 0,6263 ha, w arkuszu mapy ewidencyjnej 47, przy ul. Partyzantów, na rzecz ZDK w Zamościu, z przeznaczeniem na utrzymanie pomieszczeń dla tej jednostki. Zrealizowana
144.	LXVIII/884/2023 z 27 listopada 2023 r.	w sprawie zasad przeznaczania do sprzedaży nieruchomości gruntowych oddanych w użytkowanie wieczyste oraz szczegółowych wytycznych sprzedaży nieruchomości gruntowych na rzecz ich użytkowników wieczystych.	W trakcie realizacji

2.11. Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Zewnętrznych

Lp.	Nr uchwały, data podjęcia	Przedmiot uchwały	Sposób i termin realizacji
145.	NR LIX/804/2023 z 24 kwietnia 2023 r	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego określającego zasady współpracy w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Zamościa.	Zrealizowana
146.	LXVIII/885/2023 z 27 listopada 2023 r.	w sprawie zmiany uchwały Nr XXVII/435/2020 Rady Miasta Zamość z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia zwolnień z podatku od nieruchomości, stanowiących pomoc de minimis dla przedsiębiorców realizujących nowe inwestycje na terenie Miasta Zamość.	W trakcie realizacji
147.	LXIX/901/2023 z 27 grudnia 2023 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego w sprawie powierzenia Miastu Zamość zadania publicznego polegającego na opracowaniu dokumentu pt. „Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Zamościa”.	W trakcie realizacji

2.12. Wydział Inwestycji Miejskich i Zamówień Publicznych

Lp.	Nr uchwały, data podjęcia	Przedmiot uchwały	Sposób i termin realizacji
148.	LXII/824/2023 z 26 czerwca 2023 r.	w sprawie przyjęcia „Programu gospodarczego budowy i przebudowy ulic na terenie Miasta Zamość w latach 2025-2029”.	W trakcie realizacji
149.	LXIV/839/2023 z 28 sierpnia 2023 r.	w sprawie przyjęcia założeń do planu społeczno-gospodarczego Miasta Zamość na 2024 rok.	Zrealizowana
150.	LXVIII/886/2023 z 27 listopada 2023 r.	w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane przy zabytku znajdującym się na terenie Miasta Zamość wpisanym do rejestru zabytków i znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków, w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.	Uchwała stanowi podstawę do przekazania dotacji dla Parafii Katedralnej Zmartwychwstania Pańskiego i Św. Tomasza Apostoła w Zamościu oraz do realizacji zapisów zawartych we wstępnej promesie dofinansowania inwestycji z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków Polski Ład. W trakcie realizacji

2.13. Zarząd Dróg Grodzkich

Lp.	Nr uchwały data podjęcia	Przedmiot uchwały	Sposób i termin realizacji
151.	LVIII/798/2023 z 5 kwietnia 2023 r.	w sprawie zmiany uchwały w sprawie płatnego parkowania pojazdów samochodowych na drogach publicznych Miasta Zamość.	Od dnia 01.06.2023 roku zostały zmienione stawki za parkowanie w związku z wprowadzeniem „Karty Zamościanina” W trakcie realizacji
152.	LXIV/843/2023 z 28 sierpnia 2023 r.	w sprawie zaliczenia drogi położonej na terenie Miasta Zamość do kategorii dróg powiatowych oraz ustalenia jej przebiegu.	Od 16 września 2023 r. nowo wybudowana droga na os. Zamczysko stała się drogą publiczną kategorii powiatowej. Zrealizowana.
153.	LXIV/844/2023 z 28 sierpnia 2023 r.	w sprawie pozbawienia odcinka drogi gminnej dotychczasowej kategorii	Od 1 stycznia 2024 r. odcinek drogi gminnej nr 110974 L został pozbawiony dotychczasowej

		i zaliczenia jej do kategorii dróg powiatowych na terenie Miasta Zamość.	kategorii i jednocześnie zaliczony do dróg kategorii powiatowej. Zrealizowana
--	--	--	---

2.14. Centrum Integracji Społecznej

Lp.	Nr uchwały, data podjęcia	Przedmiot uchwały	Sposób i termin realizacji.
154.	LXI/807/2023 z 29 maja 2023 r.	w sprawie przystąpienia do projektu i udzielenia pełnomocnictwa Kierownikowi Centrum Integracji Społecznej w Zamościu do realizacji projektu konkursowego realizowanego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Priorytet VIII: Zwiększenie spójności społecznej, Działanie 8.1 Aktywizacja społeczna i zawodowa.	W trakcie realizacji
155.	LVII/784/2023 z 27 marca 2023 r.	w sprawie zwolnienia samorządowego zakładu budżetowego Centrum Integracji Społecznej w Zamościu z obowiązku wpłaty do budżetu Miasta Zamość części nadwyżki środków obrotowych.	Zrealizowana

2.15. Wydział Organizacyjno – Administracyjny

Lp.	Nr uchwały, data podjęcia	Przedmiot uchwały	Sposób i termin realizacji
156.	LXII/810/2023 z 26 czerwca 2023 r.	w sprawie udzielenia wotum zaufania Prezydentowi Miasta Zamość za 2022 rok.	Zrealizowana
157.	LXV/851/2023 z 25 września 2023 r.	w sprawie wyrażenia zgody na wniesienie do Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Zamościu aportu Miasta Zamość w postaci poniesionych nakładów inwestycyjnych zgodnie z wykonanymi zadaniami pod nazwą „Przebudowa (modernizacja) przepompowni ścieków przy ulicy Królowej Jadwigi w Zamościu oraz renowacja kanalizacji sanitarnej w ulicy Szczepreskiej w Zamościu”.	Zrealizowana

2.16. Wydział Turystyki i Promocji

Lp.	Nr uchwały data podjęcia	Przedmiot uchwały	Sposób i termin realizacji
158.	LXII/829/2023 z 26 czerwca 2023 r.	w sprawie zmiany uchwały dotyczącej Programu „Zamojska Karta Seniora”.	Zrealizowana.
159.	LXVII/865/2023 z 30 października 2023 r.	w sprawie podjęcia współpracy pomiędzy Miastem Zamość a Miastem Blois we Francji.	Zrealizowana

2.17. Powiatowy Urząd Pracy

Lp.	Nr uchwały, data podjęcia	Przedmiot uchwały	Sposób i termin realizacji
160.	LVI/770/2023 z 27 lutego 2023 r.	w sprawie zatwierdzenia projektu niekonkurencyjnego, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, realizowanego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027, Priorytet IX Zaspokojenie potrzeb rynku pracy, Działanie 9.1 Aktywizacja zawodowa - projekty PUP, OHP.	Termin zakończenia realizacji projektu przewidywany jest na 30 czerwca 2024 r. W trakcie realizacji

Rozdział 3. Budżet Obywatelski

W ramach Budżetu Obywatelskiego – edycja 2023, zostało wybranych 16 zadań osiedlowych i jedno zadanie ogólnomiejskie. Wyboru dokonali mieszkańcy Zamościa w wyniku głosowania elektronicznego i podczas spotkań osiedlowych. Były to projekty inwestycyjne dotyczące budowy ulic, chodników, parkingów, placów zabaw, strefy rekreacji czy instalacji monitoringu.

3.1. Osiedle Orzeszkowej – Reymonta

Zadanie: *Kontynuacja modernizacji ciągu pieszo-rowerowego na terenach rekreacyjnych, od ul. Okrzei do ul. Sadowej – II etap.*

Wykonano modernizację ciągu pieszo-rowerowego na odcinku o długości 418 m, realizując wymianę istniejącej nawierzchni ciągu z kostki brukowej betonowej. Wybudowano nową konstrukcję ciągu pieszo-rowerowego o nawierzchni bitumicznej oraz wykonano remont utwardzenia placów pod ławkami.

Wartość zadania: 249 947,04 zł.

3.2. Osiedle Rataja

Zadanie: *Budowa ulicy Wincentego Witosa (od ul. Żabiej do ul. Osiedlowej/Pszenicznej).*

Realizacja zadania objęła opracowanie dokumentacji projektowej na budowę wnioskowanego odcinka ulicy. Na podstawie dokumentacji wykonano roboty budowlane obejmujące budowę sieci kanalizacji deszczowej na odcinku o długości 42 m.

Wartość zadania: 99 263,25 zł.

3.3. Osiedle Karolówka

Zadanie: *Ścieżka rowerowa wzdłuż ulicy Śląskiej*

W zakresie przedmiotowej inwestycji wykonano przebudowę chodnika na ciąg pieszo-rowerowy z kostki brukowej wzdłuż ul. Śląskiej. Realizacja na odcinku długości 100 m.

Wartość zadania: 135 209,66 zł.

3.4. Osiedle Powiatowa

Zadanie: *Kontynuacja przebudowy drogi na osiedlu Szwedzka w rejonie budynków ul. Topolowa 4, 6, ul. Szwedzka 31, 33*

Konstrukcja nawierzchni z kostki brukowej betonowej. Wykonano również kanalizację deszczową na odcinku od D4 do D5. Realizacja na długości 10,60 m.

Wartość zadania: 96 020,52 zł.

3.5. Osiedle Partyzantów

Zadanie: *Kontynuacja przebudowy ulicy Konopnickiej w Zamościu*

W ramach zadania zrealizowano wymianę istniejącej zdegradowanej kostki na nową kostkę brukową betonową wraz z wymianą krawężników po obu stronach ulicy i odwodnieniem (na odcinku 46 m.). Realizacja na odcinku o długości ok. 46 m (229 m²).

Wartość zadania: 98 790,78 zł.

3.6. Osiedle Zamczysko

Zadanie: Kontynuacja przebudowy nawierzchni ulicy Macieja Topornickiego i Piaskowej

Przebudowa polegała na wymianie nawierzchni na kostkę brukową betonową na odcinku ulicy Topornickiego (odcinek o długości 45,5 m.).

Wartość zadania: 99 997,37 zł.

3.7. Osiedle Majdan

Zadanie: Przebudowa nieutwardzonej bocznej ulicy Majdan – etap I

Inwestycja została zrealizowana na odcinku o długości 44,5 m. Nawierzchnia wykonana z kostki brukowej betonowej. Przebudowa polegała na wykonaniu podbudowy z betonu C3/4 oraz z kruszywa łamanego wraz z ułożeniem obustronnie krawężników.

Wartość zadania: 99 354,92 zł.

3.8. Osiedle Nowe Miasto

Zadanie: Kontynuacja przebudowy ulicy Poprzecznej

Przebudowa w ramach inwestycji polegała na wymianie istniejącej zdegradowanej kostki na nową kostkę brukową betonową. Realizacja na powierzchni 549 m. kw. W ramach inwestycji wymieniono krawężniki na odcinku o długości 86,5 m.

Wartość zadania: 99 991,76 zł.

3.9. Osiedle Promyk

Zadanie: Modernizacja chodnika wzdłuż ulicy Narutowicza

Wykonano wymianę istniejącej zdegradowanej kostki na nową kostkę brukową betonową. Wymiana nawierzchni chodnika zrealizowana została na powierzchni 260 m. kw. wraz ze zjazdami na powierzchni 94,60 m. kw. Inwestycja objęła wymianę krawężników na długości 196 m oraz obrzeży na długości 170 m.

Wartość zadania: 99 533,75 zł.

3.10. Osiedle Świętego Piątka

Zadanie: Położenie nowej nawierzchni chodnika na odcinku ulicy Św. Piątka

Przebudowa polegała na wymianie istniejących zdegradowanych płytek betonowych na kostkę brukową betonową. Realizacja wymiany chodnika przebiegała na odcinku o długości 206 m, objęła powierzchnię 298 m² wraz ze zjazdami na powierzchni 108 m². Wykonana została także wymiana obrzeży betonowych.

Wartość zadania: 99 721,51 zł.

3.11. Osiedle Stare Miasto

Zadanie: Przebudowa nawierzchni dróg osiedlowych – ulica Sadowisko

Realizacja zadania objęła budowę nawierzchni jezdni z masy mineralno-bitumicznej. Zakres robót obejmował jezdnię o długości 50 m i szerokości 5,0 m. Zrealizowano wymianę obustronną krawężników. Wymieniona została nawierzchnia na chodniku z masy mineralno –

bitumicznej na kostkę na powierzchni 70 m. kw. Wykonano także zjazdy z kostki brukowej betonowej na powierzchni 42,50 m. kw.

Wartość zadania: 99 999,31 zł.

3.12. Osiedle Planty

Zadanie: Plac zabaw Radość Dziecka przy Przedszkolu Miejskim Nr 4 w Zamościu

W ramach zadania zakres prac budowlanych obejmował montaż urządzeń zabawowych (zestaw zabawowy, huśtawka bocianie gniazdo, bujak na sprężynie dwuosobowy, karuzela tarczowa, domek typu „wiejska chata”, urządzenie wolnostojące liczydło, ścianka wspinaczkowa, bujak na sprężynie) oraz montaż obiektów małej architektury (tablice edukacyjne, tablica informacyjna). Wykonano również nawierzchnię bezpieczną z piasku pod huśtawką i ścianką wspinaczkową.

Wartość zadania: 99 630,00 zł.

3.13. Osiedle Zamoyskiego

Zadanie: Plac zabaw moich marzeń przy Przedszkolu Miejskim Nr 12

Zrealizowano rozbiórkę starego tarasu, wykonano nową podbudowę i nawierzchnię tarasu z płyt betonowych o powierzchni 65 m. kw. Wykonano docieplenie zewnętrznych ścian cokołu. Zrealizowano dostawę dużego zestawu zabawowego wraz z wykonaniem pod zamontowanym urządzeniem nawierzchni bezpiecznej.

Wartość zadania: 99 473,48 zł.

3.14. Osiedle Janowice

Zadanie: Bezpieczne ogrodzenie placu zabaw na ulicy Włociańskiej

W ramach zadania wykonano ogrodzenie placu zabaw na odcinku o długości ok. 200 m. W zakresie inwestycji zamontowano bramę wjazdową, furtkę oraz ogrodzenie placu zabaw od strony zachodniej o wysokości ok. 4 m.

Wartość zadania: 83 829,00 zł

3.15. Osiedle Słoneczny Stok

Zadanie: Budowa miejsc postojowych na osiedlu Słoneczny Stok

W ramach zadania wybudowano dziewięć miejsc postojowych o wymiarach 2,5 x 5,0 m oraz jedno miejsce postojowe dla osób niepełnosprawnych o wymiarach 3,6 x 5,0 m. Nawierzchnia z kostki brukowej betonowej. Zrealizowano także budowę chodnika, oznakowanie poziome i pionowe miejsc parkingowych.

Wartość zadania: 99 902,33 zł.

3.16. Osiedle Kilińskiego

Zadanie: Wykonanie monitoringu na osiedlu Kilińskiego w rejonie ul. Kamiennej

Wykonano budowę infrastruktury teletechnicznej umożliwiającej przesyłanie sygnału monitoringu z przedmiotowego obszaru u zbiegu ulic Kamiennej i Kilińskiego do centrum

monitoringu Miasta Zamość, zlokalizowanego w Szkole Podstawowej nr 10. Zamontowano pięć kamer zewnętrznych obrotowych na zaprojektowanych słupach.

Wartość zadania: 98 830,00 zł.

3.17. Projekt ogólnomiejski

Zadanie: Czas na relaks – utworzenie strefy sportu, zabawy i relaksu nad Zalewem Miejskim w Zamościu

W ramach realizacji zadania wykonano roboty ziemne i roboty rozbiórkowe, dwa boiska do siatkówki plażowej o nawierzchni z piasku wyposażone w słupki i siatkę (z przystosowaniem do piłki ręcznej plażowej, poprzez dodatkowe wyposażenie w bramki do piłki ręcznej plażowej). Wykonano plac zabaw w formie statku wyposażony w zjeżdżalnie tubowe, elementy do zabawy sprawnościowej, tj. ścianka wspinaczkowa, podesty i platformy, schody, labirynt, łańcuchy, drążki i poręcze, tunel oraz tablice do rysowania, lunetę, flagi, koła do sterowania statkiem. Zamontowano dwie gumowe figury krab i pszczoła posadowione przy placu zabaw. Przeprowadzono remont moła (konserwacja elementów żelbetowych, wymiana elementów drewnianych – podesty, bariery, poręcze), remont pomostu pływającego dla rowerów wodnych i kajaków (wymiana podestu na nowy). Teren został wyposażony w elementy małej architektury: dwa solarne prysznice plażowe przy plaży zalewu ze zbiornikiem na wodę oraz przyłączy wodociągowe do prysznica; cztery stojaki dla rowerów, dziesięć koszy na śmieci z wbudowaną popielniczką, siedemnaście ławek z siedziskiem drewnianym. Wykonano także roboty porządkowe.

Wartość zadania: 1 062 60, 29 zł.

Rozdział 4. Informacja z realizacji pozostałych zadań

4.1. Stan finansów Miasta Zamość

4.1.1. Dane ogólne

Realizacja budżetu Miasta Zamość w 2023 roku przebiegała w warunkach podwyższonego ryzyka, związanego w głównej mierze z niestabilną i niekorzystną sytuacją makroekonomiczną. Samorząd zmagał się z problemami związanymi m.in. z rosnącymi kosztami wynagrodzeń i składek od nich odprowadzanych, wysokimi cenami towarów i różnego rodzaju usług, cen nośników energii i ciepła czy wysokich stóp procentowych. Główną trudność w realizacji zaplanowanych w roku sprawozdawczym zadań, stanowiła konieczność wygosparowania, dla jednostek podległych miastu, dodatkowych środków związanych z ustawowymi zmianami w zakresie wynagradzania, a także wysokimi opłatami za media. Niniejsze wymagało jeszcze większej racjonalizacji wydatków i poszukiwania oszczędności, zwłaszcza na płaszczyźnie bieżącej działalności statutowej. Jednocześnie, przeciwdziałając negatywnym skutkom kryzysu energetycznego kontynuowano działania zmierzające do obniżenia bieżących kosztów funkcjonowania jednostek.

W tym zakresie w 2023 roku zamontowano panele fotowoltaiczne w sześciu placówkach oświatowych. Instalacje OZE zainstalowano również na obiektach będących w zarządzie Ośrodka Sportu i Rekreacji, a także poddano te obiekty gruntownym pracom termomodernizacyjnym. Poczynione inwestycje, poza wymiarem ekonomicznym, przyczyniają się także do ograniczenia emisji dwutlenki węgla. Kontynuowano także działania związane z pozyskaniem dodatkowych dochodów m.in. zawierano lokaty negocjowane (587 transakcji), uzyskano korzystną dla miasta interpretację podatkową w zakresie podatku VAT, w efekcie której do budżetu wpłynęły dodatkowe dochody.

Podstawowe wartości budżetu Miasta Zamość 2023 roku:

- Dochody wyniosły 610 421 620,29 zł i zostały wykonane w 100,98% planu, (wzrosły w porównaniu do roku 2022 o 6,04% - nominalnie o 34 794 530,10 zł).
- Wydatki wyniosły 647 442 688,30 zł, tj. 96,36% planu (wzrosły o 0,9% w stosunku do roku 2022 – tj. o kwotę 5 797 299,55 zł).
- Deficyt budżetowy wyniósł 37 021 068,01 zł.
- Nadwyżka operacyjna wyniosła 19 714 191,31 zł, zaś nadwyżka operacyjna netto (nadwyżka operacyjna pomniejszona o spłatę zadłużenia) wyniosła 5 981 531,31 zł.

Realistyczne planowanie dochodów bieżących, przejawiające się w ujmowaniu w planie tylko i wyłącznie takich środków, których prawdopodobieństwo pozyskania jest bardzo duże, zapewnia bezpieczeństwo finansowe miasta, bowiem stanowi nieprzekraczalny limit dla wydatków. W takiej sytuacji samorząd, mając ograniczone możliwości finansowe, zmuszony jest do jeszcze większej efektywności w wydatkowaniu środków przeznaczonych na realizację zadań, szczególnie w obszarach, które generują najwyższe koszty. Zauważalne szczególnie w ostatnim czasie zjawisko, kiedy nieproporcjonalnie wysoki wzrost wydatków bieżących nie ma odpowiedniego pokrycia w dochodach spowodowało, że wiele samorządów – w tym także Miasto Zamość – w podejmowanych na 2023 rok uchwałach budżetowych zaplanowało deficyt operacyjny. Pomimo powyższego, ostatecznie w mieście wypracowano dodatni wynik na działalności operacyjnej, tj. nadwyżkę w wysokości ok. 20 mln zł.

W ubiegłym roku wypracowano również nadwyżkę operacyjną netto, co determinuje realizację zadań ze środków własnych, daje podstawę do ubiegania się o bezzwrotne środki zewnętrzne oraz umożliwia pozyskanie finansowania zwrotnego na korzystnych warunkach.

Deficyt budżetu wynoszący 37 mln zł (niższy niż pierwotnie planowano o ponad 30 mln zł) wynika wyłącznie z realizacji zadań inwestycyjnych. Wkład własny dla części przedsięwzięć, z uwagi na braki po stronie dochodowej budżetu, wymagał sfinansowania przychodami z tytułu emisji obligacji.

Tab. Dane budżetowe w latach 2017-2023

Podstawowe wartości budżetu na przestrzeni ostatnich lat (w zł)				
	dochody	wydatki	wynik budżetu	wynik budżetu operacyjnego
2017	381 698 432	380 414 203	1 284 229	19 883 110
2018	400 722 908	427 886 788	-27 163 880	12 964 181
2019	478 758 728	494 551 305	-15 792 577	23 337 254
2020	518 593 181	508 324 738	10 268 443	19 188 468
2021	548 901 238	541 371 510	7 529 728	44 040 543
2022	575 627 090	641 645 389	-66 018 299	20 816 660
2023	610 421 620	647 442 688	-37 021 068	19 714 191

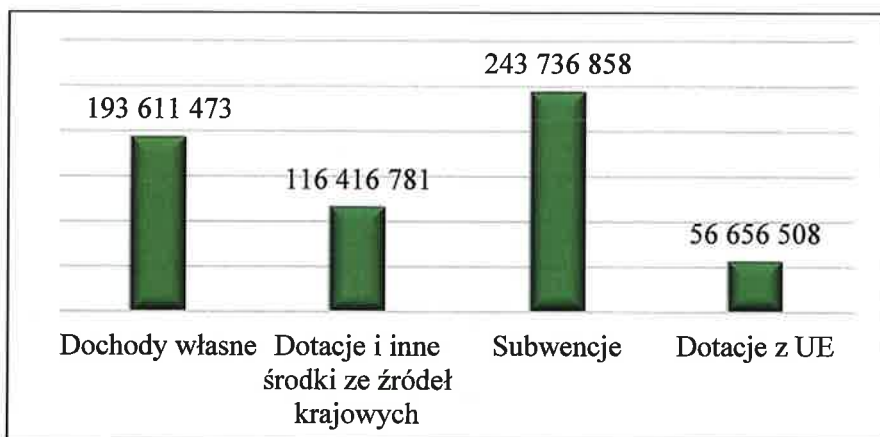
Podjmując analizę danych zaprezentowanych w tabeli należy podkreślić, że zarówno realizacja dochodów jak i wydatków budżetu wykazuje stałą tendencję wzrostową. Sukcesywnie zwiększa się katalog zadań realizowanych przez samorząd, jak również koszt ich realizacji, przede wszystkim w zakresie działalności bieżącej. Zauważalne jest utrzymanie nadwyżki operacyjnej na stałym, wysokim poziomie, pomimo niekorzystnych uwarunkowań makroekonomicznych panujących w 2023 roku. Powyższe jest gwarantem utrzymania stabilności finansowej miasta, bowiem wynik budżetu operacyjnego jest jednym z najistotniejszych wyznaczników sytuacji finansowej samorządów.

Dochody budżetu miasta w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły 10 453 zł, zaś wydatki 11 087 zł. Najwięcej środków w 2023 roku przeznaczono na realizację zadań oświatowych tj. 4 522 zł per capita.

4.1.2. Struktura dochodów budżetu miasta w 2023 r.

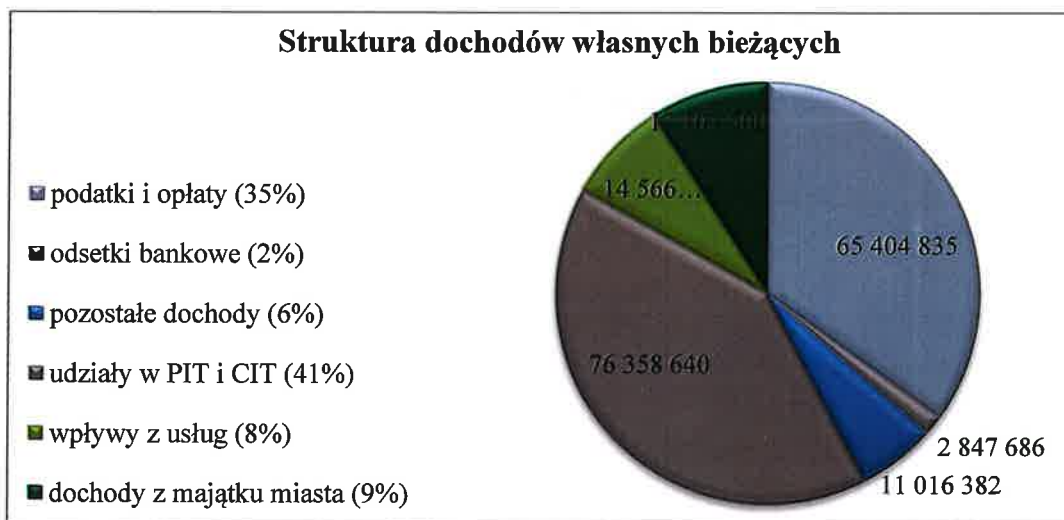
Wśród uzyskanych w 2023 roku dochodów, w łącznej kwocie 610 mln zł, największą pulę środków stanowiły subwencje. Trend ukształtowany na przestrzeni ubiegłych lat, zgodnie z którym dochody własne zajmowały pierwszoplanową pozycję w strukturze dochodów własnych, w roku 2023 nie został zachowany.

Wynika to głównie z faktu uzupełnienia ubytków w dochodach jednostek samorządu terytorialnego subwencją ogólną (miasto otrzymało dodatkowe środki w kwocie 43 mln zł). Omawianą strukturę dochodów miasta przedstawia poniższy wykres:

Dochody bieżące pozyskano w kwocie 514 840 617,62 zł, co stanowi 100,59% planu i oznacza ich wzrost o 5,28% w stosunku do roku 2022 (tj. o kwotę 25 837 290,22 zł). Tendencja zwyżkowa dochodów bieżących została utrzymana, jednak optymalnym rozwiązaniem jest dążenie do sytuacji, w której dynamika wzrostu dochodów bieżących byłaby nie mniejsza niż notowany w danym roku wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych, tak aby siła nabywcza zgromadzonych środków została zachowana. Powyższe nie znajduje jednak przełożenia w analizowanym roku budżetowym. Stąd szczególną troską należałoby objąć dochody, na które realny wpływ wywiera samorząd.

Dochody własne bieżące stanowiły 36,38% wpływów bieżących, osiągając wartość 187 297 080,82 zł. W porównaniu do roku 2022, wykonanie tej grupy dochodów spadło o 1,56% (nominalnie o 2 974 607,13 zł). To niekorzystne zjawisko spowodowane jest przede wszystkim zróżnicowaną metodologią uzupełniania przez Państwo ubytków w dochodach bieżących samorządów. Dla zobrazowania, w 2022 roku dodatkowe środki, które wpłynęły do budżetu miasta stanowiły udziały w PIT (klasyfikowane w grupie dochodów własnych), natomiast w roku 2023 środki te stanowiły uzupełnienie subwencji ogólnej.

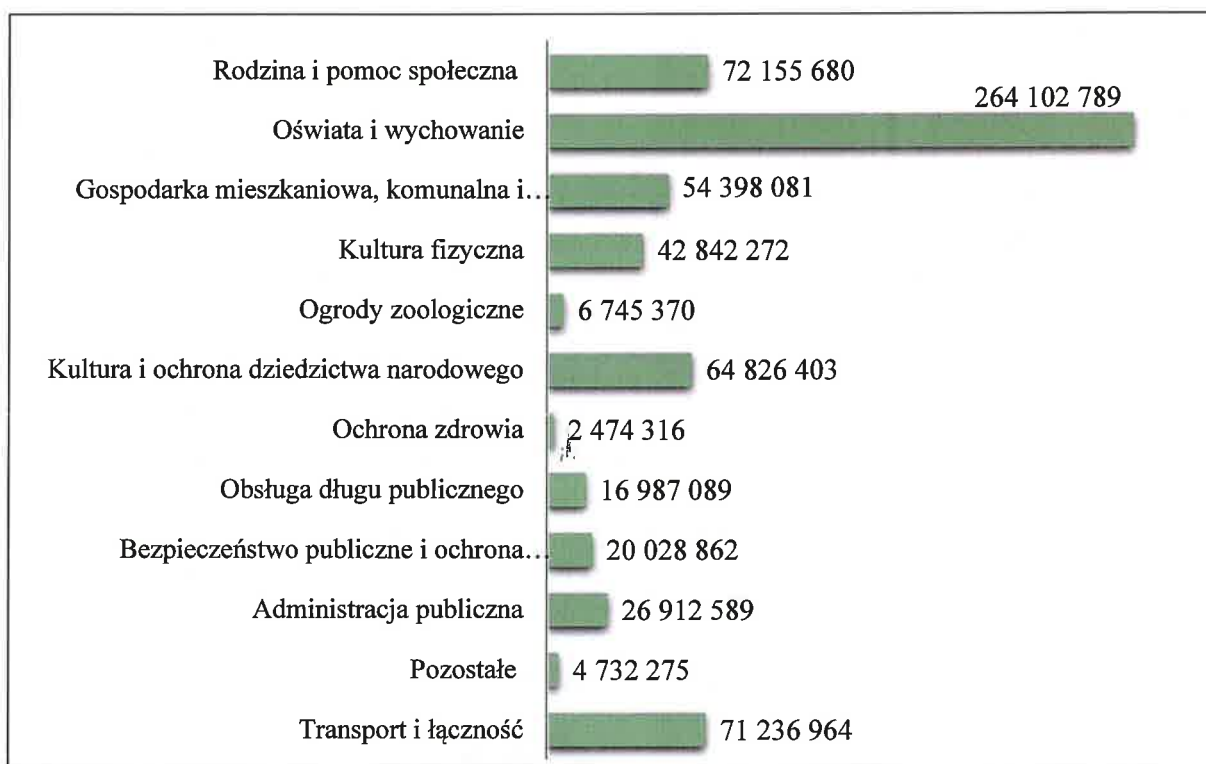
Dochody majątkowe zrealizowane zostały na poziomie 95 581 002,67 zł, tj. 103,13 % planu i wzrosły w porównaniu do roku 2022 o 10,34% (tj. o kwotę 8 957 239,88 zł). Wykonanie tej

kategorii wpływów w poszczególnych latach jest zróżnicowane, bowiem ściśle zależy od ilości i rozmiaru realizowanych inwestycji, poziomu ich finansowania i etapu realizacji, niemniej sukcesywny wzrost dochodów tej grupy jest zjawiskiem pożądanym, gdyż świadczy o skali podejmowanych inwestycji, a więc o rozwoju miasta.

Struktura wydatków budżetu miasta w 2023 r.

Dokonane w roku budżetowym wydatki przekroczyły 647 mln zł, a poziom zrealizowanych inwestycji opiewał na kwotę ponad 152 mln zł. Zdecydowaną większość, bo niemal 79% zadań realizowanych w ubiegłym roku, stanowiły zadania własne samorządu. Na realizację projektów finansowanych z udziałem środków z UE przeznaczono niemal 13% ogółu wydatków natomiast na zadania z zakresu administracji rządowej ponad 7%. Wydatki przeznaczone były na wykonanie szerokiego katalogu zadań, określonych ustawą o samorządzie gminnym i powiatowym, realizowanych na rzecz mieszkańców.

Tab. Struktura wydatków

Wydatki bieżące zrealizowano w kwocie 495 126 426,31 zł, tj. 97,18% planu. Wydatki te wzrosły o 5,75% w stosunku do roku 2022, co nominalnie stanowi kwotę 26 939 758,46 zł. Struktura wydatków bieżących, z uwagi na dziedziny wydatkowania środków pozostaje niezmienna od lat. Najwięcej środków absorbują zadania z zakresu oświaty i edukacyjnej opieki wychowawczej. Wydatki na ten cel sukcesywnie rosną, w roku 2022 stanowiły 47,46% ogółu wydatków bieżących, a w roku 2023 już ponad 53%. Odnotowano także historycznie największe wydatki bieżące na edukację w przeliczeniu na jednego mieszkańca - 4,5 tys. zł (w 2022 roku było to 3,8 tys. zł). Znaczną kwotę w ubiegłorocznym budżecie wydatkowano również na realizację zadań bieżących, związanych z rodziną, pomocą i polityką społeczną, tj. średnio 1,2 tys. zł na mieszkańca.

Wydatki na inwestycje w mieście

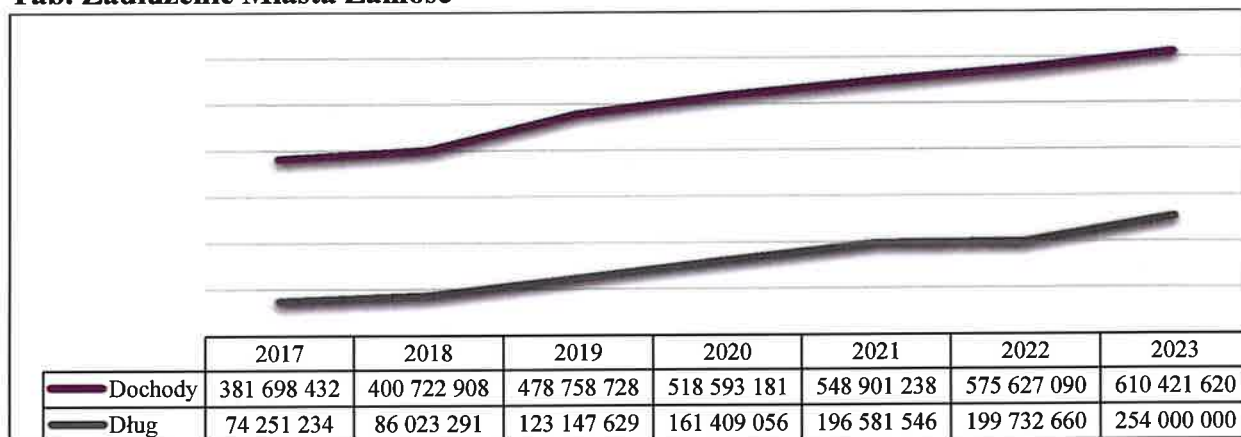
Tempo rozwoju miasta, mierzone wielkością nakładów inwestycyjnych, utrzymuje się na wysokim poziomie. Wydatki majątkowe zrealizowano w kwocie 152 316 261,99 zł, co stanowi 93,79% planu. Inwestycje w mieście, na przestrzeni ostatnich lat, angażują ok. jedną czwartą część ogółu wydatków (w 2023 roku- 23,5% wydatków, w roku 2022- 27 % wydatków) przy średniej spośród miast na prawach powiatu wynoszącej 15%. Powyższe wskazuje, że samorząd kontynuuje ponadprzeciętną, prorozwojową politykę inwestycyjną, mającą na celu podnoszenie jakości i komfortu życia mieszkańców. Inwestowano w budowę i przebudowę dróg wraz z towarzyszącą infrastrukturą, miejskie zabytki, a także obiekty użyteczności publicznej, w tym obiekty sportu i rekreacji, co dodatkowo przełoży się także na ograniczenie kosztów ich eksploatacji.

W 2023 roku na realizację inwestycji w Zamościu przeznaczono 2 608 zł w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W latach 2020-2022 średnie wydatki majątkowe wyniosły 2 148,50 zł per capita, tym samym Zamość uplasował się na wysokiej 5. pozycji spośród miast na prawach powiatu w rankingu pn.: Liderzy inwestycji, przygotowanym przez dwutygodnik „Wspólnota”.

Zadłużenie miasta

Zadłużenie miasta na dzień 31.12.2023 r. wyniosło 254 000 000 zł, co stanowi 41,61% dochodów ogółem i zwiększyło się w stosunku do roku poprzedniego o kwotę 54 267 340 zł. Wskaźnik zadłużenia dla miasta przyjmuje wartości zbliżone do średniej dla miast na prawach powiatu, z kolei wysokość zrealizowanych inwestycji w Zamościu plasuje się w czołówce wśród tej grupy samorządów. To zjawisko świadczy o efektywnym wykorzystaniu zaciągniętego zobowiązania, które przeznaczone było tylko i wyłącznie na finansowanie realizowanych inwestycji oraz na spłatę zaciągniętych zobowiązań.

Tab. Zadłużenie Miasta Zamość

Analizując powyższe dane należy podkreślić, że trend związany ze stosunkowo proporcjonalnym wzrostem długu miasta do dochodów budżetu został zachowany. W ujęciu realnym wskaźnik zadłużenia na przestrzeni ostatniej dekady wzrósł o niespełna 16 punktów procentowych (w 2013 r. wyniósł 27,88%, natomiast w roku 2023 – 41,61%).

Łączna kwota spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z odsetkami oraz kosztami obsługi długu w 2023 roku wyniosła 30 719 748,53 zł, co stanowi 5,03% dochodów budżetu ogółem. Relacja, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych została spełniona,

indywidualny wskaźnik zadłużenia wyniósł 6,86% przy ustawowym indywidualnym limicie 10,05%.

4.2. Gospodarka nieruchomościami – informacja o stanie mienia komunalnego

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. Miasto stało się właścicielem gruntów o łącznej pow. 3,4760 ha, w tym:

- 1,5219 ha – na podstawie ustawy z dnia 10 maja 1990 r., tzw. komunalizacyjnej,
- 0,8862 ha – nabytych na podstawie aktów notarialnych,
- 0,0351 ha – na podstawie art. 98 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (j. t. Dz. U. z 2023 r., poz. 344 ze zm.),
- 1,0328 ha – przejętych z mocy prawa w trybie przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (j. t. Dz. U. z 2023 r., poz. 162 ze zm.).

4.2.1. Grunty komunalne

Powierzchnia wszystkich gruntów na terenie Miasta Zamość, zgodnie z danymi ewidencji gruntów i budynków, wynosi 3033 ha, a łączna powierzchnia gruntów komunalnych – 728 ha. Składa się na to:

- 86 ha w wieczystym użytkowaniu,
- 184 ha w trwałym zarządzie,
- 8 ha w użytkowaniu,
- 8 ha w użyczeniu,
- 366 ha w dzierżawie.

Grunty pod drogami, zgodnie z danymi ewidencji gruntów i budynków, zajmują powierzchnię 170 ha. Miasto Zamość jest ponadto właścicielem gruntów o pow. 3,91 ha w Kol. Chyża (oczyszczalnia ścieków), a także działek położonych: w Wólce Panieńskiej, o pow. 0,11 ha (udz. 1/2 części), o wartości 49 660 zł, w Podhorcach, o pow. 0,46 ha, o wartości 1 930 zł, w Chomęciskach Dużych, o pow. 0,8500 ha, o wartości 2 700 zł, Wierzbie, o pow. 1,0097 ha, o wartości 15 957 zł i Lubartowie, o pow. 0,2445 ha oraz udziału 5/8 części nieruchomości o pow. 0,1222 ha (określenie wartości nastąpi w spisie inwentarza), nabytych w drodze dziedziczenia.

Wartość gruntów tworzących zasób wynosiła 87 311 751,77 zł, w tym:

- 57 525 806,79 zł – wartość gruntów nierozdysponowanych,
- 1 072 000 zł – wartość gruntów rozdysponowanych,
- 19 363,78 zł – wartość gruntów w bezumownym użytkowaniu,
- 13 102 798,34 zł – wartość gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste,
- 478 215,54 zł – wartość gruntów będących współwłasnością Miasta Zamościa oraz osób fizycznych,
- 15 043 320,32 zł – wartość gruntów podlegających komunalizacji z mocy prawa,
- 70 247 zł wartość gruntów nabytych w drodze dziedziczenia (wartość ta nie obejmuje nieruchomości położonych w Lubartowie).

Zabudowane nieruchomości znajdujące się w administracji jednostek organizacyjnych Miasta

Dysponowanie częścią nieruchomości Miasto powierzyło swoim jednostkom organizacyjnym. W ich dyspozycji pozostają składniki majątkowe znajdujące się na gruncie o łącznej powierzchni 184,1653 ha, w tym:

- 1) instytucje kultury władają zabudowanym gruntem o pow. 3,1540 ha,
- 2) jednostki budżetowe władają zabudowanym gruntem o pow. 181,0113 ha, w tym:
  - a) przedszkola i żłobek – o pow. 5,9450 ha,
  - b) szkoły podstawowe – o pow. 13,3448 ha,
  - c) licea i zespoły szkół ponadpodstawowych – o pow. 86,9643 ha,
  - d) inne jednostki oświaty i wychowania – o pow. 5,5320 ha,
  - e) pozostałe jednostki budżetowe – o pow. 69,2252 ha.

Pozostałe mienie komunalne

Na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej, Zakład Gospodarki Lokalowej sp. z o. o. zarządza mieniem komunalnym, stanowiącym nieruchomości zabudowane, którego łączna wartość wynosi 55 782 792 zł.

Zgodnie z ustawą z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (j.t. Dz. U. z 2023 r., poz. 645 ze zm.) Prezydent Miasta Zamość, jako zarządca dróg, powierzył sprawowanie zarządu Zarządowi Dróg Grodzkich w Zamościu. Zarząd ten obejmuje wszystkie drogi w granicach administracyjnych miasta.

Drogi powiatowe, o łącznej długości 52,8 km, podlegają przejęciu z mocy prawa przez miasto na prawach powiatu na podstawie przepisów ustawy z 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. z 1998 r. Nr 133, poz. 872 ze zm.), zwanej „powiatyzacyjną”. Drogi gminne natomiast, o łącznej długości 75,5 km, przejmowane są na własność Miasta, jako gminy miejskiej, na podstawie ustawy z dnia 10 maja 1990 r. Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych oraz art. 73 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną. Grunty pod drogami przejmowane są również na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych oraz art. 98 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

4.2.2. Inne prawa majątkowe

1) Udziały Miasta Zamość w spółkach prawa handlowego

- a) Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Zamościu – wartość kapitału 69 484 000,00 zł,
- b) Miejski Zakład Komunikacji sp. z o.o. w Zamościu – wartość kapitału 32 269 500,00 zł,
- c) Zakład Gospodarki Lokalowej sp. z o.o. w Zamościu – wartość kapitału 1 235 500,00 zł,
- d) Zamojski Szpital Niepubliczny sp. z o.o. w Zamościu – wartość kapitału 13 368 500,00 zł,
- e) Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o. w Zamościu – wartość kapitału 8 491 560,00 zł,
- f) Veolia Wschód sp. z o.o. w Zamościu – wartość kapitału 20 000,00 zł,

g) Spółdzielnia Socjalna Przepis na Sukces – wartość kapitału 1 500 zł.

2) Akcje

Perła – Browary Lubelskie S.A. w Lublinie – 1 akcja imienna serii A nr 0000012 o wartości 100 zł.

3) Dzierżawa

Na podstawie umowy zawartej w dniu 15 listopada 2012 r. z PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. z siedzibą w Warszawie Miasto Zamość dzierżawi grunt o powierzchni 0,1056 ha, położony przy ul. Okopowej, w celu utrzymania terenów fortecznych w obrębie zrewitalizowanego Bastionu I Zespołu Staromiejskiego.

4.2.3. Zmiany w stanie mienia komunalnego

- sprzedaż 10 nieruchomości o łącznej pow. 0,2584 ha,
- sprzedaż 18 lokali mieszkalnych na rzecz ich najemców wraz ze sprzedażą ułamkowej części nieruchomości gruntowej niezbędnej do racjonalnego korzystania z budynku,
- nabycie – w drodze umów cywilnoprawnych – gruntów o powierzchni 0,8862 ha,
- zawarcie umów na dzierżawę działek o łącznej pow. 24,0100 ha,
- rozwiązanie umów na dzierżawę działek o łącznej pow. 4,7987 ha,
- zwrot 1 działki o pow. 0,0143 ha na rzecz jej byłej właścicielki,
- dokonanie zamiany działek o łącznej powierzchni 0,0220 ha, położonych przy ul. Wyszyńskiego, na działkę o pow. 0,0220 ha oraz działki o łącznej pow. 0,0733 ha, przy ul. Legionów na działki o łącznej pow. 0,0682 ha, z jednoczesnymi dopłatami na rzecz Miasta, wynikającymi z różnicy wartości nieruchomości.

4.2.4. Dochody uzyskane z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania

- wpływy z opłat za trwałe zarząd, użytkowanie i służebności – 42 665,26 zł,
- wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości – 1 599 292,77 zł,
- dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych – 6 146 992,96 zł,
- wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości – 90 487,99 zł,
- wpływy z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości – 5 737 679,85 zł.

4.2.5. Inne dane i informacje mające wpływ na stan mienia komunalnego

Od dnia wejścia w życie ustawy „komunalizacyjnej” Miasto Zamość stało się – na jej podstawie – właścicielem nieruchomości o łącznej powierzchni 1065,5 ha, w tym nieruchomości o pow. 7,28 ha położonej we wsi Czyża, która została wniesiona aportem do Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Zamościu i nieruchomości o pow. 3,91 ha w Kol. Czyża. Na podstawie ustawy „powiatyzacyjnej” natomiast miasto na prawach

powiatu nabyło nieruchomości o łącznej pow. 165 ha. W dalszym ciągu trwają prace zmierzające do uzyskania tytułów własności Skarbu Państwa do nieruchomości i ujawnienia ich w księgach wieczystych. Procesom komunalizacji i powiatyzacji podlegają bowiem wyłącznie grunty o uregulowanym stanie prawnym, w odniesieniu do których Skarb Państwa figuruje w księdze wieczystej jako właściciel. Regulacji stanu prawnego dokonuje się również na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, uznając daną nieruchomość za mienie gromadzkie, które daje podstawę uzyskania decyzji komunalizacyjnych. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (j.t. Dz. U. z 2023 r., poz. 904 ze zm.) z dniem 1 stycznia 2019 r. prawo użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe przekształciło się w prawo własności. Na terenie Miasta przekształceniu uległo 161 ha gruntów, w tym w 2023 r. jedna działka, o pow. 0,3667 ha. W dalszym ciągu w użytkowaniu wieczystym pozostaje 85,8614 ha.

4.3. Rozwój Miasta, działania na rzecz wspierania i promocji potencjału gospodarczego i przedsiębiorczości

4.3.1. Rozwój gospodarczy – efekty działań

Tereny inwestycyjne

W ramach Zamojskiej Specjalnej Podstrefy Ekonomicznej, do sprzedaży pozostają tylko nieruchomości zlokalizowane przy ul. Strefowej (2 działki, o powierzchniach 2,3 ha oraz 10 ha). Na prośbę zarządzającego strefą TSSE EURO-PARK WISŁOSAN działka o powierzchni 10 ha została zarezerwowana dla dużych inwestorów.

Rys. Tereny inwestycyjne pozostające do sprzedaży w SSE EURO-PARK WISŁOSAN – Podstrefa Zamość, Kompleks Szczepreska (tereny oznaczone kolorem niebieskim – sprzedane; tereny oznaczone kolorem żółtym – przeznaczone do sprzedaży).

Wszystkie sprzedane tereny inwestycyjne to efekt wyteżonej pracy i działań władz Miasta Zamość oraz Wydziału Rozwoju Miasta i Funduszy Zewnętrznych. Miasto Zamość pokłada nadzieję, że współpraca z Polską Agencją Inwestycji i Handlu S.A. oraz zarządzającym SSE EURO-PARK Wisłosan finalnie zaowocuje przyciągnięciem do Zamościa dużej, rokującej inwestycji.

Zwolnienia podatkowe

Przedsiębiorcy, którzy decydują się na terenie Miasta Zamość ulokować swoją działalność mogą liczyć na ulgi i preferencje podatkowe, a także wsparcie w realizacji procedur związanych z tworzeniem nowej inwestycji, pozyskiwaniem i szkoleniem kadr.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu nowych inwestycji od 30 czerwca 2018 r. działa Polska Strefa Inwestycji. Przedsiębiorcy decydujący się na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Miasta Zamość mogą liczyć na atrakcyjne warunki inwestowania m.in. w postaci zwolnienia z podatku dochodowego, nawet do 70% w przypadku małych firm. Aby kwalifikować się do uzyskania pomocy publicznej, bez względu na poziom bezrobocia minimalna wartość inwestycji musi wynosić: dla mikro firm – 200 tys. zł, dla małych – 500 tys., dla średnich – 2 mln zł, a dla dużych – 10 mln zł. Dla porównania, w regionach nieuprzywilejowanych minimalny próg wejścia waha się od 2 do 100 mln w zależności od wielkości przedsiębiorstwa, rodzaju inwestycji i stopy bezrobocia w relacji do średniej krajowej. Co więcej, tutaj decyzja o

wspieraniu przyznawana jest na okres 15 lat. Wszelkie decyzje dotyczące warunków inwestowania w ramach Polskiej Strefy Inwestycji na obszarach poszczególnych stref ekonomicznych podejmowane są w imieniu Ministra Przedsiębiorczości i Technologii przez powołanych w drodze rozporządzenia zarządzających SSE. Zarządzającym terenami Podstrefy Zamość jest Tarnobrzeska Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK WISŁOSAN.

Inną formą wsparcia lokalnych inwestorów, prowadzących działalność na terenie Miasta Zamość jest zwolnienie z podatku od nieruchomości, stanowiące pomoc *de minimis* dla przedsiębiorców realizujących nowe inwestycje na terenie Miasta Zamość. Na podstawie rozporządzenia Komisji (UE), a także uchwał Rady Miasta Zamość zwalnia się z podatku od nieruchomości nowo zakupione grunty, budynki i budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, na których dokonano nowych inwestycji i utworzono nowe miejsca pracy w związku z tą inwestycją, na okres:

- 12 miesięcy, jeżeli w związku z nową inwestycją utworzono co najmniej 2 nowe miejsca pracy,
- 24 miesięcy, jeżeli w związku z nową inwestycją utworzono co najmniej 5 nowych miejsc pracy,
- 36 miesięcy, jeżeli w związku z nową inwestycją utworzono co najmniej 10 nowych miejsc pracy,
- 48 miesięcy, jeżeli w związku z nową inwestycją utworzono co najmniej 20 nowych miejsc pracy.

Zaproponowane zwolnienia mają na celu stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości poprzez tworzenie atrakcyjnych warunków do lokowania nowych i rozwijania istniejących inwestycji na terenie miasta Zamość. Efektem ożywienia gospodarczego będzie wzrost zatrudnienia i zwiększone wpływy podatkowe w najbliższej przyszłości.

4.3.2. Realizacja rządowych programów wspierających potencjał gospodarczy Program Fabryka

W maju 2018 r. Miasto Zamość przystąpiło do ogólnopolskiego programu wsparcia miast średnich pn. *Program Fabryka*, którego inicjatorem jest Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. Obszarem zainteresowania ARP były miasta posiadające potencjał do lokowania inwestycji w obszarze sektora nowoczesnych usług (BPO/SSC/IT). W wyniku analiz uwarunkowań lokalnych i oceny biznesowej, ARP zdecydowała się o przyjęciu Miasta Zamość do pierwszego etapu realizacji projektu. W ramach Programu Fabryka, Agencja Rozwoju Przemysłu podjęła się realizacji nowoczesnego biurowca klasy „A”, o powierzchni biurowej 5 000 m².

W 2019 r. ARP analizowało możliwości realizacji inwestycji na pięciu wskazanych przez Miasto Zamość lokalizacjach, ostatecznie zdecydowano się na lokalizację inwestycji na terenie Osiedla Monte Cassino i Zamoyskiego, przy skrzyżowaniu ulicy Prymasa Stefana Wyszyńskiego i ulicy Legionów. Inwestycja jest realizowana w formule prawno-organizacyjnej, jaką jest powołanie spółki celowej, w ramach której MZK Sp. z o.o. (właściciel przedmiotowej nieruchomości) zobowiązał się wnieść do spółki aportem grunt pod budowę oraz uczestniczyć w realizacji projektu.

Mieszkanie Plus (M+)

W dniu 9 czerwca 2017 r. w Warszawie została podpisana wstępna umowa dotycząca przystąpienia Miasta Zamość do rządowego programu budownictwa wielorodzinnego *Mieszkanie Plus* (M+). W dniu 30 sierpnia 2017 r. podjęto Uchwałę Nr XXXII/410/2017 Rady Miasta Zamość w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do Programu *Mieszkanie Plus*.

W 2018 r. została powołana przez BGK Nieruchomości spółka celowa, która jest odpowiedzialna za realizację przedmiotowej inwestycji. UOKiK zaakceptował wniosek dotyczący możliwości realizacji przedmiotowej inwestycji na terenie miasta Zamość.

W 2022 r. zakończona została inwestycja, efektem realizacji jest oddanie do użytku 6 budynków wielorodzinnych (łącznie 96 mieszkań).

Wszystkie inwestycje finansowane ze środków Funduszu Mieszkań dla Rozwoju są objęte dopłatami do czynszu w ramach programu „Mieszkanie na Start”. W ramach tego programu najemcy otrzymują co miesiąc dopłaty przez okres 15 lat. Obecnie w Zamościu korzysta z nich 76% rodzin zamieszkujących na osiedlu przy ul. Parkowej. Najwyższa dopłata wynosi 531 zł miesięcznie, a średnia dopłata – 329 zł miesięcznie.

4.3.3. Działania na rzecz wspierania i promocji przedsiębiorczości

W 2023 r. kontynuowano współpracę z Polską Agencją Inwestycji i Handlu S.A, Agencją Rozwoju Przemysłu S.A oddział w Tarnobrzegu zarządzającego TSSE EURO-PARK WISŁOSAN, a także Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie w zakresie promocji oferty inwestycyjnej.

Oferta inwestycyjna Miasta Zamość jest umieszczona i na bieżąco aktualizowana w bazach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego oraz w Bazie Ofert Inwestycyjnych PAIiH, będącej narzędziem wykorzystywanym w pracy zagranicznych biur handlowych PAIiH, oraz na portalu www.investin.zamosc.pl

Warto podkreślić, że serwis internetowy Invest in Zamość, niezmiennie od 2017 r. jest uznawany przez PAIiH za najlepszą stronę odpowiadającą standardom obsługi inwestora. Potwierdzeniem tego, że nasza oferta inwestycyjna oraz unifikacja działań pod szyldem Invest in Zamość jest tworzona w sposób profesjonalny i kompleksowy, są zaproszenia do udziału w konferencjach, szkoleniach i spotkaniach przedstawicieli samorządu oraz środowiska biznesowego.

4.3.4. Rejestr działalności gospodarczej

Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Zewnętrznych w zakresie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizuje działania związane z Ewidencją Działalności Gospodarczej, polegające na wprowadzaniu do systemu Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) prowadzonej przez Ministra Rozwoju i Technologii wniosków dotyczących rejestracji, zmiany, wznowienia, zawieszenia i wykreślenia działalności gospodarczej.

W 2023 roku liczba wniosków o założenie działalności gospodarczej wynosiła 281, o wznowienie działalności gospodarczej – 94, zaś liczba wniosków o wykreślenie działalności gospodarczej wynosiła 201, a o zawieszenie działalności gospodarczej – 253. Liczba wpisów indywidualnej działalności gospodarczej na dzień 1 stycznia 2024 r. to 4965, w tym 1349 zawieszonych i 3616 aktywnych.

W roku 2020, czyli roku ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii związanej z wystąpieniem wirusa SARS-CoV-2 liczba wniosków o założenie działalności gospodarczej wynosiła 243, o wznowienie działalności gospodarczej – 217, zaś liczba wniosków o wykreślenie działalności gospodarczej wynosiła 182, a o zawieszenie działalności gospodarczej – 338.

W roku 2021 liczba wniosków o założenie działalności gospodarczej wynosiła 308, o wznowienie działalności gospodarczej – 69, zaś liczba wniosków o wykreślenie działalności gospodarczej wynosiła 211, a o zawieszenie działalności gospodarczej – 196.

W roku 2022 liczba wniosków o założenie działalności gospodarczej wynosiła 310, o wznowienie działalności gospodarczej – 95, zaś liczba wniosków o wykreślenie działalności gospodarczej wynosiła 223, a o zawieszenie działalności gospodarczej – 265.

Tab. Statystyka ewidencji działalności gospodarczej

	2020	2021	2022	2023
Wpis do CEIDG	243	308	310	281
Zawieszenie działalności	338	196	265	253
Wznowienie działalności	217	69	95	94
Wykreślenie z CEIDG	182	211	223	201

Powyższe dane dotyczą przedsiębiorców ze wskazanym stałym miejscem wykonywania działalności gospodarczej na terenie Miasta Zamość. Ze względów technicznych brak jest danych na temat przedsiębiorców z terenu miasta, którzy we wpisach do CEIDG nie określili stałego miejsca wykonywania działalności gospodarczej (np. cała działalność usługowo-handlowa niezwiązana ze stałym miejscem prowadzenia działalności).

4.3.5. Realizacja projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych

Poniższa tabela zawiera podstawowe informacje dotyczące projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych, realizowanych w 2023 r. przez Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Zewnętrznych Urzędu Miasta Zamość. Więcej informacji na temat poszczególnych projektów znajduje się w pkt 4.8. (Inwestycje realizowane w 2023 roku).

Tab. Projekty realizowane przez Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Zewnętrznych ze wsparciem dofinansowania zewnętrznego – stan na 30.12.2023 r.

Lp	Tytuł projektu	Wartość całkowita projektu (zł)	Kwota dofinansowania	Wkład własny (zł)	Okres realizacji określony	Etap realizacji projektu
Środki UE						
1.	Przebudowa drogi na odcinku około 5 km w ciągu drogi krajowej nr 74 od al. 1 Maja (most na rzece Łabuńka) do ul. Szczepieszkiej.	Całkowita wartość: 95 464 324,01 Wartość projektu UE: 96 315 011,86	81 867 760,08	Całkowity wkład własny: 14 435 715,64 Wkład do projektu UE: 14 447 251,78	2016-2023	Projekt w trakcie końcowego rozliczenia finansowego
2.	Rewitalizacja historycznego obiektu Akademii Zamojskiej w Zamościu.	Całkowita wartość: 73 190 167,61 Wartość projektu UE: 42 915 309,32	25 811 272,83	Całkowity wkład własny 47 378 894,78 Wkład do projektu UE: 17 509 759,82	2013-2023	Projekt w trakcie końcowego rozliczenia finansowego
3.	Rewitalizacja Starego Miasta w Zamościu.	Całkowita wartość: 19 467 724,74 Wartość projektu UE: 18 562 360,47	UE: 15 778 006,37 Budżet Państwa: 1 856 236,02	928 118,08	2020-2023	Projekt zakończony
4.	Cyfrowa Gmina	2 000 000,00	1 883 550,00	116 450,00	2022-2023	Projekt zakończony
5.	Opracowanie Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej Miejskiego Obszaru	235 000,00	170 000,00	65 000,00	2023-2024	Projekt w trakcie realizacji

	Funkcjonalnego Zamościa					
6.	Zero Energy buildings for zero Energy neighbourhoods	840 000,00	640 000,00	200 000,00	2023-2026	Projekt w trakcie realizacji
7.	Działania związane z doradztwem dotyczącym neutralności klimatycznej w Mieście Zamość	440 143,20	374 121,72	66 021,48	2024-2026	Projekt przekazany do realizacji do WGKiOŚ
Rządowy Funduszu Inwestycji Lokalnych /Fundusz Przeciwdziałania COVID-19						
8.	Modernizacja gospodarki biogazowej i zabudowa nowego agregatu kogeneracyjnego przy oczyszczalni ścieków w Zamościu	5 424 300,00	3 800 000,00	1 624 300,00	2021-2023	Projekt zakończony
9.	Modernizacja przepompowni sieciowej przy ul. Królowej Jadwigi w Zamościu oraz renowacja kanalizacji sanitarnej w ulicy Szczebrzeskiej	6 412 728,00	4 920 596,85	1 492 131,15	2021-2022	Projekt zakończony w 2022 r. Wygrana sprawa sądowa o waloryzacje na kwotę 960 tys w 2023 r
Państwowy fundusz celowy pn. Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych						
10.	Utworzenie Centrum Opiekuńczo - Mieszkalnego	3 470 753,74	3 268 052,96	202 700,78	2022-2024	Projekt w trakcie realizacji

	przy ulicy Górnej w Zamościu					
Polski Ład						
11.	Budowa układu drogowego na terenie obszaru Tarnobrzeskiej Specjalnej Podstrefy Ekonomicznej EURO-PARK „WISŁOSAN w Zamościu, ul. Strefowa i Braterstwa Broni	41 200 000,00	39 100 000,00	2 100 000,00	2023 - lata kolejne	Projekt przekazany do realizacji w WIiZP
Razem:		247 650 321,68	179 095 475,11	68 554 846,57		

Miasto Zamość zakończyło proces rozliczenia projektu „Cyfrowa Gmina realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa (POPC) na lata 2014-2020, Oś V Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia REACT-UE, działania 5.1 Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia”. Wniosek rozliczający został zatwierdzony w dniu 10.12.2023 r. Celem projektu było zwiększenie zdolności JST w zakresie realizacji usług publicznych na drodze teleinformatycznej oraz wzmocnienie cyfrowe odporności na zagrożenia. W ramach projektu zakupiono sprzęt komputerowy, licencje i specjalistyczne oprogramowanie oraz przeprowadzono diagnozę cyberbezpieczeństwa systemów Urzędu Miasta. Dzięki programowi „Cyfrowa Gmina”, w Urzędzie Miasta Zamość została rozbudowana infrastruktura przetwarzania i dostarczania usług publicznych w postaci cyfrowej, która pozwoli również na postęp w zakresie e- administracji. Efektem cyfryzacji urzędu będzie automatyzacja procesów administracyjnych, co znacząco wpłynie na jakość i szybkość usług publicznych świadczonych przez urząd. Stabilność i bezpieczeństwo funkcjonowania programów to gwarancja sprawnej obsługi mieszkańców z zachowaniem najwyższych standardów bezpieczeństwa gwarantujących zarówno ochronę danych osobowych mieszkańców, jak i danych publicznych udostępnianych na zewnątrz w procesie załatwiania spraw.

W lipcu 2023 r. Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Zewnętrznych złożył wniosek o dofinansowanie projektu pt. „Działania związane z doradztwem dotyczącym neutralności klimatycznej w mieście Zamość” w naborze nr FELU.03.02-IZ.00-002/23 w ramach Działania 3.2 Dostosowanie do zmian klimatu i zapobieganie powodziom i suszy (typ projektu 5), Priorytetu III Ochrona zasobów środowiska i klimatu programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027. Na ocenie merytorycznej wniosek uzyskał 100 pkt na 100 możliwych

i został wybrany do dofinansowania. Umowa o dofinansowanie projektu pomiędzy Województwem Lubelskim a Miastem Zamość została zawarta w dniu 10 października 2023 r. Całkowita wartość projektu: 440 143,20 zł. Kwota dofinansowania: 374 121,72 zł. Okres realizacji: 2024 – 2026. Projekt został przekazany do realizacji do Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska.

4.4. Pomoc społeczna

4.4.1. Dane finansowe

Całkowite wydatki Miasta Zamość na szeroko rozumiane zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez wszystkie jednostki budżetowe wyniosły 75.671.067 zł w tym:

- a) ze środków budżetowych 62.519.707 zł, z tego 39.050.922 zł (tj. 62,46%) zostało sfinansowane ze środków otrzymanych z zewnątrz (budżet państwa, PFRON, inne samorządy, Fundusz Przeciwdziałania COVID-19, Fundusz Pracy, Fundusz Pomocy), a 23.468.785zł (tj. 37,54%) ze środków własnych Miasta,
- b) ze środków pozabudżetowych 13.151.360 zł, z tego 10.151.845 zł (tj. 77,19%) zostało sfinansowane ze środków otrzymanych z zewnątrz (PFRON, środki UE, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Dopłat), a 2.999.515 zł (tj. 22,81%) ze środków własnych, w tym z przychodów wypracowanych przez zakład budżetowy.

Plan wydatków budżetowych realizowanych w ramach układu wykonawczego MCPR wyniósł 52.402.866 zł i został zrealizowany w 94,84%, tj. w kwocie 49.700.730 zł.

Ww. zadania zostały sfinansowane ze środków własnych j.s.t (30,59% ogółu wydatków) oraz innych źródeł (69,41% - w tym budżet państwa, dotacja Starosty Zamojskiego, dotacja z PFRON, środki z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19, z Funduszu Pomocy i Funduszu Pracy).

Na różnego rodzaju świadczenia dla ludności wydatkowano w 2023r kwotę 40.091.042 zł (80,66% ogółu wydatków), zaś na wydatki statutowe przeznaczono kwotę 9.609.688zł (19,34% ogółu wydatków – w tym wynagrodzenia, czynsze, zakup materiałów, opłaty pocztowe i inne usługi, odpis na ZFŚS itp.).

4.4.2. Działalność Miejskiego Centrum Pomocy Rodzinie

Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu realizuje i koordynuje na terenie miasta zadania z zakresu pomocy społecznej. Świadczeniami pomocy społecznej w 2023 roku objęto 1 898 rodzin, w których przebywało 3 735 osób, co stanowiło 6,39% ogółu mieszkańców miasta (spadek o 110 rodzin w porównaniu do roku 2022).

Najczęstszymi powodami przyznawania świadczeń były: ubóstwo 762 rodzin tj. 40,14% (w 2022 r. – 839 rodzin), bezrobocie 612 rodzin tj. 32,24%, (w 2022 r. – 666 rodzin), oraz długotrwała lub ciężka choroba 764 rodziny tj. 40,25 %, (w 2022 r. – 744 rodzin).

W rodzinach objętych pomocą często występuje wiele problemów wzajemnie się warunkujących, dominującym powodem przyznawania świadczeń z pomocy społecznej jest ubóstwo będące w ścisłej korelacji z problemem długotrwałego bezrobocia. Kolejnymi powodami korzystania z pomocy była długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność.

Tab. nr 1. Zestawienie liczby rodzin/osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2019-2023.

Lata	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Udział % liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej do ogólnej liczby mieszkańców miasta Zamość
2019	1 892	3 843	6,27 %
2020	1 950	3 969	6,55 %
2021	2 004	3 949	6,63 %
2022	2 008	3 869	6,59 %
2023	1 898	3 735	6,39 %

Świadczenia z pomocy społecznej

Rodziny i osoby wymagające wsparcia zostały objęte różnymi formami pomocy, których celem było zaspokojenie ich niezbędnych potrzeb życiowych, w tym: pomocą finansową, pomocą rzeczową, usługami niematerialnymi i pracą socjalną.

Pomoc finansowa

Zasiłek stały – skorzystało 267 osób (w 2022 r. – 282 osoby),

Zasiłek okresowy – objęto pomocą 571 osób, (w 2022 r. – 643 osoby),

Zasiłki celowe i w naturze – skorzystało 518 rodzin, (w 2022 r. – 633 rodziny),

Specjalny zasiłek celowy – przyznano 182 rodzinom, (w 2022 r. – 229 rodzinom).

Kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej

Do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez gminy należy kierowanie osób do domu pomocy społecznej (dalej: DPS) oraz ponoszenie opłat za pobyt mieszkańca gminy umieszczonego w tym domu. W 2023 r. pierwszorazowo do DPS skierowano 4 osoby, a dwóm osobom przedłużono decyzje dotyczące pobytu na czas określony. Stanowi to wyraźny spadek liczby osób kierowanych w stosunku do lat ubiegłych i związane jest z poszukiwaniem alternatywnych form wsparcia w postaci zakładów opieki zdrowotnej, a także wsparciem realizowanym w środowisku. W ciągu roku zmarło 5 mieszkańców miasta przebywających w różnego typu domach.

Tab. Skierowania mieszkańców miasta do DPS w latach 2019 – 2023.

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba osób, które skierowano/przedłużono pobyt w DPS	11	17	14	18	6
Liczba osób przebywających w różnych typach DPS	77	77	79	82	77

Program „Posiłek w szkole i w domu”

W 2023 roku Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie realizowało Wieloletni Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Celem programu było m.in. wsparcie gmin w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienie posiłku osobom go pozbawionym, poprawa poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach, poprawa stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczenie zjawiska niedożywienia.

W roku 2023 Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu realizowało program w formie:

- dożywiania dzieci w żłobku miejskim, przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych,
- wypłaty świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności,
- wydawanie posiłków w punkcie przy ul. Orlicz-Dreszera 2 w Zamościu.

W 2023 roku wydano 51 175 posiłków dla 447 osób objętych wsparciem (w 2022 roku było to 47 919 posiłków dla 434 osób). Wypłacono 6 975 zasiłków na zakup żywności dla 1 759 osób (2022 r. – 7 474 zasiłków dla 1 861 osób).

Tab. Zestawienie liczby osób objętych wsparciem w ramach Programu „Posilek w szkole i w domu” w latach 2019-2023

Lata	Wydane posiłki dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych		Wypłacone zasiłki na zakup żywności		Kwota wydatkowana
	Liczba osób objęta wsparciem	Liczba wydanych posiłków	Liczba osób w rodzinach objęta wsparciem	Liczba wypłaconych zasiłków na zakup żywności	
2019	724	90 727	2 396	8 465	1 755 456
2020	572	38 354	2 390	9 011	1 827 189
2021	479	55 693	2 149	8 565	1 849 784
2022	434	47 919	1 861	7 474	1 787 900
2023	447	51 175	1 759	6 975	2 039 504

Lokalny Program Pomocy Społecznej

Pomoc w zakresie zapewnienia schronienia osobom bezdomnym realizowana była przez Koło Zamojskie Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta. W 2023 r. w Schronisku dla bezdomnych mężczyzn przebywało 40 osób z terenu Miasta Zamość. Schronisko świadczyło całodobową opiekę, wyżywienie, środki czystości i higieny osobistej.

Poza stałą pomocą w postaci zapewnienia schronienia i wyżywienia Schronisko świadczyło również pomoc doraźną dla 58 osób w postaci: noclegu, posiłku, kąpieli oraz odzieży.

W zakresie usług aktywizacyjnych ukierunkowanych na wzmocnienie aktywności społecznej, uzyskanie samodzielności życiowej i wyjście z bezdomności:

- 1 osoba została skierowana do Centrum Integracji Społecznej,
- 10 osób bezdomnych z problemem alkoholowym w okresie od maja do października 2023 r. wzięło udział w zajęciach w ramach Programu „Redukcja Szkód” organizowanego przez Centrum Zdrowia Psychicznego w Zamościu,
- zorganizowano 3 spotkania z terapeutą zajęciowym dla wszystkich mieszkańców Schroniska,
- zorganizowano 1 wyjście na koncert Orkiestry Symfonicznej im. K. Namysłowskiego w Zamościu, w którym wzięło udział 4 osoby,
- zorganizowano 1 spotkanie grupowe z psychologiem, w którym wzięło 19 osób,
- w ramach współpracy z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Zamościu zorganizowano 2 spotkania grupowe dla mieszkańców Schroniska i cotygodniowe spotkania indywidualne poradnictwa psychologicznego dla 5 osób,
- opracowano i realizowano 3 Indywidualne Programy Wychodzenia z Bezdomności.

W 2023 roku pomoc w zakresie dożywiania osób i rodzin dotkniętych ubóstwem realizowana była przez Polski Komitet Pomocy Społecznej (PKPS). Z bezpłatnej pomocy żywnościowej skorzystały 1 379 osób, których dochód nie przekraczał 220% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej (od 15 maja 2023 roku kryterium wzrosło do 235% kryterium dochodowego). Przekazano osobom najbardziej potrzebującym – ogółem 9 842,6 kg żywności.

W 2023 roku w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi objęto razem 228 osób (w porównaniu do roku 2022 spadek o 30 osób) w tym:

- usługi opiekuńcze – 181 osób (spadek o 27 osób w stosunku do roku 2022), w tym: osoby samotnie gospodarujące – 157, osób w rodzinie – 24,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze – 1 osoba (spadek o 3 osoby w stosunku do roku 2022),
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 46 osób (spadek o 1 osobę w stosunku do roku 2022), w tym: osoby samotnie gospodarujące - 32, osoby w rodzinach – 14.

Tab. Zestawienie dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym w latach 2019-2023 na realizację zadań ujętych w Lokalnym Programie Pomocy Społecznej

Lata	Zapewnienie schronienia osobom bezdomnym	Dożywianie osób i rodzin dotkniętych ubóstwem	Reintegracja społeczno-zawodowa	Usługi opiekuńcze (łącznie z programami „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” oraz Opieka 75+)	Razem
2019	298 000	41 000	55 000	2 830 187	3 224 187
2020	324 000	41 000	56 000	3 097 645	3 518 645
2021	355 181	42 000	56 000	2 873 953	3 327 134
2022	370 958	42 000	56 000	2 908 390	3 377 348
2023	454 460	45 000	10 000	2 939 633	3 449 093

Projekt „CIS TWOJĄ SZANSĄ”

W 2023 r. Centrum Integracji Społecznej w Zamościu kontynuowało działalność statutową jako samorządowy zakład budżetowy. Do 31 marca 2023 r. CIS było Realizatorem projektu „CIS TWOJĄ SZANSĄ” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Całkowita wartość projektu wynosiła 2 078 522,93 zł, w tym dofinansowanie z Unii Europejskiej 1 766 744,49 zł.

W ramach warsztatów reintegracji zawodowej (gastronomicznego, porządkowo-opiekuńczego, pielęgnacji zieleni, warsztat remontowo-budowlany jest zawieszony) uczestnicy zdobywali i poszerzali swoje umiejętności.

W 2023 r. kwalifikacje zawodowe uzyskało 11 uczestników, w tym:

- 5 osób w zawodzie czeladnik kucharz,
- 2 osoby w zawodzie czeladnik malarz tapeciarz,
- 3 osoby w zawodzie ogrodnik,
- 1 osoba w zawodzie pracownik utrzymania czystości.

Program „Opieka 75+”

Zgodnie z założeniami Programu „Opieka 75+”, Miasto Zamość w 2023 roku przystąpiło do realizacji Programu „Opieka 75+” uzyskując dofinansowanie do realizacji usług opiekuńczych w kwocie 141 000,00 zł. W ramach programu z usług opiekuńczych skorzystało 21 osób w wieku 75 lat i więcej. Łącznie zrealizowano 5 550 godzin usług (2022 roku zrealizowano 3 412 godzin usług).

Program „Korpus Wsparcia Seniorów

W 2023 roku Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu realizowało Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów” na 2023 rok.

W ramach Modułu I pomocą objęto 32 osoby (w 2022 roku – 23 osoby), którym udzielono wsparcia w postaci m.in. pomocy w robieniu zakupów, pracy socjalnej, pomoc w kontakcie z lekarzem, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i wsparcie w czynnościach dnia codziennego.

W ramach Modułu II wsparciem w postaci usługi Teleopieki z wykorzystaniem tzw. „opasek bezpieczeństwa” objęto 148 Uczestników Programu (w 2022 roku – 162 osoby)

Łącznie na realizację Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 wydatkowano 59 412 zł.

Programy na rzecz osób z niepełnosprawnością finansowane z Funduszu Solidarnościowego

W 2023 roku Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu po raz kolejny przystąpiło do realizacji Programów Ministra Rodziny i Polityki Społecznej finansowanych ze środków Funduszu Solidarnościowego tj. „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023 oraz „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023.

Program „Opieka wytchnieniowa”

Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej. Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążyć opiekunów m.in. poprzez zapewnienie im wsparcia w wykonywaniu dodatkowych obowiązków lub zapewnienia zastępstwa, dzięki któremu opiekunowie zyskali czas dla siebie. Limit godzin przypadający na jedną osobę niepełnosprawną wynosił 240 godzin usług.

Tab. Zestawienie świadczonej usługi opieki wytchnieniowej w latach 2019-2023

Rok	2019	2020	2021	2022	2023	
Rodzaj opieki wytchnieniowej	W formie pobytu dziennego	W formie specjalistycznego poradnictwa	W formie pobytu dziennego	W formie pobytu dziennego	W formie pobytu dziennego	W formie pobytu dziennego
Liczba osób dorosłych ze znacznym stopniem niepełnosprawności	13	5	32	37	60	61
Liczba osób niepełnosprawnych - dzieci do 16 r. ż.	6	2	8	2	10	6
Łączna liczba osób objętych wsparciem	19	7	40	39	70	67

Liczba zrealizowanych usług (godziny)	3 796	837	7 623	8 400	14 437	13 835
--	--------------	------------	--------------	--------------	---------------	---------------

Koszt realizacji zadania wyniósł 557 498 zł (w tym 546 567 zł na realizację zadania oraz 10 931 zł na koszty obsługi). Program został w całości sfinansowany ze środków z Funduszu Solidarnościowego.

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”

Założeniem Programu było wsparcie osób z niepełnosprawnościami w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Usługi świadczone przez asystentów miały na celu poprawę jakości życia osób z niepełnosprawnościami, umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia oraz stymulowanie do podejmowania aktywności poprzez zaangażowanie w wydarzenia społeczne, kulturalne i sportowe. Limit godzin przypadający na jedną osobę niepełnosprawną uzależniony był od stopnia niepełnosprawności i w 2023 roku wynosił:

- 1) 840 godzin rocznie dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną;
- 2) 720 godzin rocznie dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 3) 480 godzin rocznie dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną.
- 4) 360 godzin rocznie dla:
  - a) osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
  - b) dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Tab. Zestawienie świadczonej usługi asystencji osobistej w latach 2020-2023

Rok	2020	2021	2022	2023
Łączna liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem w tym:	81	105	168	155
ze znacznym stopniem niepełnosprawności	49	74	135	132
z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności	32	29	29	21
Liczba osób niepełnosprawnych - dzieci do 16 r. ż.	-	2	4	2
Liczba zrealizowanych usług (godziny)	11 082	33 159	70 009	58 470,5

Koszt realizacji zadania wyniósł 2 374 851 zł (w tym na realizację zadania 2 328 285 zł oraz 46 566 zł na koszty obsługi). Program został w całości sfinansowany ze środków z Funduszu Solidarnościowego.

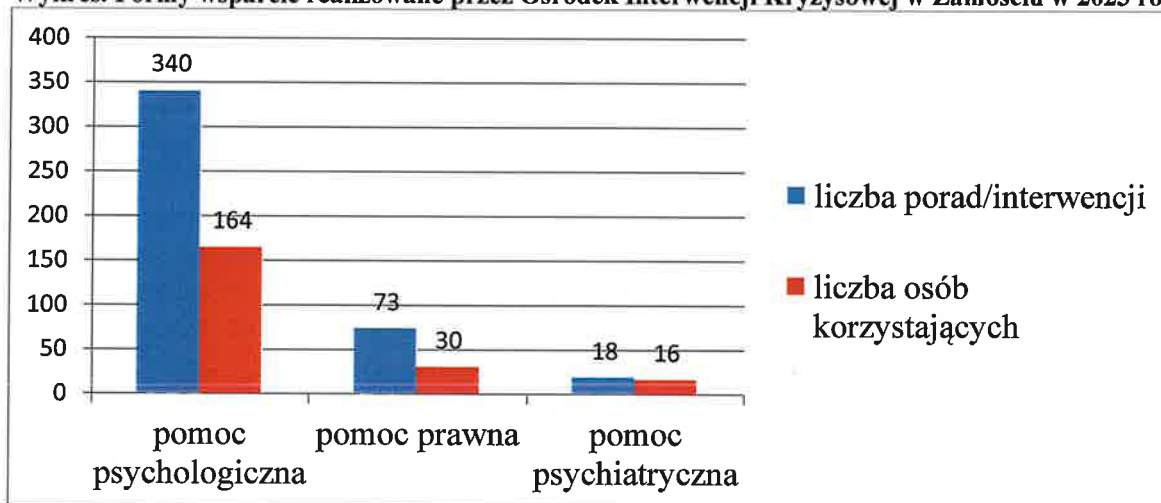
4.4.3. Zadania powiatu

Miasto Zamość realizowało zadania z zakresu pomocy społecznej należące do zadań własnych i zleconych poprzez:

1) Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej

Interwencja kryzysowa jest jednym z niepieniężnych świadczeń realizowanych przez instytucje pomocy społecznej. Jej celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Wsparcie udzielane klientom jest nieodpłatne i nie wymaga formy decyzji. W 2023 roku z usług OIK skorzystały ogółem 194 osoby, co stanowi nieznaczny wzrost w stosunku do ubiegłego (+7,7%). Udzielone formy wsparcia:

Wykres. Formy wsparcia realizowane przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zamościu w 2023 roku

We wszystkich formach wsparcia ujętych w wykresie nastąpił wzrost wskaźników w stosunku do 2022 roku. OIK prowadzi ponadto telefon zaufania dla osób w kryzysie, z którego w 2023 roku skorzystano 30 razy. W hostelu OIK przebywało 15 osób, w tym 5 dzieci.

2) Zapewnianie możliwości korzystania z usług ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

- Środowiskowy Dom Samopomocy w Zamościu jest jednostką w całości finansowaną z budżetu Wojewody Lubelskiego, obejmującą wsparciem osoby z zaburzeniami psychicznymi. Ośrodek dysponuje 40 miejscami (wzrost o 5 miejsc od października 2023 roku) dzięki czemu w większym stopniu zabezpiecza potrzeby społeczności osób z zaburzeniami psychicznymi. Ogółem ze wsparcia w 2023 roku skorzystało 46 uczestników, z czego 7 uczestników skorzystało z zajęć po raz pierwszy, 3 osoby zakończyło udział w zajęciach z przyczyn zdrowotnych. Na działalność ŚDS wydatkowana została kwota 1.003.569 zł
- Mieszkańcom Miasta Zamość zapewniona jest także możliwość korzystania z miejsc w ośrodkach wsparcia na terenie powiatu zamojskiego w trybie zawartych porozumień: w ŚDS w Białobrzegach uczestniczyło 15 mieszkańców, a 5 osób skorzystało z usług Powiatowego Ośrodka Wsparcia w Krasnobrodzie.

3) Prowadzenie domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym

Na terenie miasta funkcjonuje dom pomocy społecznej dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Od lutego 2021 roku zadanie realizuje na zlecenie Miasta Zamość Katolickie Stowarzyszenie „Służba Człowiekowi”. Dom dysponuje 52 miejscami, w tym 2 miejscami dla dzieci i młodzieży, w dwóch budynkach: 38 miejsc przy ul. Żdanowskiej 3 (przebywają tam osoby wymagające opieki całkowitej lub wzmoczonej opieki i pielęgnacji), oraz 14 przy ul. Radzieckiej 7. Jednostka zapewnia całodobową opiekę na poziomie obowiązującego standardu usług. W ciągu roku przebywało w nim ogółem 49 osób, w tym jedna osoba przebywała przez czas określony i powróciła do domu rodzinnego. Na koniec roku dom dysponował 4 miejscami wolnymi.

Miesięczny koszt pobytu w DPS w 2023 roku wynosił 5.832,49 zł. Katolickie Stowarzyszenie „Służba Człowiekowi” otrzymało dotację z budżetu państwa w kwocie 1.461.000,00zł na bieżącą działalność związaną z utrzymaniem 33 pensjonariuszek przyjętych przed 2004 r. (przed zmianą zasad finansowania pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej).

Dom Pomocy Społecznej otrzymał również dodatkowe środki z budżetu państwa w kwocie 244.737,09zł na wypłatę dodatków specjalnych wraz z pochodnymi dla 40 pracowników DPS zatrudnionych na 39 etatach.

4.4.4. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Wspieranie rodzin

Rodziny przeżywające trudności opiekuńczo- wychowawcze są obejmowane wsparciem realizowanym na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w oparciu o „Gminny program wspierania rodziny na terenie miasta Zamość w latach 2022 - 2024”. Jego głównymi realizatorami są Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu oraz Organizator Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Zamościu (OPZiWR) współpracujący z jednostkami oświaty, sądem i jego organami pomocniczymi i organizacjami pozarządowymi.

Tab. Działania wynikające z programu

Działania na rzecz rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi	wskaźnik	Wzrost / spadek w stosunku do 2022 roku	Uwagi
Diagnozowanie rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi	119 rodzin	+11%	Rodziny zostały objęte wsparciem adekwatnym do potrzeb (pomoc finansowa i niefinansowa, praca socjalna)
Objęcie rodzin wsparciem asystenta rodziny	86 rodzin	+6%	W 2022 roku asystenturą objęto 81 rodzin
zapewnianie miejsc w placówkach wsparcia dziennego, prowadzonych na zlecenie Miasta przez organizacje pozarządowe	252 dzieci	+17%	Zadanie realizowane przez 2 stowarzyszenia, którym przyznano dotacje w łącznej kwocie 482.690 zł.

wniosków do sądu o wgląd w sytuację dziecka	5	-	Wskaźnik utrzymany na poziomie 2022 roku
działania interwencyjne z udziałem pracownika socjalnego, kuratora i policji	14 rodzin/22 dzieci	+133%	W 2022 r. analogiczne działania podjęto w stosunku do 6 rodzin z 13 dziećmi

Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

Na zadania w 2023 r. Miasto Zamość, zgodnie z algorytmem otrzymało z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych środki w łącznej kwocie 5 845 979,00zł z zaznaczeniem, iż kwota 4 385 072,00 zł stanowiła koszty działania warsztatów terapii zajęciowej. Wydatkowano kwotę 5 747 659,00 zł, koszty obsługi stanowiły dodatkowo 143 692,00 zł.

Na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej wydatkowano kwotę 290 000,00 zł zwracając koszty pracodawcom w związku z utworzeniem i wyposażeniem stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych oraz przyznając dotację osobie niepełnosprawnej na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Na rehabilitację społeczną wydatkowano kwotę 5 457 659,00zł. Kwotę 1 072 587,00 zł przeznaczono na dofinansowania turnusów rehabilitacyjnych, likwidacje barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Na działalność trzech warsztatów terapii zajęciowych zlokalizowanych na terenie Miasta Zamość, do których uczęszczało 152 uczestników, przekazana została łączna kwota 4.385.072,00 zł.

Tab. Informacja o środkach PFRON przekazywanych miastu Zamość w latach 2020-2023 w ramach algorytmu

Wyszczególnienie	Dane z lat							
	2020		2021		2022		2023	
środki PFRON ogółem	3 838 206	100%	4 292 210	100%	5 048 690	100%	5 747 659	100%
1. Rehabilitacja społeczna, w tym:	3 608 206	94%	4 012 210	93%	4 808 690	95%	5 457 659	95%
• warsztaty terapii zajęciowej	2 807 952	73%	2 972 352	69%	3 806 712	75%	4 385 072	76%
• środki na pozostałe zadania	800 254	21%	1 039 858	24%	1 001 978	20%	1 072 587	19%
2. Rehabilitacja zawodowa	230 000	6%	280 000	7%	240 000	5%	290 000	5%

W 2023 roku w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd”, którego adresatami były osoby niepełnosprawne Miasto Zamość pozyskało środki finansowe w kwocie 326.581,00 zł. W ramach programu podpisano 65 umów.

W 2023 roku Miasto Zamość pozyskało środki finansowe PFRON w łącznej kwocie 656.000,00 zł na realizację „Programu wyrównywania różnic między regionami III”, koszty obsługi stanowiły dodatkowo 16.000,00 zł. Dofinansowane projekty dotyczyły obszaru G realizowanego przez Powiatowy Urząd Pracy na utworzenie i wyposażenie 4 stanowisk pracy oraz obszaru D – zakupu autobusu i mikrobusu przez organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

W 2023 roku realizowany był „Samorządowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych Miasta Zamość na lata 2022-2026” przyjęty Uchwałą Nr XLIII/631/2022 Rady Miasta Zamość z dnia 28 marca 2022 roku. Program stanowi kontynuację programu realizowanego w latach 2018-2021. Główne cele zawarte w „Samorządowym programie...” są zgodne ze „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Zamość na lata 2021-2030” i są jednym z narzędzi realizacji Celu strategicznego 2 „Wsparcie osób

z niepełnosprawnościami oraz poprawa warunków życia i funkcjonowania w przestrzeni publicznej”, zapisanego w „Strategii ...”.

4.4.5. Realizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych

W 2023 roku w zamojskim MCPR z systemu świadczeń rodzinnych korzystało w formie:

- 1) zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego – 928 rodzin – 1 887 dzieci,
- 2) świadczeń opiekuńczych – zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy (w tym zasiłek dla opiekuna) – 1 884 rodzin (wraz z opłaceniem należnych składek społecznych/zdrowotnych),
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka – 155 rodzin,
- 4) świadczenia rodzicielskiego – 141 rodzin.

W roku 2023 wydano ogółem 3 131 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń rodzinnych, tj. przyznających prawo do wnioskowanego świadczenia, przedłużających prawo do nabytego świadczenia, uchylających przyznane świadczenie, o odmowie wnioskowanego świadczenia, o zakończeniu postępowania oraz o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń, w tym 2 366 dotyczących przyznania wnioskowanych świadczeń.

W 2023 r. na ten cel wydatkowano łącznie 21.918.476 zł, w tym:

- a) 21 374 269 zł z dotacji z budżetu państwa,
- b) 544 207 zł ze środków Miasta (30 478zł dodatek z tyt. urodzenia dziecka w wysokości do 600zł oraz 513 729 nowe świadczenie Zamojski Bon Żłobkowy).

Jednorazowe świadczenie „Za życiem” przysługuje w wysokości 4 000 zł. Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu wypłaciło 4 świadczenia na łączną kwotę 16 000,00 zł dla czterech rodzin.

Zamojski Bon Żłobkowy

Nowe świadczenie wypłacane od stycznia 2023 r. Świadczenie ma na celu wsparcie rodzin z dzieckiem w wieku do lat 3 poprzez częściowe pokrycie opłaty za pobyt dziecka w niepublicznym żłobku lub w klubie dziecięcym – wypłacono łącznie 513 728,80 zł, 1 330 świadczeń dla 191 osób.

Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku wypłacono 4 910 świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla 474 osób uprawnionych, na łączną kwotę 2 074 722 zł. W 2023 roku w stosunku do 308 dłużników podjęto działania zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Dodatki mieszkaniowe

Ze świadczeń w postaci dodatków mieszkaniowych w 2023 roku skorzystało 951 rodzin (w 2022 r. – 996 rodzin). W ww. okresie wydano ogółem 1 595 decyzji administracyjnych, w tym 67 decyzji odmownych. Średnia kwota miesięcznego dodatku mieszkaniowego w gospodarstwie domowym w roku 2023 wyniosła 219,93 zł ulegając zwiększeniu w porównaniu do roku poprzedniego, w którym średnia miesięczna kwota dodatku mieszkaniowego wynosiła 185,57 zł.

W 2023 roku wypłacono dodatki mieszkaniowe na kwotę 2 509 815,73 zł.

„Mieszkanie na Start” – dopłaty do czynszu

W ramach Programu w 2023 roku łącznie wydatkowano 336 831,40 zł na wypłaty dopłat do czynszu dla 77 mieszkańców 6 bloków zlokalizowanych przy ul. Parkowej. Program finansowany z Funduszu Dopłat.

Czyste powietrze

Osoba fizyczna, która ubiega się o przyznanie dofinansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach Programu „Czyste Powietrze”, występuje do Miejskiego Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu z żądaniem wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego.

W roku 2023 wpłynęło 274 żądań wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego.

Dodatek elektryczny

Ze świadczeń w postaci dodatku elektrycznego w 2023 roku skorzystało 30 gospodarstw domowych na łączną kwotę 39 000 zł.

Zwrot podatku VAT dla gospodarstw domowych wykorzystujących paliwa gazowe

Pomoc finansową w postaci przyznania refundacji podatku VAT otrzymało 122 gospodarstw domowych na łączną kwotę 45 127,31 zł.

Świadczenia rodzinne na rzecz obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym występującym na terytorium tego państwa

Ze świadczeń z ww. tytułu w 2023 r. skorzystało 147 rodzin pochodzących z Ukrainy na 252 dzieci/świadczeniobiorców (2022 r. – 261 rodzin na 445 dzieci). Łączna kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w 2023 r. wyniosła 605 807,43 zł.

Świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy.

W 2023 r. w Miejskim Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu o świadczenie z ww. tytułu ubiegało się łącznie 94 osób fizycznych oraz podmiotów (w 2022 r. – 291). Na ten cel wydatkowano łącznie 1 393 560 zł za pomoc udzieloną dla 227 obywateli Ukrainy.

4.4.6. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, swoje ustawowe zadania realizuje dla mieszkańców miasta Zamość oraz mieszkańców powiatu zamojskiego.

Statystyki za 2023 rok:

- przyjęto 2 671 szt. wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, w tym od mieszkańców Zamościa 1 144 szt.,
- wydano 2 488 szt. orzeczeń, w tym dla mieszkańców Zamościa 1 054 szt.,
- wydano 542 szt. legitymacji osoby niepełnosprawnej, w tym dla mieszkańców Zamościa 229 szt.,
- wydano 598 szt. kart parkingowych.

4.5. Kultura i sport

4.5.1. Kultura

Miasto Zamość sprawuje mecenat nad działalnością kulturalną, prowadzi sprawy związane z rozwojem życia kulturalnego, kształtuje politykę w zakresie kultury, realizuje kalendarium wydarzeń kulturalnych i monitoruje wskaźniki odbioru życia kulturalnego.

Realizując przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2004 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Miasto Zamość współdziała z organizacjami pozarządowymi, związkami twórczymi i innymi organizatorami życia kulturalnego, koordynuje przedsięwzięcia kulturalne, stwarza warunki rozwoju twórczości artystycznej i działań w zakresie upowszechniania i ochrony dóbr kultury.

W 2023 roku przyznano 8 dotacji organizacjom pozarządowym na realizację przedsięwzięć o wysokich walorach artystycznych, popularyzujących dziedzictwo kulturowe Zamościa. Były to: XIII Roztoczański Koncert Kolęd i Pastorałek, Widowisko Zamość 1920 - Przywrócić w pamięci w następnym stulecie, XVIII Przegląd Muzyki Wojskowej i Patriotycznej, Wystawa plenerowa „Literaci w Zamościu”, 20. Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny "Eurofolk - Zamość", Zamość Jazz Festival 2023, Wystawy w Galerii Fotografii "Ratusz" i konkurs fotograficzny "Zdjęcie Roku", IX Zamojski Przegląd Fotografii, Zamojska Galeria Fotografii "Galeria Mała". Z budżetu Miasta Zamość wydatkowano na ten cel łącznie 100 000 zł. Środki te są dla organizacji pozarządowych jedynie częściowym zabezpieczeniem finansowym danego wydarzenia. Wyższe dotacje pozwoliłyby zagwarantować wyższy poziom, bogatszą ofertę i atrakcyjniejszy wymiar wydarzeń kulturalnych. Dla porównania, w roku 2022 dofinansowano 8 zadań na kwotę 70 000 zł, w roku 2021 również 8 zadań za kwotę 78 500 zł.

Miasto Zamość jest organizatorem lub współorganizatorem uroczystych miejskich obchodów świąt i rocznic państwowych oraz lokalnych takich jak: Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej (2 maja), Święto Narodowe Trzeciego Maja (3 maja), Międzynarodowy Dzień Zwycięstwa (8 maja), rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego (1 sierpnia), Rocznicą wybuchu II wojny światowej (1 września), Rocznicą agresji ZSRR na Polskę (17 września), Narodowe Święto Niepodległości (11 listopada), Rocznicą wysiedleń na Zamojszczyźnie (28 listopada).

Prezydent Miasta Zamość wydaje decyzje – zezwolenia na organizację imprez masowych. W 2023 roku wydano 6 decyzji pozytywnych dla imprez artystyczno-rozrywkowych i 1 decyzję pozytywną dla cyklicznych imprez sportowych. 2 wydarzenia zostały przeniesione na kolejny rok.

Przyznano 5 nagród Prezydenta Miasta Zamość dla wyróżniających się twórców, animatorów i pracowników instytucji kultury na łączną kwotę 20 000 zł. To dwukrotnie więcej niż w roku 2022 (10 000 zł) - przyznano wówczas 3 nagrody.

Przyznano 5 stypendiów artystycznych Prezydenta Miasta Zamość dla osób zajmujących się twórczością artystyczną, upowszechnianiem kultury i opieką nad zabytkami na łączną kwotę 26 000 zł. Rok wcześniej przyznano 1 stypendium z budżetem 6 000 zł, w roku 2021 było to 5 stypendiów – 26 000 zł. W 2023 roku zrealizowano następujące programy stypendialne: Dokumentacja fotograficzna wybranych wydarzeń kulturalnych, realizowanych przez Miasto Zamość, miejskie instytucje kultury oraz innych organizatorów życia kulturalnego, Przygotowanie i wydanie książki dla dzieci (9-11 lat) pt. PRZYGODA W KRAINIE SZTUK (w dwóch językach), Dokumentacja fotograficzna budynku Akademii Zamojskiej po rewitalizacji. Wystawa fotografii pokazująca historię rewitalizacji budynku Akademii Zamojskiej, Stworzenie cyklu prac malarskich i graficznych (10 prac) pt. „Ja tu – w

tych światach”, pozostających w dialogu z obrazem wizji światów Leśmiana, Przygotowanie i realizacja operowego pasticcio z towarzyszeniem orkiestry barokowej w ramach III Wschodniego Festiwalu Muzyki Barokowej MUSICA DELL'ANIMA w Zamościu.

W 2023 roku zrealizowano, współorganizowano i współfinansowano szereg innych przedsięwzięć kulturalnych: koncertów, wystaw, konkursów, spotkań, przeglądów, festiwali. Były to m.in.: Festiwal Teatru Polskiego Radia i Teatru Telewizji – „Dwa Teatry Zamość 2023”, Pardes Festiwal – Festiwal Kultury Żydowskiej, „Z młodej piersi się wyrwało...” – wspólne śpiewanie pieśni patriotycznych, Przegląd Poezji Śpiewanej, Orszak Trzech Króli, Aleja Sław, ekspozycja mobilnej wystawy multimedialnej „Powstali 1863-64”, koncert uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej w Zamościu, Konkurs Wielkanocny w ramach Kiermaszu Wielkanocnego.

Dofinansowano wydawnictwa promujące dziedzictwo kulturowe Miasta Zamość (m.in. „Kąkol na dożynkach. O Polakach ocalałych z ukraińskiego ludobójstwa”, tomik poezji „Zgodnie z rozkładem” katalog towarzyszący wystawie malarstwa Roberta Gomulki). Wydano także drukiem informator dotyczący imprez kulturalnych, sportowych i turystycznych w sezonie letnim 2023. Dofinansowano usługę nagrania, masteringu utworów wraz z rejestracją zespołu "Żywe Torpedy".

Sprawując zadania organizatora, Miasto Zamość prowadzi rejestr i finansuje bieżącą działalność i zadania statutowe sześciu samorządowych instytucji kultury: Biura Wystaw Artystycznych – Galerii Zamojskiej, Centrum Kultury Filmowej „Stylowy”, Książnicy Zamojskiej im. Stanisława Kostki Zamoyskiego, Muzeum Zamojskiego, Orkiestry Symfonicznej im. Karola Namysłowskiego i Zamojskiego Domu Kultury. Miasto Zamość przekazuje dotacje podmiotowe na bieżącą działalność instytucji oraz wspiera ważne dla mieszkańców przedsięwzięcia kulturalne oraz zadania inwestycyjne jednostek, poprzez przekazywanie dotacji celowych. Łącznie Miasto Zamość przekazało instytucjom kultury w 2023 roku 14 151 300,45 zł. Dla porównania w 2022 roku było to 13 011 561,00 zł, w roku 2021 było to 12 769 029,77 zł, a w roku 2020 – 11 229 127,38 zł. Rosnące wydatki Miasta w tym zakresie przekładają się głównie na pokrycie kosztów utrzymania instytucji, co wynika ze stale podnoszących się opłat za media, cen produktów i usług, kosztów zatrudnienia pracowników (stopniowy wzrost płacy minimalnej). Jednocześnie stale maleją środki na działalność merytoryczną (przekazywane instytucjom dotacje celowe pozostają na tym samym poziomie lub maleją). Każda z samorządowych instytucji kultury zabiega o pozyskiwanie środków zewnętrznych z programów ministerialnych i regionalnych oraz od sponsorów.

Działalność samorządowych instytucji kultury

Biuro Wystaw Artystycznych – Galeria Zamojska

Biuro Wystaw Artystycznych – Galeria Zamojska realizując swoje podstawowe zadanie, polegające na prezentacji i upowszechnianiu współczesnych sztuk plastycznych zorganizowało w 2023 roku 15 wystaw w siedzibie własnej i 1 plenerową. Porównawczo, w roku 2022 odbyło się 12 wystaw, a w 2021 – 11. Ze zbiorów własnych zorganizowane zostały 2 wystawy ilustracji na terenie kraju oraz 1 za granicą (Korea Południowa). Wśród wystaw znalazły się pokazy indywidualne i zbiorowe, prezentujące aktualne trendy w sztuce współczesnej, twórczość powszechnie znanych artystów oraz przedstawicieli zamojskiego środowiska plastycznego. Frekwencja na wystawach w 2023 roku wyniosła 11 571 osób. Jest to zadawalająca liczba, porównywalna z rokiem 2019 (sprzed pandemii). W 2022 roku galerię odwiedziło 7 080 osób, a w 2021 roku – 6 556 osób.

W ramach działalności edukacyjnej organizowane były spotkania autorskie, prelekcje, pogadanki, projekcje filmowe na wystawach, zajęcia plastyczne dla dzieci, warsztaty z malarstwa dla Zamojskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Łącznie z różnych form działalności edukacyjnej skorzystało: 2379 osób – znacznie więcej niż w roku poprzednim – 1354 osób.

BWA - Galeria Zamojska w 2023 roku wydała: 3 katalogi (katalog wystawy poplenerowej „Ziemia i ja – z jednego jesteśmy Ducha” oraz do wystawy R. Gomułki, katalog „Polska ilustracja z kolekcji BWA - Galerii Zamojskiej”), 4 foldery (B. Lustyk, J. Wojciechowski, A. Niklewicz, „Czym się para para - M. Wosik - P. Rychel”, i 1 kartkę (A. Kupiec).

Centrum Kultury Filmowej „Stylowy”

Instytucja realizuje zadania w dziedzinie upowszechniania filmów i edukacji filmowej oraz prowadzi wielokierunkową działalność kulturalną.

W 2023 roku zamojskie kino odwiedziło ponad 191 000 widzów, co stanowi wzrost o 17% w stosunku do roku 2022. Zrealizowano 4986 seansów filmowych, średnia cena biletu wyniosła 21 zł 17 groszy (w roku 2022 średnia cena biletu wyniosła 20 zł 45 groszy, co stanowi wzrost cen biletów o 9,6 %).

Najwyższą frekwencję w 2023 roku w CKF „Stylowy” odnotowały filmy: „Kot w butach. Ostatnie życzenie” (ponad 14 000 widzów), „Barbie” (9245 widzów) i „Chłopi” (9237 widzów). W rankingu 10 najpopularniejszych tytułów znalazły się także: „Psi Patrol. Wielki film” (6828 widzów), „Avatar: Istota wody” (6580), „Uwierz w Mikołaja” (4859), „Super Mario Bros. Film” (4754), „Oppenheimer” (4723), „Miraculous: Biedronka i Czarny Kot. Film” (4705) oraz „Szybcy i wściekli 10” (3783).

CKF „Stylowy”, poza prezentowaniem hitowych premier filmowych, organizował wydarzenia edukacyjne i popularyzujące filmy o szczególnych walorach artystycznych. W 2023 roku zamojskie kino przystąpiło do ogólnopolskiego programu Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej. Program realizowany jest na wszystkich poziomach nauczania szkolnego i cieszy się dużą popularnością.

W 2023 roku zrealizowane zostały trzy ważne wydarzenia filmowe. W marcu odbyły się 27. Międzynarodowe Dni Filmu Religijnego „Sacrofilm”. W sierpniu, zorganizowany wspólnie z TVP Historia i Miastem Zamość 11. Zamojski Festiwal Filmowy "Spotkania z historią". W listopadzie, CKF Stylowy na 11. Przegląd Filmowy „Alchemia Kina”. Promocja Polskiego Filmu zaprosiło znanych i lubianych twórców filmowych: Dorotę Stalińską, Artura Barcisia i Łukasza Maciejewskiego.

Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego

Instytucja realizuje zadania biblioteki miejskiej i powiatowej. Sieć biblioteczną tworzy Biblioteka Główna oraz 6 filii. Książnica gromadzi zbiory regionalne, prowadzi działalność informacyjno-bibliograficzną, upowszechnia wiedzę o regionie. Prowadzi działalność popularyzującą czytelnictwo, działalność edukacyjno-kulturalną, wystawienniczą i wydawniczą.

Zbiory wszystkich bibliotek Książnicy Zamojskiej liczyły na koniec 2023 roku ogółem 241 817 jednostek. W ciągu roku przybyło 6 221 nowych zbiorów, ubytkowano 9 499. Wydatki na uzupełnianie zbiorów wyniosły 94 286,35 zł. W Bibliotece Cyfrowej Książnicy Zamojskiej zamieszczono 138 kolejnych publikacji (zasób cyfrowy liczy obecnie 5 096 publikacji).

W 2023 roku w całej sieci bibliotek Książnicy Zamojskiej zarejestrowano łącznie 9 883 czytelników, którzy stanowili 16.9% ogółu mieszkańców. W roku 2022 było ich 11 258, w roku

2021 - 11 127, rok wcześniej 10 627. Mniejsza liczba czytelników wynika z ograniczenia pracy bibliotek w soboty (ze względu na konieczność wdrożenia oszczędności), niskiego wskaźnika zakupu nowości (wzrost cen), ale także zmiany systemu bibliotecznego rejestrującego czytelnika (liczony raz, niezależnie od liczby odwiedzonych działów czy filii).

Muzeum Zamojskie

Muzeum prowadzi działalność polegającą na gromadzeniu i ochronie dóbr naturalnego i kulturalnego dziedzictwa o charakterze materialnym i niematerialnym, upowszechnianiu podstawowych wartości historii, nauki i kultury polskiej oraz światowej oraz umożliwianiu korzystania ze zgromadzonych zbiorów. Swoją statutową działalność prowadzi w 3 obiektach: Muzeum Zamojskim, Muzeum Fortyfikacji i Broni Arsenał oraz Galerii Rzeźby Profesora Mariana Koniecznego. W 2023 roku zbiory muzeum wzbogaciły się o 895 obiektów pozyskanych na podstawie darowizn i pozyskań własnych oraz przekazu zgodnie z decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (w 2022 roku pozyskano 45 obiektów, w 2021 – 60, w 2020 – 0). Muzeum zrealizowało Projekt wystawienniczo-edukacyjny wraz z katalogiem pt. „Monarchowie, prezydenci, premierzy. Wizyty głów koronowanych i gości oficjalnych w Zamościu od XVII do XX wieku”. Zadanie było realizowane z programu „Wspieranie działań muzealnych” dofinansowanego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Realizowano zajęcia edukacyjne z programu „Kultura-używaj do woli!”.

Frekwencja we wszystkich obiektach muzeum wyniosła w 2023 roku 64 091 zwiedzających. Odpowiednio w latach ubiegłych frekwencja przedstawiała się następująco: w 2022 roku – 55 012 osób, w 2021 – 45 530 osób, w 2020 – 39 495 osób.

Orkiestra Symfoniczna im. Karola Namysłowskiego

Jest najstarszą w Polsce orkiestrą symfoniczną. Od 2022 roku współprowadzona przez Miasto Zamość i Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Zadaniem realizowanym przez orkiestrę jest działalność artystyczna upowszechniająca i promująca kulturę i dialog międzykulturowy.

Institucja prowadzi działalność koncertową we własnej sali o pojemności 130-150 miejsc, uczestniczy w obchodach świąt państwowych i kościelnych, w uroczystościach miejskich, uroczystościach okolicznościowych i innych przedsięwzięciach kulturalnych na terenie kraju i poza jego granicami, koncertując w salach koncertowych i w plenerze.

W 2023 roku Orkiestra zrealizowała szereg nowych projektów koncertowych. Łącznie wykonała 32 koncerty symfoniczne dla 14 030 odbiorców. Utrzymano tym samym liczbę koncertów i odbiorców z roku 2022. Analogicznie w latach poprzednich było to: w 2021 roku – 6 880, w 2020 – 6 456 a w 2019 roku wynosił 35 749 odbiorców.

W dniach 24 czerwca i 1 lipca na Ryku Wielkim odbył się XVI Zamojski Festiwal Kultury „Arte, cultura, musica, e...”, w którym uczestniczyło kilkunastu artystów z Polski. Zrealizowano także wydarzenia cykliczne: Koncert w 84. rocznicę wybuchu II wojny światowej organizowany na Zamojskiej Rotundzie; 43. Zamojskie Dni Muzyki.

Przy wsparciu finansowym Miasta Zamość i MKiDN, zrealizowano zakupy inwestycyjne na łączną kwotę 412 160 zł (zakup oświetlenia estradowego, montaż klimatyzacji, zakup instrumentu fagot, zakup sprzętu biurowego).

Zamojski Dom Kultury

Zamojski Dom Kultury prowadzi wielokierunkową działalność w zakresie animowania, upowszechniania kultury i sztuki, wszechstronnej edukacji kulturalnej, pozyskiwania i przygotowania mieszkańców Zamościa do aktywnego uczestnictwa w kulturze.

W roku 2023 zrealizował wydarzenia plenerowe, m.in. 45. Kiermasz Wielkanocny na Rynku Wielkim (Kiermaszowi towarzyszył 46. Konkurs Wielkanocny), 29. Jarmark Hetmański – Festiwal Produktu Lokalnego „Smaki Zamościa i Roztocza”, Zamojska Arlekinada, Noc Świętojańska, 48. Zamojskie Lato Teatralne, XX Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny „Eurofolk”, Ulica Literacka (w ramach wydarzenia w Parku Miejskim postawiono siódmą rzeźbę Leśmianowskiego Szlaku Literackiego), Dzień Zamojski Festiwalu Stolica Języka Polskiego, Eko Jarmark Świąteczny jako oprawa XVI Wigilii dla mieszkańców Zamościa oraz Zamojskie Kolędowanie na Rynku Wielkim, Wędrująca Estrada - postaw na rodzinę i „Za horyzont wyobraźni”.

Łącznie w roku 2023 Zamojski Dom Kultury zrealizował ok. 160 wszystkich rodzajów działań programowych, niekomercyjnych dla ok. 50 000 odbiorców (rok poprzedzający podsumowano liczbą 150 wydarzeń dla ok. 20 000 odbiorców). W roku 2023 roku zostały wydane 2 numery Zamojskiego Kwartalnika Kulturalnego w nakładzie 250 egzemplarzy każdy.

4.5.2. Sport

Wydział Kultury i Sportu w 2023 r. przygotował 25 umów na zadania w zakresie kultury fizycznej oraz trzy umowy w trybie art. 19 a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Wykorzystano środki w wysokości 1 500 000,00 zł co stanowi 100% planu rocznego, zgodnie z podpisanymi umowami.

Wśród najwyżej dotowanych klubów znalazły się:

- 1) Stowarzyszenie „K.S. Hetman Zamość” – 440 000,00 zł – na prowadzenie drużyny seniorów oraz dwunastu drużyn młodzieżowych w piłce nożnej.
- 2) Klub Sportowy „Agros” Zamość – 410 000,00 zł – z przeznaczeniem na organizację szkolenia sportowego w czterech sekcjach: lekka atletyka, łucznictwo, kolarstwo i podnoszenie ciężarów.
- 3) Klub Piłki Ręcznej PADWA ZAMOŚĆ Sp. z o.o. – 205 000,00 zł – na prowadzenie drużyny I Ligi Centralnej w piłce ręcznej mężczyzn.

Stypendia sportowe przyznano 18 sportowcom na łączną kwotę 53 000,00 zł. Nagrody finansowe Prezydenta Miasta Zamość przyznano 14 zawodnikom i jednemu trenerowi na łączną kwotę 17 000,00 zł.

W ramach promocji Miasta Zamość poprzez sport na zakup pucharów, dyplomów i nagród dla uczestników imprez sportowych przeznaczono kwotę 34 677,84 zł. Zakupiono sprzęt sportowy dla Klubu Sportowego ERKA w kwocie 5 500,00 zł oraz zakupiono odzież sportową z logotypem „Zamość” dla członków Zamojskiego Stowarzyszenia Przyjaciół Piłki Siatkowej w kwocie 6 500,00 zł. Sfinansowano stroje sportowe dla dzieci biorących udział w zajęciach Szkolnego Młodzieżowego Ośrodka Koszykówki w kwocie 2 999,97 zł.

Wydatki w kwocie 158 575,34 zł zostały poniesione na współorganizację imprez promocyjno-sportowych takich jak: Plebiscyt Piłkarski Kroniki Tygodnia, Plebiscyt na Najlepszego Sportowca i Trenera Miasta Zamość, Piłkarska Gala Zamojszczyzny, halowe mistrzostwa województwa lubelskiego w koszykówce 3x3, Zimowa Akademia Sportu, cykl imprez szachowych pn. "Open Lider 2023", XXV Memoriał Jerzego Suchodoła, Otwarte Mistrzostwa Województwa Lubelskiego w sumo, Biegi Listopadowe, zawody łucznicze

„Strzelanie na Kresach”, Jubileuszowy turniej tenisa ziemnego, Ogólnopolskie Zawody Pływackie Puchar Roztocza 2023, Eskapady Kresowe, Zamość na okrągło, Tour de Lubelskie, Olimpiada Młodych Sportowców. Przekazano środki finansowe stowarzyszeniom sportowym na promocję Miasta Zamość poprzez sport.

Wydatki w kwocie 11 377,20 zł poniesiono na współorganizację imprez sportowych takich jak: Kampania „Rowerowy Maj 2023”, „Tropem Wilczym - Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych” oraz dofinansowanie udziału drużyny piłki ręcznej chłopców ze szkoły Podstawowej Nr 8 w Zamościu zakwalifikowanej do Ogólnopolskich Igrzysk Młodzieży Szkolnej w piłce ręcznej chłopców w Dźwirzynie. Zakupiono puchary, medale i dyplomy dla uczestników imprez sportowych w kwocie 6 552,82 zł.

Prowadząc działalność stowarzyszenia i kluby sportowe korzystają z infrastruktury Ośrodka Sportu i Rekreacji oraz obiektów szkolnych w Mieście Zamość i powiecie zamojskim. Uchwała Nr XVIII/299/2020 Rady Miasta Zamość z dnia 24 lutego 2020 r. w § 4 pkt. 1 ust. 4 określa zniżkę za korzystanie z obiektów i urządzeń pozostających w zarządzie OSiR Zamość, w wysokości 90% od 01.01.2021 r. dla jednostek organizacyjnych Miasta, klubów sportowych oraz innych organizacji niezaliczanych do sektora finansów publicznych i niedziałających w celu osiągnięcia zysku, które realizują zadania publiczne miasta na podstawie zawartych umów.

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zamościu

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zamościu jest jednostką organizacyjną Miasta Zamość działającą w formie jednostki budżetowej. Z obiektów (stadion, hala sportowa, hala tenisowa, siłownia, boisko ze sztuczną murawą, zalew miejski, boiska za Rotundą, kryta pływalnia) w 2023 roku skorzystało ponad 120 tysięcy osób. Widoczny spadek w stosunku do roku ubiegłego wynika z wyłączenia obiektów w związku z pracami termomodernizacyjnymi. Zajęcia i imprezy sportowe prowadziło 46 klubów sportowych i stowarzyszeń oraz 11 szkół.

W 2023 roku OSiR Zamość, był organizatorem wydarzeń sportowo – rekreacyjnych, m.in.: Turniej Halowej Piłki Nożnej o Puchar Dyrektora OSiR, Multisportowe Ferie Zimowe w OSiR i na basenie, Zimowy Turniej Koszykówki 5x5, Walentynki na lodowisku, Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych „Tropem Wilczym”, Majowa Strefa Sportu i Zabawy, rajd rowerowy „Rodzina, Rower, Radość”, Dobre uzależnienie – Sportowe Wakacje, Turniej Siatkówki Plażowej i Sportowe Pożegnanie Lata, XXXIV Czterostopowy Bieg Pokoju Pamięci Dzieci Zamojszczyzny, Bieg Nocny Zamojska Trójka Nocą, XVII Puchar Roztocza, Pływamy dla Niepodległej oraz Mikołajki na lodowisku i na basenie. OSiR Zamość był również współorganizatorem licznych wydarzeń, w tym Ogólnopolskiego turnieju koszykówki 3x3 w ramach Lotto Quest „Twierdza Zamość Cup 2023”, wydarzenia miejskiego „Bądźmy jak dzieci” oraz zawodów Strongman w ramach Festiwalu „Zamość na okrągło”.

W ramach struktury Ośrodka Sportu i Rekreacji w Zamościu w 2023 roku funkcjonował Klub „Senior z Wigorem”, którego głównym zadaniem była poprawa jakości życia mieszkańców Miasta Zamość, poprzez organizowane w Ośrodku zajęcia sportowe z instruktorem. Z zajęć w klubie skorzystało 51 seniorów (1463 osobo/wejść).

OSiR był także gospodarzem wielu wydarzeń organizowanych przez kluby i stowarzyszenia sportowe, a także inne podmioty m.in.: mecze ligowe KPR Padwa oraz MKS Padwa, Halowy Festiwal Dmuchańców, Zamojskie EduTargi, Czwartki lekkoatletyczne, Mistrzostwa Polski Sędziów Koszykówki, Miejskie i Rejonowe Mistrzostwa Dzieci

i Młodzieży Szkolnej w siatkówce plażowej, Ogólnopolski turniej karate Traditional Karate Games, Seminarium Kickboxingu, II Międzynarodowy Turniej Szachowy Zamość Chess Cup 2023, XXV Memoriał Bokserski im. Jerzego Suchodoła, Ogólnopolski Turniej Karate Tradycyjnego o Puchar Świętego Mikołaja, Zamojskie Targi Ślubne, Koncert Zespołu IRA.

Ośrodek Sportu i Rekreacji był także operatorem Programu Powszechnej Nauki Pływania „Umiem Pływać”, dofinansowanego z Ministerstwa Sportu i Turystyki, realizującego zajęcia nauki pływania dla 180 uczniów klas I-III szkół podstawowych z terenu Miasta Zamość. Kwota dofinansowania wyniosła 60 000 zł.

Działania inwestycyjne

Termomodernizacja obiektów OSiR Zamość

W roku 2023 zakończono zadanie inwestycyjne pn. Termomodernizacja obiektów OSiR Zamość. Koszt zadania 24,5 mln zł, dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład 18 mln. zł. Wykonano następujące prace:

- ocieplenie ścian i stropów budynku administracyjno – hotelowego wraz z halą sportową i budynkiem krytej pływalni
- położenie nowych pokryć dachowych na wszystkich budynkach przy ul. Królowej Jadwigi 8 z wyjątkiem hali tenisowej,
- wymiana instalacji elektrycznej, wodnej, kanalizacyjnej i centralnego ogrzewania
- wymiana instalacji wentylacyjnej wraz z centralami wentylacyjnymi
- montaż nowego systemu ppoż.,
- wymiana stolarki okiennej i drzwi zewnętrznych,
- montaż nowych instalacji fotowoltaicznych o mocy 200 kW
- termomodernizacja budynku biurowego „Hetmana” wraz z jego rozbudową i zmianą sposobu użytkowania na budynek o funkcji usługowej – sportu i rekreacji.

Modernizacja zaplecza szatniowo - sanitarnego – boiska „Za Rotundą”

W 2023 roku zakończono zadanie. Koszt zadania to 454 977 zł. Pozyskano dofinansowanie z Fundacji Lotto z programu „Sportowo Kulturalnie Lokalnie 2022” na kwotę 200 tys. zł. Prace objęły: zakup sześciu kontenerów szatniowo – sanitarnych, wykonanie instalacji elektrycznej i instalacji zimnej wody. Na kontenerach została zamieszczona instalacja fotowoltaiczna o mocy 15 kW.

Modernizacja i rozbudowa obiektów OSiR w Zamościu

W maju 2023 r. rozpoczęła się kolejna i największa dotychczas inwestycja w Ośrodku: modernizacja i rozbudowa obiektów OSiR Zamość. Koszt zadania ok. 58,8 mln zł. Realizowana ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki w kwocie 7 000 000,00 zł, ze środków Programu Inwestycji Strategicznych w ramach Funduszu Rządowego Polski Ład w kwocie 32 000 000,00 zł plus środki własne Miasta Zamość. Zadanie dotyczy rozbudowy stadionu sportowego z trybuną główną i dwoma trybunami bocznymi o łącznej liczbie ok.1700 miejsc, budowa bieżni lekkoatletycznej ośmiotorowej o długości 400 m, pełnowymiarowego boiska sportowego do piłki nożnej oraz zaplecza szatniowo – sanitarnego i infrastruktury treningowo – rozgrzewkowej lekkoatletycznej, sieci monitoringu, nagłośnienia, systemów wejście – wyjście oraz budowa ogrodzenia. Planowany termin zakończenia zadania – grudzień 2024 r.

W ramach Budżetu Obywatelskiego Ogólnomiejskiego wykonano zadanie dotyczące rozbudowy infrastruktury wypoczynkowo – sportowej przy Zalewie Miejskim. W zakresie zadania wykonano nowe molo, 2 boiska z wyposażeniem do piłki siatkowej i 1 boisko do piłki ręcznej z wyposażeniem. Zamontowano 2 szt. pryszniców zewnętrznych oraz wybudowano plac zabaw z wyposażeniem.

4.6. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

4.6.1. Wymiana starych systemów grzewczych w budynkach zlokalizowanych na terenie Miasta Zamość

Miasto Zamość od 2016 r. corocznie udziela dotacji celowej mieszkańcom Zamościa na zadanie pn. „Wymiana starych systemów grzewczych w budynkach zlokalizowanych na terenie Miasta Zamość”. W 2023 r. wpłynęło 20 wniosków. Zrealizowano wymianę 13 urządzeń, zaś wysokość udzielonej mieszkańcom dotacji wyniosła 78 000,00 zł (w 2023 r. wpłynęło 23 wniosków, zrealizowanych zostało 12 na kwotę 72 000,00 zł). We wszystkich przypadkach wymieniono stary kocioł węglowy albo piec kaflowy na kocioł gazowy.

Realizacja działań związanych z wymianą i likwidacją nieefektywnych urządzeń grzewczych wpływa na zmniejszenie negatywnego wpływu na środowisko, zwłaszcza niskiej emisji pochodzącej z budynków mieszkalnych.

4.6.2. Konserwacja rowów melioracyjnych

23 marca 2023 r. została podpisana umowa na świadczenie usług w zakresie konserwacji rowów melioracyjnych funkcjonujących na terenie Miasta Zamość. Następnie w dniu 10 października podpisano aneks do ww. umowy, zwiększający zakres konserwacji. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację umowy był Związek Spółek Wodnych w Zamościu, ul. Śląska 47, 22-400 Zamość, wyłoniony w wyniku przeprowadzonej procedury zapytania ofertowego. Kwota finalna przeznaczona na realizację zadania to 120 497,92 zł brutto.

Konserwacją objęte zostały rowy odwadniające, kluczowe z punktu widzenia funkcjonowania systemów kanalizacji deszczowej na terenie Miasta Zamość oraz zapewnienia bezpieczeństwa przed powodzią oraz podtopieniami.

Konserwację rowów przeprowadzono w dwóch etapach:

ETAP 1 :

Osiedle Majdan/Rataja

- Rów C (do terenu PKP), długość 1200 mb – koszenie skarp, hakowanie dna, wycinka krzaków,
- Rów C1, długość 95,0 mb – koszenie skarp, hakowanie dna, wycinka krzaków,
- Rów C2, długość 850,0 mb – koszenie skarp, hakowanie dna, wycinka krzaków,
- Rów B, długość 1030 mb – koszenie skarp, hakowanie dna, wycinka krzaków,

- Rów dopływowy B2, długość 25 mb – koszenie skarp, hakowanie dna, wycinka krzaków,
- Rów dopływowy B3, długość 100 mb – koszenie skarp, hakowanie dna, wycinka krzaków,
- Udrożnienie drenu (odkop punktowy, udrożnienie, włączenie odpływu do rowu B3),
- Rów Z3 (przy terenie PKP), długość 220 mb – koszenie skarp, hakowanie dna, wycinka krzaków.

Osiedle Karolówka

- Rów A, długość 1400 mb – koszenie skarp, hakowanie dna, wycinka krzaków,
- Rów A2, długość 700 mb – koszenie skarp, hakowanie dna, wycinka krzaków,
- Rów A5, długości 520 mb – koszenie skarp, hakowanie dna, wycinka krzaków,
- Rów A4 (ul. Robotnicza), długość 180 mb - koszenie skarp, hakowanie dna, wycinka krzaków.

Osiedle Błonie

- Rów R15 (ul. Klonowa), długość 507 mb - koszenie skarp wraz z wywozem trawy, hakowanie dna, wycinka krzaków,
- Rów R15 (wzdłuż terenu PKP), długość 300 mb - koszenie skarp, mechaniczne odmulenie dna, wycinka krzaków,
- Rów R16, długość 280 mb – koszenie skarp, hakowanie dna, wycinka krzaków,
- Rów R14, długość 230 mb – koszenie skarp, odmulenie dna, wycinka krzaków.

Rozbiórka tam bobrowych na rowach na terenie osiedla Karolówka i Promyk – 5 szt.

ETAP 2 :

Osiedle Karolówka

- Rów A, długość 1400 mb – koszenie skarp, hakowanie dna, wycinka krzaków,
- Rów A2, długość 700 mb – koszenie skarp, hakowanie dna, wycinka krzaków,
- Rów A1 (rów wzdłuż ul. Rolniczej), długość 720 mb - koszenie skarp, hakowanie dna, wycinka krzaków.

Osiedle Błonie

- udrożnienie rurociągu drenarskiego na odcinku pomiędzy ul. Klonową i ul. Jaworową,

Osiedle Majdan/Rataja

- Rów C (do terenu PKP), długość 1200 mb – koszenie skarp, hakowanie dna, wycinka krzaków,

Osiedle Promyk

- Rów R-D4 (ul. Fredry), długość 550 mb – koszenie skarp, hakowanie dna, wycinka krzaków,
- Rów Z6 (ul. Altonowa), długość 570 mb - koszenie skarp, hakowanie dna, wycinka krzaków,

Osiedle Nowe Miasto

- Rów Z4 (ul. Nadrzeczna), długość 250 mb - koszenie skarp, hakowanie dna, wycinka krzaków.

Rozbiórka tam bobrowych na rowach na terenie osiedla Karolówka i Promyk – 20 szt.

4.6.3. Konserwacja kanalizacji deszczowej

28 marca 2023 r. podpisano umowę na bieżące utrzymanie i konserwację kanalizacji deszczowej na terenie miasta Zamość z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. W dniu 24 października 2023 r. podpisano aneks do ww. umowy na mocy którego rozszerzono zakres i wartość robót konserwacyjnych kanalizacji deszczowej.

Łączna kwota przeznaczona na konserwację kanalizacji w 2023 r. wynosiła 114 873,49 zł brutto.

4.6.4. Gospodarowanie odpadami komunalnymi

Realizując obowiązek wynikający z art. 6d ust.1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. 2023 r. poz. 1469 z późn.zm.), Miasto Zamość zawarło z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Zamościu umowę na realizację usługi pn. Wykonanie usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych pochodzących od właścicieli nieruchomości zamieszkałych za okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. Wynagrodzenie za tę usługę wyniosło 13 724 730,50 zł.

Miasto Zamość zawarło również porozumienia z Gminą Adamów na prowadzenie stacjonarnego punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) dla mieszkańców Gminy Adamów na terenie Miasta Zamość za kwotę 14 400,00 zł oraz z Gminą Komarów-Osada na prowadzenie stacjonarnego punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) dla mieszkańców Gminy Komarów-Osada na terenie Miasta Zamość za kwotę 14 400,00 zł.

Zgodnie z zapisami art. 6r ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z pobranych opłat wnoszonych przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych za gospodarowanie odpadami komunalnymi, Miasto Zamość pokrywa następujące koszty:

- obsługa administracyjna systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w tym zakup materiałów biurowych, energia elektryczna, wynagrodzenie osób wykonujących zadania związane z prowadzeniem systemu (wynagrodzenia wraz z pochodnymi, świadczenia i inne wydatki statutowe) - 379 364,87 zł,
- szkolenia pracowników, delegacje służbowe, usługi telekomunikacyjne, prowadzenie punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, wykonanie druków deklaracji i materiałów informacyjnych promujących prawidłową segregację odpadów komunalnych, event edukacyjno-ekologiczny dla dzieci z zamojskich szkół podstawowych o tematyce recyklingu i segregacji odpadów, zakup 60 szt. pojemników do segregacji odpadów komunalnych, zakup nagród dla dzieci i młodzieży biorących udział w konkursach ekologicznych, windykacja zaległości związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi – 459 318,39 zł.

Na realizację zadań związanych z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w 2023 r. poniesiono wydatki ogółem w wysokości 14 563 413,76 zł, natomiast osiągnięte wpływy z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi

stanowią sumę 10 917 699,85 zł. Różnicę pomiędzy dochodami, a wydatkami stanowi kwota 3 645 713,91 zł (dopłata do systemu gospodarowania odpadami komunalnymi).

Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Miasta Zamość w 2023 r.:

- odpady ulegające biodegradacji – 5 669 Mg
- niesegregowane odpady komunalne – 10 760 Mg
- popiół pochodzący z palenisk domowych – 542 Mg
- papier i tektura, opakowania z papieru i tektury – 1007 Mg
- tworzywa sztuczne, opakowania z tworzyw sztucznych – 1457 Mg
- szkło, opakowania ze szkła – 994 Mg
- opakowania z metali – 56 Mg
- odpady wielkogabarytowe – 825 Mg
- zużyte baterie i akumulatory – 0,4 Mg
- przeterminowane leki – 4 Mg
- chemikalia – 12 Mg
- zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne – 70 Mg
- zużyte opony – 89 Mg
- odpady budowlane i rozbiórkowe – 1 349 Mg
- tekstylia – 4 Mg
- odzież – 53 Mg

Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych za 2023 r.: 45,30%.

4.6.5. Odpady niebezpieczne

W wyniku realizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Zamość w 2023 r. usunięto 91 Mg odpadów z terenu 54 nieruchomości. Usługę wykonano na podstawie umowy nr 286/2023 z 14 kwietnia 2023 r., na kwotę 44 581,61 zł. Realizacja zadania zakończyła się 30 września 2023 r.

4.6.6. Ewidencja zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków

Miasto Zamość prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Na dzień 31 grudnia 2023 r. po przeprowadzonej aktualizacji ewidencji, na terenie miasta znajdowało się 613 zbiorników bezodpływowych i 10 przydomowych oczyszczalni ścieków.

4.6.7. Budowa, rozwój i utrzymanie terenów zieleni

W ramach ochrony i utrzymania terenów zieleni miejskiej zadania polegają na oczyszczaniu z różnego rodzaju odpadów, bieżącym utrzymaniu elementów małej architektury, prawidłowym utrzymywaniu stanu sanitarnego i zdrowotnego drzew i krzewów,

pielęgnacji trawników. Na bieżąco prowadzone są zabiegi pielęgnacyjne w drzewostanie. W miarę możliwości wykonywane są nowe nasadzenia drzew, krzewów oraz kwiatów w donicach i na rabatach oraz uzupełnianie ubytków. Ponadto, tereny zieleni sukcesywnie wzbogacane są o place zabaw i siłownie plenerowe – mieszkańcy zgłaszają tego rodzaju potrzeby w ramach Budżetu Obywatelskiego.

W ramach ochrony i utrzymania terenów zieleni miejskiej, zadania polegają na oczyszczaniu z różnego rodzaju odpadów i nieczystości, bieżącym utrzymaniu elementów małej architektury, prawidłowym utrzymywaniu stanu sanitarnego i zdrowotnego drzew i krzewów, pielęgnacji trawników. Wykonywane są nowe nasadzenia drzew, krzewów oraz kwiatów w donicach i na rabatach oraz uzupełnianie ubytków.

Tereny zieleni miejskiej objęte bieżącym utrzymaniem zajmują pow. blisko 84 ha. Na utrzymanie ww. terenów wydatkowano z budżetu miasta kwotę 899 942,40 zł.

W zakresie ochrony i utrzymania lasów (o pow. ponad 80 ha) realizowane zadania polegały na prowadzeniu gospodarki leśnej: cięcia przygodne i sanitarne – usuwanie złomów, wykrotów, posuszu, pielęgnowanie upraw. Ww. prace w 2023 r. prowadzone były na podstawie umowy nr 832/2022 z dnia 30 grudnia 2022 r. oraz aneksu nr 1/2023 (z dnia 26.09.2023r) na „Świadczenie usług z zakresu prowadzenia gospodarki leśnej w lasach stanowiących własność Miasta Zamość w kompleksie leśnym przy ul. Źródlanej i Dzieci Zamojszczyzny” na kwotę 46 461,60 zł.

4.6.8. Konserwacja oświetlenia na terenie Miasta Zamość

- 1) Umowa dotycząca konserwacji oświetlenia parkowego na terenach przyfortecznych, tj. Park Miejski, Planty, teren w granicach ulic Okopowa – Droga Męczenników Rotundy – Szczepieszka– Podgroble – Kr. Jadwigi, skwer przy ul. M. Reja, Rynek Wodny i Rynek Solny w Zamościu. Roczny koszt wykonania przedmiotu umowy to kwota 88 560,00 zł. Wydatki związane z zakupem i wymianą zniszczonych lub skradzionych elementów oświetlenia w 2023 r. wyniosły 71 831,27 zł.
- 2) Umowa dotycząca konserwacji oświetlenia ulic, placów, parków i innych otwartych terenów publicznych, będących własnością Miasta Zamość. Roczny koszt wykonania przedmiotu umowy 600 000,00 zł.
- 3) Umowa dotycząca wykonywania czynności eksploatacyjnych i konserwacyjnych urządzeń oświetlenia drogowego, będących w posiadaniu Wykonawcy w celu utrzymania ich w stanie technicznym zgodnym z obowiązującymi przepisami. Roczny koszt wykonania przedmiotu umowy 618 222,01 zł.

4.6.9. Usuwanie pojazdów z dróg i ich przechowywanie

Przedmiotową materię szczegółowo reguluje uchwała dotycząca ustalenia wysokości stawek opłat za usuwanie pojazdów z dróg i ich przechowywanie na parkingu strzeżonym oraz wysokość kosztów, w przypadku odstąpienia od wykonywania dyspozycji usunięcia pojazdu w 2023 r. Roczny koszt wykonania usługi wyniósł 49 002 zł.

4.6.10. Pomniki przyrody

W 2022 r. została podjęta uchwała Nr LIII/728/2022 Rady Miasta Zamość z dnia 28.11.2022 r. w sprawie przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjno-konserwatorskich drzew – pomników przyrody zlokalizowanych na terenie Miasta Zamość.

Tab. Istniejące pomniki przyrody na terenie Miasta Zamość (stan na 31.12.2023 r.)

Lp.	Nazwa pomnika przyrody	Data utworzenia pomnika przyrody	Opis pomnika przyrody	Opis lokalizacji	Forma własności
1.	Grupa drzew GD (96)	10.03.1981 r.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) Buk pospolity (<i>Fagus silvatica</i>) Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	ul. Koszary	Tereny prywatne
2.	Pojedyncze drzewo PD (88)	01.12.1983 r.	Miłorząb dwuklapowy (<i>Ginkgo biloba</i>)	Tereny zieleni szkolnej przy placu zabaw	Miasto Zamość Szkoła Podstawowa nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi im. Adama Mickiewicza
3.	Pojedyncze drzewo PD (89)	01.12.1983 r.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Tereny zieleni szkolnej przy placu zabaw	Miasto Zamość Szkoła Podstawowa nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi im. Adama Mickiewicza
4.	Grupa drzewo GD (109)	24.03.1987 r.	Korkowiec amurski (<i>Phellodendron aureense</i>)	Park Miejski	Miasto Zamość
5.	Szpaler drzew GD (110)	24.03.1987 r.	4 szt. Orzecha szarego (<i>Juglans cinerea</i>)	Park Miejski	Miasto Zamość
6.	Grupa drzew pn. "Florianka"	30.07.2009 r.	7 szt. Lip drobnolistnych (<i>Tilia cordata</i>)	Gruntowa droga boczna ul. Szczepreskiej jako zadrzewienie	Teren prywatny

			2 szt. Klonów pospolitych (<i>Acer platanoides</i>)	śródpolne	
7.	Pojedyncze drzewo PD (182)	30.07.2009 r.	Wiąz szypułkowy (<i>Ulmus laevis</i>)	Teren zieleni miejskiej ul. Łukasińskiego- Partyzantów tzw. Planty	Miasto Zamość
8.	Grupa drzew GD (210)	30.07.2009 r.	2 szt. Jesionów wyniosłych (<i>Fraxinus excelsior</i>)	Teren szpitala między ul. Peowiaków, a ul. Kilińskiego	Miasto Zamość ZSN Sp. z o.o.
9.	Pojedyncze drzewo PD	29.11.2018 r.	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	ul. Spadek/ Listopadowa	Miasto Zamość
10.	Pojedyncze drzewo PD	29.11.2018 r.	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	ul. Okrzei / Piłsudskiego	Miasto Zamość
11.	Pojedyncze drzewo PD	27.09.2021 r.	Cis pospolity (<i>Taxus baccata</i>)	ul. Piłsudskiego	Skarb Państwa administruje Zarząd Dróg Grodzkich
12.	Grupa drzew GD	29.11.2021 r.	3 szt. Klony zwyczajne (<i>Acer platanoides</i>)	ul. Śląska,	Skarb Państwa administruje Zarząd Dróg Grodzkich
13.	Pojedyncze drzewo PD	29.11.2021 r.	Lipa szerokolistna (<i>Tilia platyphyllos</i>)	ul. Peowiaków	Skarb Państwa administruje Zarząd Dróg Grodzkich
14.	Pojedyncze drzewo PD	29.11.2021 r.	Topola balsamiczna (<i>Populus balsamifera</i>)	ul. Peowiaków tzw. Planty	Miasto Zamość
15.	Pojedyncze drzewo PD	28.07.2023 r.	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	ul. Konopnicka	Teren prywatny

4.6.11. Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach

W 2023 r. Prezydent Miasta Zamość wydał następujące decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach:

- 1) Stwierdzającą brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia polegającego na budowie farmy fotowoltaicznej na dachu budynku produkcyjno-magazynowego na terenie MEBLE POLSKIE Janusz Fijałek, Zakład w Zamościu, ul. Strefowa 10, dz. nr 14/65, 14/70 w postępowaniu prowadzonym na wniosek przedsiębiorcy Meble Polskie Janusz Fijałek, ul. Strefowa 10, 22-400 Zamość,
- 2) Stwierdzającą brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia pn. Punkt skupu metali żelaznych i kolorowych, planowanego do realizacji przy ul. Kilińskiego 74 w Zamościu, dz. 219/1 w ark. 18 w postępowaniu prowadzonym na wniosek SILINART Robert Jagiełło, Sitaniec-Wolica 106, 22 - 400 Zamość,
- 3) stwierdzającą brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia pn. „Rozbudowa ulicy Lwowskiej w Zamościu” w postępowaniu prowadzonym na wniosek Miasta Zamość, Rynek Wielki 13, 22-400 Zamość (pełnomocnik – Damian Łokaj, MaKo Consulting Magda Kobjek-Łokaj, ul. Peowiaków 9/27, 22 - 400 Zamość),
- 4) Stwierdzającą brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia polegającego na budowie instalacji fotowoltaicznej o mocy do 1 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działce nr 132/1 w Zamościu przy ul. Hrubieszowskiej 173 w postępowaniu prowadzonym na wniosek spółki Veolia Wschód sp. z o.o., ul. Hrubieszowska 173, 22-400 Zamość.

We wszystkich przypadkach Prezydent Miasta Zamość określił istotne warunki korzystania ze środowiska w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich, np. obowiązek prowadzenia prac w porze dziennej, sprawnym technicznie sprzętem, przewożenia materiałów sypkich pod przykryciem, osłaniania miejsc magazynowania materiałów zawierających drobnych frakcji pyłowych, mycia kół pojazdów wyjeżdżających z terenu budowy, podczyszczania wód opadowych w separatorach.

4.7. Turystyka i promocja

4.7.1. Działania realizowane w obszarze turystyki i promocji

- 1) Przekazano dotację celową w wysokości: 30 000,00 zł do Zamojskiego Domu Kultury z przeznaczeniem na:
  - organizację Festiwalu Produktu Lokalnego w ramach 29. Jarmarku Hetmańskiego w kwocie 15 000 zł,
  - na organizację plenerowych imprez promocyjnych w sezonie letnim w kwocie 15 000,00 zł.

2) Zrealizowano zadania z zakresu turystyki i promocji miasta:

- „Zamojska Majówka” na Rynku Wielkim – 1 maja. Tematem przewodnim był taniec. Przed zamojskim Ratuszem pojawili się światowej sławy tancerze ze szkoły Magdaleny i Janusza Myka. Gościem specjalnym był Rafał Maserak,
- „Szturm Twierdzy Zamość” – 19-22 maja. W programie wydarzenia odbył się: przemarsz rekonstruktorów z Rynku Wodnego na Rynek Wielki, uroczyste otwarcie XX Szturmu Twierdzy Zamość, bitwa dzienna i nocna, widowisko „Przekazanie okupu”, wjazd Sobiepana i Wiśniowieckiego na Rynek Wielki oraz pokazy sprawności rycerskiej w wykonaniu grup rekonstrukcyjnych),
- wydarzenie z okazji Dnia Dziecka „Bądźmy jak dzieci” na Rynku Wielkim – 27 maja. Malowanie twarzy, „Żywe Szachy”, mobilna biblioteka, malowanie na bruku, blok taneczny, wielkoformatowe gry, kiermasz "Książka z drugiej ręki", malowanie tatuaży, toreb, wyplatanie warkoczyków, quiz wiedzy o Zamościu, pokaz akrobatyki na szarfie,
- festiwal motoryzacyjny pn. „Zamość na okrągło” – 27 sierpnia. Wydarzenie odbyło się w trzech lokalizacjach: Rynek Wielki, tor przy ul. Braterstwa Broni, plac przy Roztoczańskim Muzeum PRL,
- wydarzenie „Grzybobranie lubelskie, naturalnie! Zamość 2023” – 6-8 października. Po raz pierwszy w Zamościu festiwal o tematyce grzybów; w ramach imprezy odbyły się: wykłady na temat grzybów i Roztocza, wyjazdy autokarowe na grzybobranie, wystawa grzybów XXL z wikliny, gotowanie na żywo z Marcinem Sikorą, występy taneczne i wokalne, warsztaty plecionkarskie dla dzieci i młodzieży. Wydarzeniu towarzyszyło miasteczko Żarciowozów (foodtrucki) oraz Jarmark Produktów Regionalnych,
- zorganizowano trzy wystawy w ratuszu: „Niegrzeszna”, „#mamy75lat” oraz „Polskie obiekty UNESCO”,
- organizacja akcji i eventu „A zbadaj to” (wspólnie z Zamojskimi Amazonkami, SPSW im. Papieża Jana Pawła II oraz NU-MEDem) – 21 października. Podczas wydarzenia odbyły się konsultacje medyczne, bezpłatne badania profilaktyczne, onkokawiarenka, a także liczne atrakcje dla dzieci i dorosłych,
- opracowano, wydrukowano i rozdystrybuowano trzy numery „Zamojskiego Biuletynu Miejskiego”,
- opracowano i wydrukowano drugą część publikacji promocyjnej „Orowadzacz zamojski” (przewodnik turystyczny z trasami tematycznymi przygotowanymi przez mieszkańców Zamościa),
- zabezpieczono pobyty oficjalnych delegacji odwiedzających miasto Zamość (zapewniono usługi gastronomiczne i noclegowe delegacji m.in. z Katowic, Blois, Weimaru, Żółkwi),

- W ramach współpracy międzynarodowej. Europejskie Centrum Szkoleń i Spotkań Młodzieży w Weimarze (EJBW) wraz z miastem Weimar (Niemcy) oraz miastami partnerskimi Blois (Francja) i Zamość (Polska) zorganizowało trzyczęściowy międzynarodowy projekt spotkań młodzieży w "Trójkącie Weimarskim" w celu wzmocnienia uczestnictwa młodzieży na płaszczyźnie miejskiej i europejskiej. Zamość gościł młodzież z miast partnerskich w dniach 9-14 lipca,
- wydrukowano kalendarze promocyjne: planszowy ze zdjęciami oraz zdzierak zamojski
- wydatkowano także środki na tłumaczenia oraz na składki wynikające z tytułu przynależności Miasta Zamość do organizacji i stowarzyszeń: Lokalnej Organizacji Turystycznej „Zamość i Roztocze”, Stowarzyszenia Samorządów Euroregionu Bug, Lubelskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej, Forum Rewitalizacji, Polskiego Komitetu Narodowego Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków ICOMOS, Lokalnej Organizacji Turystycznej „Liga Miejsc Światowego Dziedzictwa w Polsce”, Stowarzyszenia Samorządów Euroregion Roztocze i międzynarodowej Organizacji Miast Światowego Dziedzictwa OWHC.

4.7.2. Sezon turystyczny

W sezonie turystycznym 2023 Zamojskie Centrum Informacji Turystycznej i Historycznej zanotowało 241 900 turystów. Stanowi to wzrost o 2,51% w porównaniu z 2022 rokiem. W poszczególnych atrakcjach turystycznych odwiedzających również było więcej niż w roku ubiegłym. Wśród turystów krajowych dominowali mieszkańcy województw: lubelskiego, mazowieckiego, podkarpackiego i małopolskiego. Z kolei wśród gości z zagranicy najczęściej pojawiali się turyści z Niemiec, Hiszpanii, Włoch i Ukrainy.

4.8. Inwestycje realizowane w 2023 r.

Realizację zadań ujętych w Programie gospodarczym budowy i przebudowy ulic na terenie Miasta Zamość na lata 2019 – 2023 opisano w rozdziale 1., punkcie 1.2.

Informacje na temat inwestycji wykonanych w ramach Budżetu Obywatelskiego – edycja 2022 znajdują się w rozdziale 3.

Niniejsze zestawienie zawiera opis wybranych, najważniejszych działań inwestycyjnych realizowanych przez wydziały Urzędu Miasta, a także jednostki pomocnicze w 2023 roku. Inwestycje zostały podzielone na osiem grup ze względu na charakterystykę działań: drogi, termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, odnawialne źródła energii (OZE), dziedzictwo kulturowe, oświetlenie uliczne, kanalizacja sanitarna, kanalizacja deszczowa oraz pozostałe działania inwestycyjne. Warty podkreślenia jest fakt, iż w ramach wielu inwestycji realizowane były działania przynależące do kilku z ww. grup.

4.8.1. Inwestycje drogowe

4.8.1.1. Przebudowa drogi na odcinku około 5 km w ciągu drogi krajowej nr 74 od al. 1 Maja (most na rzece Łabuńka) do ul. Szebrzeskiej (granica miasta Zamość)

Inwestycja została zakończona. 5 września 2023 r. Lubelski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego udzielił Miastu Zamość pozwolenia na użytkowanie obiektów budowlanych wybudowanych w ramach inwestycji. W tym samym dniu spisany został protokół odbioru końcowego.

Główny zakres robót budowlanych polegał na wykonaniu drogi dwujezdniowej na odcinku około 5 km, budowie dwóch mostów, kanalizacji deszczowej na całym odcinku, chodników i ścieżek rowerowych, oświetlenia i monitoringu ulicznego oraz innych elementów zwiększających bezpieczeństwo i komfort przemieszczania się po przebudowanych ulicach. Przebudowana droga spełnia wszelkie warunki dotyczące nośności i stateczności konstrukcji, bezpieczeństwa pożarowego, bezpieczeństwa użytkowania, dostępności, ochrony środowiska, w tym ochrony przed hałasem i oszczędności energii.

Ostateczne zaawansowanie finansowe projektu wyniosło 95.464.324,01 zł, w tym:

- roboty budowlane – 92 168 800,85 zł
- nadzór autorski i inwestorski – 854 935,69 zł

- pozostałe wydatki (dokumentacja projektowa, zarządzanie projektem, promocja projektu) – 2 440 587,47 zł.

4.8.1.2. Przebudowa ulicy Wojska Polskiego i Starowiejskiej

Zadanie zakończone w 2023 r. W ramach przebudowy ulic Wojska Polskiego i Starowiejskiej wykonano przebudowę nawierzchni dróg, zatok autobusowych, zjazdów indywidualnych i publicznych, chodników, ścieżek rowerowych oraz ciągów pieszo – rowerowych. Zrealizowano wymianę wpustów deszczowych oraz studni rewizyjnych oraz przestawienie istniejących słupów oświetleniowych.

Koszt dofinansowania z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg – 10 909 133,72 zł.

Koszt realizacji zadania – 19 466 974,00 zł.

4.8.1.3. Budowa kładki pieszo – rowerowej nad rzeką Łabuńką przy ul. Lipskiej

Zadanie dofinansowane z rezerwy subwencji ogólnej Ministerstwa Infrastruktury. W ramach realizacji wybudowano kładkę pieszo – rowerową o konstrukcji jednoprzęsłowej, belkowej z żelbetowym pomostem współpracującym z dźwigarami stalowymi, usytuowanym nad rzeką Łabuńką przy ul. Lipskiej wraz z oświetleniem kładki.

Realizacja kładki umożliwi połączenie ruchu pieszego i rowerowego w pasie drogi wojewódzkiej nr 849, tworząc jednolity ciąg ścieżek rowerowych pomiędzy Bulwarem Sighisoary a ścieżką rowerową w ciągu ulicy Lipskiej, łączących się pośrednio ze ścieżkami rowerowymi w kierunku Zalewu Miejskiego i Rotundy.

Koszt dofinansowania – 484 078,41 zł.

Koszt realizacji zadania – 1 024 327,77 zł.

4.8.1.4. Przebudowa ul. Partyzantów od skrzyżowania ulic: Odrodzenia – Orłąt Lwowskich – Partyzantów do skrzyżowania ulic: Reja – Ogródowa – Lwowska – Partyzantów w Zamościu

Realizacja zadania rozpoczęta w 2022 r, kontynuacja w 2023 r. Dofinansowanie ze środków Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w wysokości 5 000 000 zł.

Koszt realizacji zadania to 7 532 371,27 zł. Termin zakończenia robót - kwiecień 2023.

4.8.1.5. Budowa układu drogowego na terenie obszaru Tarnobrzeskiej Specjalnej Podstrefy Ekonomicznej EURO- PARK „Wisłosan”, ul. Strefowa i Braterstwa Broni

Realizacja nowych odcinków dróg będzie stanowić małą obwodnicę / kontynuacja połączenia ulicy Strefowej do połączenia z ul. Szczebrzeską DK 74 na terenie Podstrefy Zamość.

Miasto Zamość w 2023 roku złożyło wniosek o dofinansowanie w/w zadania z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych i otrzymało promesę wstępną na kwotę 39 100 000,00zł. W celu realizacji zadania została opracowana dokumentacja projektowo-kosztorysowa na łączną kwotę 198 030,00 zł.

Zakres rzeczowy przewiduje m.in.:

- budowę bocznej ulicy Szczebrzeskiej do skrzyżowania z ulicą Strefową,
- budowę przedłużenia ulicy Strefowej w Zamościu oraz budowę bocznej ulicy Strefowej,
- przebudowę ulicy Braterstwa Broni w Zamościu polegającą na wykonaniu chodnika i utwardzeniu pobocza na odcinku od granicy miasta do Cmentarza Komunalnego,
- przebudowę odcinka ulicy Braterstwa Broni na odtworzeniu nawierzchni na odcinku od granicy miasta do Cmentarza Komunalnego,

- budowę wału ziemnego wraz z odwodnieniem, nasadzeniem drzew i krzewów oraz z usunięciem ewentualnych kolizji przy ul. Strefowej w Zamościu.

4.8.1.6. Opracowanie dokumentacji technicznej budowy dróg na terenie Miasta Zamość

W ramach zadania inwestycyjnego została opracowana dokumentacja projektowo-kosztorysowa na:

- Przebudowę drogi ulicy bocznej do ul. Zamoyskiego w głąb osiedla o długości ok. 300 m. Wartość wykonanej dokumentacji 16 359,00 zł.
- Budowę ul. Konwaliowej i przebudowę ul. Chłodnej wraz z odcinkiem ul. Śląskiej (od ul. Chłodnej do ul. Robotniczej) w Zamościu”. Termin wykonania dokumentacji: 20.04.2024 r. Koszt opracowania dokumentacji 123 000,00 zł.

4.8.1.7. Opracowanie dokumentacji projektowej i kosztorysowej przebudowy ul. Lipskiej

W ramach zadania Miasto Zamość ogłosiło postępowanie przetargowe zakończone wyborem najkorzystniejszej oferty oraz podpisało umowę z Wykonawcą. Zakres zamówienia obejmuje opracowanie kompletnej, wielobranżowej dokumentacji projektowej i kosztorysowej przebudowy ulicy Lipskiej w Zamościu w ramach zadania inwestycyjnego pod nazwą „Opracowanie dokumentacji technicznej budowy dróg na terenie miasta Zamość”. Wykonanie przedmiotu zamówienia ustala się w terminie do 7 miesięcy od dnia zawarcia umowy, tj. do dnia 07.09.2024 r. Koszt opracowania dokumentacji 285 360,00 zł.

4.8.2. Modernizacja budynków użyteczności publicznej.

4.8.2.1. Modernizacja holu i sali widowiskowej w budynku Zamojskiego Domu Kultury

W zakresie robót budowlanych wykonano: wymianę posadzki holu, boazerię drewnianą i malowanie ścian, dostawę i zamontowanie pochylni dla niepełnosprawnych, zakup i zamontowanie trzech daszków podwieszanych nad wejściami do budynku, dostawę dwóch sof i czterech puf na wyposażenie holu Zamojskiego Domu Kultury, dostawę i montaż trzech klimatyzatorów na sali widowiskowej. Przebudowano nawierzchnię wjazdu na teren Zamojskiego Domu Kultury o powierzchni 135m². Całkowita wartość termomodernizacji obiektu ZDK wyniosła 277 579,93 zł.

4.8.2.2. Wykonanie instalacji oddymiającej i przeciwpożarowej dwóch klatek schodowych w budynku Szkoły Podstawowej Nr 6

Zakres zamówienia obejmował roboty budowlane polegające na wykonaniu instalacji oddymiającej i przeciwpożarowej dwóch klatek schodowych budynku Szkoły Podstawowej Nr 6 w Zamościu przy ul. Orlej 5.

Zadanie zakończono i odebrano w dniu 31.08.2023 r.

Wartość zadania wyniosła 1 012 382, 16 zł.

4.8.2.3. Rewitalizacja Starej Bramy Lwowskiej w Zamościu – etap II”

Zakres rzeczowy wykonanych robót budowlano-konserwatorskich obejmował: wewnątrz Starej Bramy Lwowskiej (izolacja pionowa i pozioma ściany fundamentowej i ściany południowej), elewację wschodnią z attyką, konserwację kamiennej elewacji wschodniej wraz z cokołem, portalem i attyką, izolację pionową i poziomą ścian fundamentowych.

Wartość zadania 419 661,60 zł. Dofinansowanie z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Ochrona zabytków.

4.8.2.4. Utworzenie 15 nowych miejsc w Żłobku Miejskim w Zamościu

Dofinansowanie z programu "MALUCH+" 2022-2029. W zakresie zadania opracowano dokumentację projektowo-kosztorysową. Zakres opracowania zakłada wykonanie prac adaptacyjnych obejmujących istniejący już budynek żłobka wraz z terenem, polegających na dostosowaniu pomieszczeń oraz otoczenia żłobka do przepisów sanitarnych i przeciwpożarowych, w związku ze zwiększoną o 15 liczbą miejsc dla dzieci. Odbiór dokumentacji przeprowadzono w dniu 24.01.2024 r.

Wartość zadania – 11 070,00 zł.

4.8.2.5. Modernizacja boiska z trawy syntetycznej w Szkole Podstawowej Nr 6

Opracowanie kosztorysów inwestorskich wraz z przedmiarami robót, rysunkami, szkicami i specyfikacjami technicznymi niezbędnymi do uzyskania potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia rozpoczęcia robót budowlanych przebudowy boiska z trawy syntetycznej w Szkole Podstawowej Nr 6 w Zamościu.

Odbiór dokumentacji przeprowadzono 28.04.2023 r. Wartość opracowania dokumentacji – 2 829,00 zł.

4.8.2.6. Renowacja podcieni kamienie przy ulicy Staszica numer 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39

Termin realizacji dokumentacji projektowej według zawartej umowy przewidziano na marzec 2024 r. Wartość opracowania dokumentacji 58 117,50 zł.

4.8.2.7. Fontanna na Rynku Wodnym

W 2023 r. ogłoszone zostało postępowanie przetargowe na wybór wykonawcy robót. Termin otwarcia ofert w 2024 r. Zakres rzeczowy obejmował wykonanie: remontu nawierzchni z płyt kamiennych, remontu nawierzchni z klinkieru, wymiany odwodnienia liniowego, regulacji włączów, remontu nawierzchni z płyt kamiennych – fontanna, remontu niecki fontanny, modernizacji instalacji technologicznych fontanny (demontaż istniejących urządzeń instalacji fontanny w niecce i pomieszczeniu technicznym, dostawę i montaż urządzeń technologicznych, instalacji zasilającej, wentylacji, odwodnienia, ogrzewania komory). Zakończenie prac przewidziano na czerwiec 2024 r. Koszty prac to 966 981,72 zł.

4.8.4. Dziedzictwo kulturowe

4.8.4.1. Rewitalizacja historycznego obiektu Akademii Zamojskiej w Zamościu

Remont konserwatorski przywracający budynkowi dawnej Akademii Zamojskiej formę z drugiej połowy XVIII w. został sfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, wsparcia Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Ochrona Zabytków oraz środków własnych Miasta Zamość.

Zadanie nr 1 związane z realizacją projektu „Rewitalizacja historycznego obiektu Akademii Zamojskiej w Zamościu” dofinansowanego ze środków EFRR w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020 obejmowało roboty remontowo-budowlane oraz prace konserwatorskie dotyczące pomieszczeń i powierzchni przeznaczonych na działalność kulturalno-edukacyjną tj.:

- trzech pomieszczeń na parterze wraz z komunikacją adaptowanych na ekspozycję muzealną „Dzieje Akademii Zamojskiej” i drukarni akademickiej,
- drugie piętro (poddasze) – w całości adaptowane na cele kulturalno-edukacyjne, tj. na Zamojską Akademię Kultury,

- dziedziniec oraz części wspólne obiektu, których remont był niezbędny dla funkcjonowania ekspozycji muzealnej oraz Zamojskiej Akademii Kultury takie jak: szyb windy, schody żelbetowe (klatka schodowa), kanały techniczne.

W roku 2023 zakończono realizację robót budowlanych i prac konserwatorskich w obiekcie oraz zrealizowano zakup wyposażenia aranżacyjnego oraz multimedialnego dla pomieszczeń Zamojskiej Akademii Kultury, wyposażenia ekspozycji muzealnej „Dzieje Akademii Zamojskiej i drukarni akademickiej”. W ramach projektu zakupiono sprzęt niezbędny do realizacji nowych, atrakcyjnych ofert w zakresie działalności kulturalnej i edukacji kulturalnej.

Zadanie nr 2 finansowane w ramach środków własnych Miasta Zamość obejmowało roboty budowlane i prace konserwatorskie, pomieszczeń przeznaczonych na działalność oświatową I Liceum Ogólnokształcącego, tj. sal dydaktycznych, pracowni, części administracyjnej szkoły, zlokalizowanych na parterze i piętrze budynku. W ramach realizacji Zadania nr 2 Miasto Zamość uzyskało dodatkowe wsparcie Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego w formie dotacji dla zadania pn.: Zamość, Akademia Zamojska (XVII w.): prace konserwatorskie barkowych polichromii w sali W007. Wartość dofinansowanego zadania wyniosła 929 880 zł brutto, w tym dofinansowanie w ramach programu Ochrona Zabytków 532 661,09 zł.

Ostateczne zaawansowanie finansowe inwestycji wyniosło 73 190 167,61 zł, w tym:

- Koszt robót budowlanych i prac konserwatorskich wykonanych w obiekcie oraz otoczeniu obiektu wraz z niezbędnymi badaniami, ekspertyzami, dokumentacjami i nadzorami – 65 734 287,82 zł
- Koszt wyposażenia obiektu 7 455 879,79 zł w tym:
  - Muzeum 3 721 071,36 zł
  - Sala kinowa od A do Z 551 505,36 zł
  - Pracownie ZDK i części wspólne ZAK 1 302 605,08 zł
  - Mediateka 928 253,88 zł
  - BWA 952 444,11 zł

W grudniu 2023 r. uzyskano pozwolenie na użytkowanie zrealizowanej inwestycji. Wyremontowaną infrastrukturę oraz zakupiony sprzęt przekazano do użytkowania zamojskim instytucjom kultury wchodzącym w skład Zamojskiej Akademii Kultury oraz I LO.

4.8.4.2. Rewitalizacja Starego Miasta w Zamościu

Projekt był współfinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 oraz z budżetu Państwa.

Zakres projektu wynikający z wniosku o dofinansowanie:

- rewitalizacja Bastionu VI Twierdzy Zamość oraz utworzenie Centrum Edukacyjno-Integracyjnego i Klubu Rozwoju Zawodowego w poddaszu Nadszańca K1 wraz z budową systemu monitoringu,
- remont z pracami konserwatorskimi dziedzińca VI Bloku kamienic oraz remont z pracami konserwatorskimi dziedzińca VII Bloku kamienic Starego Miasta w Zamościu,

- utworzenie terenu rekreacyjnego o charakterze ogólnodostępnym dla dzieci, młodzieży i dorosłych przy Parku Miejskim: placu zabaw z siłownią zewnętrzną oraz skate parku,
- utworzenie toru modelarskiego na terenach fortecznych przy Bastionie VI,
- budowa systemu monitoringu na terenie Starego Miasta oraz Plant.

Zadanie niekwalifikowalne (w ramach projektu nie otrzymało dofinansowania, jego realizacja została dofinansowana z Funduszu Dróg Samorządowych):

- przebudowa ulicy Łukasińskiego i Placu Stefanidesa wraz z zewnętrzną infrastrukturą techniczną.

Realizacja rzeczowa zadania została zakończona pod koniec grudnia 2023 r.

W 2023 r. zakończone zostały prace budowlane polegające na wykonaniu Centrum Edukacyjno-Integracyjnego i Klubu Rozwoju Zawodowego w poddaszu Bastionu VI w Zamościu. Przeprowadzone zostały również postępowania przetargowe na dostawy sprzętów, urządzeń oraz mebli, w celu wyposażenia poszczególnych pomieszczeń Centrum. Dostarczone zostały: sprzęt informatyczny, sportowy, fotograficzny, AGD i RTV, sprzęt do sali robotyki, muzyczny i nagłośnieniowy, wyposażenie technologiczne pomieszczeń kuchennych, meble do wszystkich pomieszczeń, przedmioty do rękodzieła, gry, urządzenia multimedialne i sprzęt do animacji, strzelnica multimedialna.

Odebrane zostały prace budowlane dotyczące toru modelarskiego.

Poza zakresem projektowym wykonane zostały dodatkowe działania niezbędne do pełnego i bezpiecznego użytkowania z wybudowanych i wyremontowanych przestrzeni tj.:

- wykonano wentylację pomieszczeń lekcyjnych i węzłów sanitarnych w obiekcie Nadszańca K1 - Bastionie VI,
- przeprowadzono prace dostosowujące obiekt Nadszańca K1 do aktualnych przepisów przeciwpożarowych,
- wykonano monitoring terenu skateparku i placu zabaw wraz z dodatkowym zagospodarowaniem terenu.

4.8.5. Kanalizacja sanitarna

W ramach zadania inwestycyjnego: „Przebudowa (modernizacja) przepompowni ścieków przy ul. Królowej Jadwigi w Zamościu oraz renowacja kanalizacji sanitarnej w ul. Szczepreskiej w Zamościu” wykonano:

- Zadanie I – Renowację kanalizacji sanitarnej w ul. Szczepreskiej w Zamościu, w tym przebudowę kanalizacji sanitarnej dwóch odcinków wzdłuż ul. Szczepreskiej ok. 430 m, prostopadłe do ul. Szczepreskiej ok. 50 m,
- Zadanie II – Przebudowę (modernizację) przepompowni ścieków przy ul. Królowej Jadwigi w Zamościu, w tym przebudowę obiektu przepompowni ścieków, budowę grawitacyjnych kanałów dopływowych Dn300/500 i Dn500 do przepompowni oraz wybudowano nowy odcinek przewodu tłocznego o długości ok. 454 m z przepompowni do istniejącej komory kanalizacyjnej na kolektorze Ø1200 mm.

W ramach zadania inwestycyjnego: „Modernizacja gospodarki biogazowej na Oczyszczalni Ścieków w Zamościu” zrealizowano zadanie stanowiące część inwestycji pod nazwą „Modernizacja gospodarki wodno – ściekowej w aglomeracji Zamość”. Zadanie 1

„Rozbudowa i modernizacja gospodarki osadowej Oczyszczalni Ścieków w Zamościu wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz intensyfikacja procesu usuwania biogenów” Projekt współfinansowany był z ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych oraz budżetu miasta.

W ramach modernizacji gospodarki biogazowej na Oczyszczalni Ścieków wykonano modernizację instalacji odsiarczania biogazu, wybudowano nowy zbiornik biogazu wraz z urządzeniami towarzyszącymi, pochodnię biogazu, instalację osuszania biogazu, zmodernizowano węzeł tłoczny biogazu, wybudowano filtry redukcji siloksanów oraz studnie kondensatu.

4.9. Sprawy społeczne i zarządzanie kryzysowe

4.9.1. Ochrona zdrowia

Corocznie w zakresie realizacji zadań z ochrony i promocji zdrowia ogłaszany jest konkurs ofert dla podmiotów uprawnionych w ramach ustawy o zdrowiu publicznym. W 2023 r. przekazano kwotę 19 000,00 zł organizacjom pozarządowym w formie dotacji (w 2022 r. – 17 500 zł) na realizację trzech zadań: edukacja i wczesna rehabilitacja osób z chorobami nowotworowymi, wszechstronna aktywizacja seniorów, działania z zakresu rehabilitacji społecznej i zdrowotnej osób niepełnosprawnych.

4.9.2. Polityka społeczna

Na terenie miasta w 2023 r. funkcjonowało 11 form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3:

- jeden Żłobek Miejski, który zapewniał 115 miejsc,
- 9 niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych, oferujących 342 miejsca,
- 1 opiekun dzienny z liczbą 8 miejsc.

Tab. Opieka nad dziećmi do lat 3.

Wskaźnik	2022	2023
Liczba żłobków	9	9
Liczba miejsc w żłobkach	421	437
Kluby dziecięce	1	1
Liczba miejsc w klubach dziecięcych	20	20
Opiekunowie dzienni	1	1
Liczba miejsc	8	8

4.9.3. Program „Karta Zamościanina”

27 lutego 2023 r. Rada Miasta Zamość podjęła uchwałę w sprawie wprowadzenia programu „Karta Zamościanina”. Jest to program opierający się na systemie zniżek, ulg, zwolnień i innych przywilejów udzielanych posiadaczom karty przez jednostki organizacyjne Miasta, spółki miejskie i

podmioty niepubliczne zwane Partnerami. Do programu przystąpiło 11 partnerów. Uchwałą nr LVIII/798/2023 Rady Miasta Zamość z dnia 5 kwietnia 2023 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie płatnego parkowania pojazdów samochodowych na drogach publicznych Miasta Zamość wprowadzono niższe opłaty dla posiadaczy karty.

W 2023 r. wydano 1550 kart.

4.9.4. Działania w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego

Z informacji uzyskanych z Komendy Miejskiej Policji w Zamościu wynika, iż w 2023 r. na terenie miasta:

- stwierdzono 1 078 przestępstw ogółem (w 2022 r. – 1 154),
- wykryto 863 przestępstw osiągając wykrywalność 79,69% (w 2022 r. wykryto 927 przestępstw osiągając wykrywalność 79,91%),
- ustalono 646 podejrzanych (w 2022 r. – 679),
- stwierdzono 617 przestępstw kryminalnych (w 2022 r. – 738),
- odnotowano 16 wypadków drogowych (w 2022 r. – 22).

Policjanci ujawnili na terenie miasta i gminy Zamość ogółem 36 537 wykroczeń przeciwko:

- porządkowi i spokojowi publicznemu – 988,
- instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym (art. 65 a) – 68,
- bezpieczeństwu osób i mienia – 188,
- bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji – 28 188,
- mieniu – 1 044,
- obyczajowości publicznej – 1 048,
- urządzeniom użytku publicznego (zaśmiecanie miejsca publicznego, uszkodzenie lub usuwanie urządzeń publicznych) – 309,
- przepisom o ochronie przyrody – 76,
- przepisom o wychowaniu w trzeźwości – 1 633,
- innym przepisom – 2 995.

Przestępczość narkotykowa na terenie Miasta Zamość w 2023 r. kształtowała się następująco:

- stwierdzono 103 przestępstwa (w 2022 r. – 94),
- ustalono 81 podejrzanych (w 2022 r. – 72), w tym 5 nieletnich (w 2022 r. – 9).

W celu realizacji zadań w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa mieszkańców powołano na mocy porozumienia, na kolejną kadencję Komisję Bezpieczeństwa i Porządku wspólną dla Miasta Zamość i Powiatu Zamojskiego.

4.9.5. Działania w zakresie zarządzania kryzysowego

W związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy w minionym roku na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej obowiązywały wprowadzone zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów stopnie alarmowe. Podwyższenie stopni alarmowych miało na celu zapewnienie bezpieczeństwa i właściwego funkcjonowania jednostek w warunkach potencjalnych zagrożeń.

Kontynuowano pomoc uchodźcom z Ukrainy. Na terenie Miasta Zamość do połowy roku funkcjonował punkt zbiorowego zakwaterowania. Punkt zapewniał zakwaterowanie wraz z wyżywieniem, a także środki czystości i higieny osobistej dla uchodźców.

4.9.6. Działania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego

Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego jest obowiązkiem realizowanym przez Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Zamościu oraz Prezydenta Miasta Zamość. Komendant Miejski PSP składa corocznie informację o stanie bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej na terenie miasta Zamość, która jest następnie rozpatrywana i przyjmowana przez Komisję Samorządu i Porządku Publicznego Rady Miasta Zamość, a następnie Radę Miasta Zamość.

4.9.7. Działania samorządu na rzecz wsparcia policji i straży pożarnej

Miasto Zamość wsparło – poprzez fundusz wsparcia policji – Komendę Miejską Policji w Zamościu w kwocie 27 898,00 zł na zakup sprzętu w postaci rowerów wraz z wyposażeniem oraz w kwocie 42 000,00 zł na dofinansowanie bieżącej działalności Komendy.

Zgodnie z zawartą umową z Komendą Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie wpłacono środki finansowe w wysokości 200 000,00 zł na Wojewódzki Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie celem dofinansowania zakupu ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla Komendy Miejskiej Straży Pożarnej w Zamościu.

4.10. Sprawy obywatelskie

4.10.1. Ewidencja ludności

Liczba zameldowanych osób w Mieście Zamość wyniosła 60 427 osób, z czego 58 410 osób na pobyt stały i 2 017 osób na pobyt czasowy (2022 r. – 60 673 osób: 58 716 osób na pobyt stały i na pobyt czasowy 1 921 osób).

Statystyki Wydziału Spraw Obywatelskich:

- przyjęto 5 025 wniosków o wydanie dowodu osobistego, natomiast wydano 5 023 dowodów osobistych oraz 611 zaświadczeń o utracie dowodu osobistego (2022 r. – przyjęto 5 701 wniosków, wydano 5 988 dowodów osobistych),
- przyjęto 3 247 zgłoszeń zameldowania na pobyt stały i czasowy na terenie Miasta Zamość, udzielono odpowiedzi na 1 996 wniosków o udostępnienie danych osobowych z rejestru mieszkańców, rejestru dowodów osobistych i rejestru PESEL (w 2022 r. przyjęto 3 220 zgłoszeń na pobyt stały i czasowy oraz obsłużono 1 667 wniosków o udostępnienie danych osobowych),
- wydano 54 decyzje w sprawach meldunkowych,
- nadano obywatelom Ukrainy 228 numerów PESEL ze statusem UKR.

- przyjęto 328 wniosków zastrzeżenie numeru PESEL,
- przyjęto 19 zgłoszeń w sprawie organizacji zgromadzeń (decyzji odmownych nie wydano).

4.10.2. Działalność Powiatowego Urzędu Pracy

Powiatowy Urząd Pracy w Zamościu swoim zasięgiem obejmuje dwa powiaty: Miasto Zamość i powiat zamojski. Stopa bezrobocia w Mieście Zamość kształtowała się na poziomie 7,8%, co daje 11. miejsce w województwie lubelskim. Stopa bezrobocia w kraju wynosiła 5,1%, natomiast w województwie lubelskim kształtowała się na poziomie 7,5%. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych z terenu Miasta Zamość wynosi 1 991 (ogólna liczba osób zarejestrowanych to 5 199). W porównaniu z 2022 rokiem zanotowano spadek liczby bezrobotnych z terenu Miasta Zamość o 84 osoby.

Do Urzędu wpłynęły 3 469 oferty pracy, z czego 2 473 z tereny Miasta Zamość. Większość pochodziła z sektora prywatnego gospodarki – 1 930, natomiast 931 to oferty subsydiowane, które stanowiły 37,6%. W porównaniu do danych z 2022 r. liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej ogółem pozostających w dyspozycji Urzędu spadła o 659 (w tym 489 z Miasta Zamość). Spowodowane to było przede wszystkim zmniejszeniem liczby ofert pracodawców z sektora prywatnego gospodarki.

Powiatowy Urząd Pracy w Zamościu, poza usługami pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, dysponuje również usługami i instrumentami (subsydiowanymi formami wsparcia) ułatwiającymi osobom bezrobotnym powrót na rynek pracy i wspierającymi ich rozwój zawodowy. Należą do nich: staże, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, szkolenia, bony szkoleniowe, trójstronne umowy szkoleniowe, Krajowy Fundusz Szkoleniowy, bony na zasiedlenie oraz wsparcie dla Domów Pomocy Społecznej. Spośród wszystkich instrumentów rynku pracy największym zainteresowaniem w 2023 r. cieszyły się staże i szkolenia.

Tab. Liczba osób z miasta Zamość i powiatu zamojskiego skierowanych w wyniku realizowanych usług i instrumentów rynku pracy w 2023 r.

Usługi i instrumenty rynku pracy	Liczba aktywizowanych osób bezrobotnych*
	2023 r.
szkolenia ogółem	591
w tym bon szkoleniowy	50
staże	636
prace interwencyjne	198
roboty publiczne	10
prace społecznie użyteczne	65

refundacja kosztów doposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy	276
podjęcie działalności gospodarczej (subsydiowanej)	275
w tym w ramach bonu na zasiedlenie	2
bon na zasiedlenie (podjęcie pracy w ramach bonu na zasiedlenie)	251
inne (w tym zatrudnienie wspierane, PFRON)	20
Ogółem	2 322

* liczba skierowanych osób w ramach instrumentów łącznie z innymi osobami skierowanymi w celu wywiązania się z warunków umowy

4.11. Informacja w zakresie budownictwa, ład przestrzennego i ochrony zabytków

4.11.1. Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zamość

Na terenie Miasta Zamość obowiązuje 59 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W 2023 r. Wydział BU-OZ przygotował dwie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zamość:

- 1) Uchwała Nr LV/749/2023 Rady Miasta Zamość z dnia 30 stycznia 2023 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Zamość (teren w jednostce strukturalnej Nr 31 – Wschodnia Dzielnica Przemysłowa – część południowa, położony pomiędzy linią kolejową PKP, ul. Aleje Jana Pawła II i ul. Hrubieszowską).

Cel: określenie zasad zagospodarowania terenu z przeznaczeniem pod funkcję zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy usług nieuciążliwych, zabudowy usług, w tym obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², tereny dróg publicznych klasy G, tereny dróg publicznych klasy D, tereny infrastruktury technicznej elektroenergetycznej, ustalenie linii rozgraniczających dróg oraz nieprzekraczalnych linii zabudowy.

- 2) Uchwała Nr LXII/819/2023 Rady Miasta Zamość z dnia 26 czerwca 2023 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zamość obejmującego teren w obrębie Jednostki Strukturalnej Nr 15 – Zachodnia Karolówka – Cz. Południowa, położony w rejonie ul. Szczebrzeskiej.

Cel: dostosowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej do kierunków Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Zamość przyjętego Uchwałą Nr XXXVIII/565/2021 Rady Miasta Zamość z dnia 29 listopada 2021 r. oraz korekta układu komunikacyjnego i wprowadzenie odpowiednich ustaleń mających na celu ochronę drzew stanowiących pomnik przyrody.

4.11.2. Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Zamość.

W 2023 r. nie nastąpiła żadna zmiana „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Zamość”.

4.11.3. Ustalenie lokalizacji inwestycji mieszkaniowej

W 2023 r. przeprowadzono jedną procedurę w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji mieszkaniowej oraz inwestycji towarzyszącej przy ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego, przyjętą Uchwałą Nr LVI/767/2023 Rady Miasta Zamość z dnia 27 lutego 2023 r.

Cel: zamierzenie budowlane pt. „Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego z lokalami usługowymi w parterze, dwupoziomowym garażem podziemnym, infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu.

4.11.4. Dotacje udzielone na prace konserwatorskie i roboty budowlane

Udzielono i rozliczono dwie dotacje z budżetu miasta dla następujących podmiotów:

1. Zgromadzenie Redemptorystów Dom Zakonny w Zamościu ul. Kościuszki 1, w wysokości 15 000,00 zł. na prace remontowo-konserwatorskie wnętrza (na ścianach starej kruchty i nawy głównej) kościoła p.w. Św. Mikołaja w Zamościu.
2. Willa przy ul. Władysława Reymonta 23 w Zamościu w wysokości 5 000,00 zł. na wymianę stolarki okiennej i drzwiowej wraz z montażem.

Tab. Dotacje udzielone na prace konserwatorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków oraz Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Zamość, znajdujących się na obszarze Miasta Zamość w latach 2019-2023.

Rok	Liczba wniosków	Liczba dotacji	Rozliczone dotacji	Przyznana kwota dotacji w zł	Rozliczona kwota dotacji w zł
2019	3	3	3	100 000,00	100 000,00
2020	3	3	2	45 000,00	40 000,00
2021	3	3	3	40 000,00	39 030,34
2022	5	5	5	50 000,00	50 000,00
2023	2	2	2	20 000,00	20 000,00

4.11.5. Działania podjęte w związku z obowiązującą tzw. uchwałą krajobrazową

W związku z wejściem w życie w dniu 26 października 2020 r. uchwały w sprawie, ustalenia zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych z jakich mogą być wykonane, Wydział wprowadził tryb postępowania w zakresie weryfikacji urządzeń reklamowych, niezgodnych z „uchwałą krajobrazową”, w ramach którego m. in. opracowano wzory pism oraz tok postępowania do procedury administracyjnej egzekwującej ustalenia „uchwały krajobrazowej”.

Szczegółnej kontroli poddano teren Starego Miasta wraz z najbliższym otoczeniem. W wyniku prowadzonych wizji, konsultacji i wdrożonych procedur, zgodne z „uchwałą krajobrazową”, uległy wymianie nośniki reklamowe następujących podmiotów:

- „Punkt sprzedaży Plus i Polsat Box”, ul. Solna 5,
- „Vaflove – Lody rzemieślnicze”, ul. Stefanidesa 6,
- „Manufaktura Słodczy TĘCZA”, ul. Solna 3,
- Nauka Jazdy „TURBO”, ul. Solna 7 wraz z uporządkowaniem elewacji kamienicy od strony ul. Łukasińskiego,
- Oddziału PZU przy ul. Staszica 7.

Na bieżąco prowadzono przegląd ogródków restauracyjnych i interweniowano w sytuacjach wprowadzania przez właścicieli dysharmonijnych elementów reklamowych w przestrzeni Rynku Starego Miasta.

Ponadto, w rezultacie wizji lokalnych i konsultacji, doprowadzono do uporządkowania otoczenia sklepów Biedronka, w tym zobowiązano właściciela do obniżenia pylonu przy ul. Peowiaków. Inwestor dostosował się do tego zalecenia.

W ramach nadzoru nad ochroną estetyki miasta, Wydział prowadził konsultacje w formie telefonicznej, elektronicznej oraz korespondencji tradycyjnej z osobami fizycznymi i podmiotami gospodarczymi pod kątem dostosowania istniejących reklam i małej architektury do wymagań „uchwały krajobrazowej”.

4.11.6. Rewitalizacja Starej Bramy Lwowskiej – etap II

W 2023 r. zrealizowano zadanie pod nazwą „Zamość Brama Lwowska Stara (koniec XVI w.): prace budowlano-konserwatorskie” – etap II, w ramach Programów 2023 Ochrona zabytków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Wniosek został zakwalifikowany do dofinansowania w kwietniu 2023 r. Prace zakończono w październiku 2023 r.

W ramach przeprowadzonych prac na poszczególnych powierzchniach Bramy wykonano:

- 1) Konserwację kamiennej elewacji wschodniej Bramy polegającą na:
  - wykonaniu izolacji pionowej i poziomej ścian fundamentowych przy obu cokołach,
  - konserwacji kamienia w obrębie cokołu, portalu wraz z attyką, jej wolutami i płaskorzeźbą w tympanonie, z herbami Jelita i liternictwem,
  - zamontowaniu kolców przeciw ptakom,

- laserowym oczyszczaniu powierzchni attyki.
- 2) Izolację pionową i poziomą wnętrza Bramy.
  - 3) Konserwację elewacji zachodniej w obrębie kamiennego cokołu i portalu.
  - 4) Przeprowadzono badania archeologiczne, w których stwierdzono występowanie skutej korony muru kurtyny VII-I, na której posadowiono budynek Bramy.
- Całkowita wartość projektu: 345 536,69 zł. Dofinansowanie MKiDN: 250 000,00 zł

4.11.7. Miejska Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna

W 2023 r. odbyło się siedem posiedzeń Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej. Komisja obradowała zgodnie z Zarządzeniem nr 22/2023 Prezydenta Miasta Zamość z dn. 18 stycznia 2023 r., jako organ doradczy Prezydenta Miasta.

Tematami obrad Komisji w 2023 r. były:

- 1) wniosek o ustalenie lokalizacji inwestycji mieszkaniowej oraz inwestycji towarzyszącej o nazwie: „Zespół budynków mieszkalnych wielorodzinnych z lokalem usługowym, garażami podziemnymi i infrastrukturą techniczną” przy ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego w Zamościu,
- 2) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zamość obejmującego teren w obrębie Jednostki Strukturalnej Nr 13 – Wschodnia Karolówka - Cz. Południowa, położony pomiędzy ul. Królowej Jadwigi, ul. Włociańską, ul. Robotniczą,
- 3) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zamość obejmującego teren w obrębie Jednostki Strukturalnej Nr 5 – III Obwód Strategiczny - Cz. Północna, oraz Jednostki Strukturalnej nr 21 – Zachodnie Przedmieście Lubelskie - Cz. Wschodnia, w rejonie ulic Marszałka Józefa Piłsudskiego, Jana Kilińskiego, Przemysłowej oraz Peowiaków,
- 4) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zamość obejmującego teren w Jednostce Strukturalnej Nr 26 – Osiedla Przy Obwodnicy - część północna, położony pomiędzy ul. Aleje Jana Pawła II i ul. Hrubieszowską,
- 5) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zamość obejmującego teren w Jednostce Strukturalnej Nr 24 – Centralna dzielnica Przemysłowa , teren przy ul. Legionów pomiędzy ul. Jana Kilińskiego i linią kolejową,
- 6) wstępna koncepcja projektu rysunku do zmiany mpzp przy ulicach: Peowiaków, Jana Kilińskiego, Marszałka Józefa Piłsudskiego i Przemysłowej,
- 7) analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Miasta Zamość,
- 8) projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Zamość na lata 2023-2030,
- 9) 34 wnioski mieszkańców o zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Zamość oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Zamość.

4.11.8. Raport UNESCO

Wydział opracował Raport z realizacji konwencji UNESCO w ramach III cyklu sprawozdawczości okresowej dla Centrum Światowego Dziedzictwa. Przygotowany Raport stanowi podstawę do opracowania ukierunkowanych planów działania na poziomie krajowym i regionalnym, które będą odpowiedzią na potrzeby, wyzwania, zagrożenia, tendencje dla określonego typu miejsc, związanych z różnego typu zjawiskami ekonomicznymi, klimatycznymi, socjologicznymi oraz konfliktami. Raport obejmuje zagadnienia wyszczególnione w 15 rozdziałach dotyczących:

- skuteczności systemu zarządzania miejscem światowego dziedzictwa, jego ochrony, określenia ram prawnych i posiadanych zasobów kadrowych, finansowych oraz monitoringu działań zarządczych,
- opisu miejsca światowego dziedzictwa i jego wyjątkowej uniwersalnej wartości,
- ustosunkowania się do czynników wpływających na Dobro takich jak przestrzeganie zabudowy i zagospodarowania miejsca, infrastruktura transportowa i skutki wynikające z jej użytkowania, przestrzeganie przed lokowaniem energii odnawialnej,
- ustosunkowania się do zagrażających miastu zanieczyszczeń wody, powietrza, odpadów, szkodników, mikroorganizmów,
- odniesienia do społecznego/kulturowego wykorzystania dziedzictwa,
- negatywnych działań człowieka zagrażających Dobru np. wojna,
- zagrożeń powodowanych zmianą klimatu, zjawisk pogodowych, ekologicznych, geologicznych.

Raport został sporządzony w języku angielskim, jest dostępny na stronie UNESCO <http://whc.unesco.org/en/prcycle3/>.

Według założeń UNESCO zadaniem miasta jest zapewnienie zachowania wyjątkowej uniwersalnej wartości. W tym celu w Raporcie zidentyfikowano i określono pięć najważniejszych atrybutów światowego dziedzictwa, które zostały sprawdzone i zaakceptowane przez Centrum Światowego Dziedzictwa:

- 1) Unikatowy przykład miasta renesansowego w Europie Centralnej, konsekwentnie ukształtowanego według włoskich teorii „miasta idealnego” z zachowaniem jego pierwotnych podstawowych funkcji (administracyjnej, gospodarczej, religijnej, oświatowej, kulturalnej i mieszkalnej).
- 2) Konsekwentnie zrealizowana jednolita stylowo kompozycja urbanistyczna z zachowaniem osi kompozycyjnych, geometrycznej siatki ulic, przestrzeni publicznych, bloków zabudowy, o wysokich walorach architektonicznych oraz krajobrazowych; łącząca funkcje zespołu miejskiego, rezydencji i fortecy.
- 3) Ściśle określone granice Starego Miasta z pierścieniem fortyfikacji, z bastionami i bramami otwartymi na 3 historyczne trakty.
- 4) Historyczna zabudowa miasta łącząca włoskie i środkowo-europejskie tradycje budowlane, częściowo przekształcona i uzupełniona w następnych stuleciach

z zachowaniem skali i modularności uzupełnień o wysokim stopniu autentyzmu wynikającym z respektowania historycznych podziałów własnościowych i funkcjonalnych.

- 5) Wysoki stopień autentyzmu panoram i widoków miasta.

4.11.9. Dane z zakresu budownictwa, ład przestrzennego i ochrony zabytków

Tab. Informacja o pozwoleniach na budowę nowych obiektów budowlanych wydanych w 2019-2023.

Lp.	Rodzaje budynków i obiektów	Liczba wydanych pozwoleń w danym roku				
		2019	2020	2021	2022	2023
1.	Budynki mieszkalne jednorodzinne	61	66	82	46	48
2.	Budynki mieszkalne wielorodzinne	5	2	5	1	9
3.	Budynki zamieszkania zbiorowego, hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	2	1	1	4	0
4.	Obiekty użyteczności publicznej	7	12	9	5	12
5.	Budynki przemysłowe i magazynowe	2	1	7	5	7
6.	Obiekty infrastruktury transportu	2	7	6	1	4
7.	Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	21	12	54	53	29

Tab. Informacja o przyjętych/wydanych/zweryfikowanych dokumentach lub sprawach za lata 2019 – 2023.

sprawy	Lp.	Wyszczególnienie dokumentów/spraw	Liczba dokumentów/ spraw w danym roku				
			2019	2020	2021	2022	2023
przyjęte	1.	wnioski o pozwolenie na budowę	313	296	335	192	148
	2.	wniosek o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej	0	1	1	0	1
	3.	wnioski o ustalenie lokalizacji inwestycji mieszkaniowej	2	4	3	7	1
	4.	wnioski o zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	49	46	46	21	32

wydane	5.	wnioski o zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	6	0	3	2	7
	6.	decyzje o pozwoleniu na budowę	323	293	336	189	158
	7.	pozwolenia na rozbiórkę	9	19	19	11	14
	8.	zaświadczenia o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu, dotyczących robót budowlanych nie wymagających pozwolenia na budowę	272	195	239	202	206
	9.	zaświadczenia o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu w zakresie wykonania robót rozbiórkowych	12	11	14	16	15
	10.	zaświadczenia o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu w zakresie zmiany sposobu użytkowania budynków	23	11	2	3	9
	11.	decyzje o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej	2	2	0	0	1
	12.	zaświadczenia o samodzielności lokali mieszkalnych	49	44	83	79	79
	13.	postanowienia (uzupełnienie zgłoszenia, usunięcie nieprawidłowości w projekcie budowlanym, zawieszenie i podjęcie postępowania)	110	105	89	67	52
	14.	dzienniki budowy	270	214	272	191	154
	15.	zaświadczenia o przeznaczeniu terenu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	650	544	721	565	550
	16.	zaświadczenia o zgodności zmiany sposobu użytkowania (budynku) z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego	29	14	8	18	12
	17.	wypisy i wyrisy z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	236	228	227	197	213
	18.	postanowienia i opinie w sprawie wstępnych projektów podziału nieruchomości	79	57	74	58	41
	19.	udostępnienie informacji publicznej	11	8	7	13	8
	20.	udostępnienie dokumentacji z archiwum	18	18	33	5	8
	21.	odpowiedzi w zakresie ochrony zabytków	37	29	75		
	22.	inne odpowiedzi na wnioski interesantów	65	47	30	71	63

zweryfikowan e	23.	weryfikacja aktów notarialnych w celu przeanalizowania pod kątem ustalenia opłaty z tytułu wzrostu wartości, tzw. Renty Planistycznej	215	200	358	287	271
-------------------	-----	---	-----	-----	-----	-----	-----

4.12. Ewidencja kierowców i pojazdów

W 2023 r. na terenie Miasta Zamość funkcjonowało 11 ośrodków szkolenia kierowców oraz dwa podmioty prowadzące szkolenie w formie zajęć szkolnych, mające w podstawie programowej przygotowanie do uzyskania umiejętności kierowania pojazdami silnikowymi. Są to: Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 oraz Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 5.

W ewidencji instruktorów i wykładowców nauki jazdy prowadzonej przez Prezydenta Miasta Zamość figuruje 70 instruktorów nauki jazdy i 2 wykładowców.

Statystyki Wydziału Ewidencji Kierowców i Pojazdów:

- wydano 1 612 prawa jazdy (1504 prawa jazdy w 2022 roku),
- wymieniono 49 dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami wydanych poza terytorium RP,
- wydano 731 decyzji administracyjnych o: zatrzymaniu prawa jazdy, cofnięciu lub przywróceniu uprawnień, skierowaniu na kurs reedukacyjny, skierowaniu na kontrolne sprawdzenie kwalifikacji, skierowaniu na badania lekarskie lub psychologiczne, wydanie lub przedłużenie zezwoleń na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym i przewożącym wartości pieniężne (501 decyzji w 2022 roku),
- w ewidencji pojazdów znajdowało się ogółem 51 208 pojazdów (spadek o 0,1% w porównaniu z 2022 r.),
- wyrejestrowano 1427 pojazdów (wzrost o 61,5% w porównaniu do 2022 r.),
- liczba zarejestrowanych pojazdów elektrycznych wynosi 35 (14 – w 2022 r., 7 – w 2021 r.),
- na terenie Miasta Zamość funkcjonuje 9 stacji kontroli pojazdów (6 podstawowych i 3 okręgowe),
- w ewidencji przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie przewozu osób taksówką wpisanych jest 110 przedsiębiorców (w 2022 r. – 101).

4.13. Oświata

4.13.1. Dane ogólne

Dane dotyczące liczby jednostek oświatowych i liczby uczniów w Mieście Zamość:

Jednostka	Liczba jednostek		Liczba uczniów	
	I-VIII	IX-XII	I-VIII	IX-XII
punkt przedszkolny	1	1	22	8
przedszkola	24	25	2399	2405

oraz

	Liczba jednostek		Liczba uczniów	
	I-VIII	IX-XII	I-VIII	IX-XII
szkoła podstawowa	15	15	5144	4837
szkoły branżowe I stopnia	8	8	642	682
szkoły branżowe II stopnia	3	3	106	104
LO dla młodzieży	12	12	3845	4106
LO dla dorosłych	8	7	434	657
technikum	10	10	3577	3685
szkoła policealna	13	11	1123	1150
szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	2	2	50	58

W systemie placówek oświatowym Miasta Zamość funkcjonują ponadto: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Centrum Kształcenia Zawodowego, dwie bursy międzyszkolne, Młodzieżowy Dom Kultury i szkolne schronisko młodzieżowe.

W wymienionych jednostkach etaty nauczycielskie prezentowały się następująco: 1744,58 – w klasach I-VIII oraz 1826,70 – w oddziałach IX-XII.

4.13.2. Finansowanie systemu oświaty w Mieście Zamość

Dochody uzyskane przez Miasto na działalność oświatową wyniosły 199.649.400,90 zł, w tym:

- dochody własne szkół i placówek – 3.548.724,01 zł, w tym majątkowe 1.370,77 zł,
- dotacje celowe i inne środki na zadania własne – 167.722 zł,
- dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych – 3.076.718,08 zł,
- dotacje celowe na realizację zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawowo – 663.808,64 zł,
- dotacje celowe na realizację zadań na podstawie umów lub porozumień – 514.523,66 zł,

- dotacje na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów z udziałem środków europejskich – 7.324.234,30 zł,
  - subwencje oświatowe – 174.524.763 zł,
  - dochody jednostek budżetowych prowadzących działalność określoną w ustawie Prawo oświatowe – 6.007.310,21 zł.
  - Fundusz Pomocy – 3.821.597 zł.
- Wydatki na oświatę wyniosły 270.098.720,69 zł, z czego na zadania własne – 254.309.340,82 zł, w tym wydatki majątkowe 1.324.932,40 zł:
- zadania z zakresu administracji rządowej i inne ustawowo zlecone gminie – 663.808,64 zł,
  - zadania realizowane na podstawie umów i porozumień z organami administracji rządowej – 514.523,66 zł
  - wydatki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej – 8.615.115,49 zł.
  - wydatki poniesione z rachunku dochodów jednostek prowadzących działalność określoną w ustawie prawo oświatowe – 5.995.932,08 zł.

Tab. Zmiany dochodów i wydatków w latach 2019-2023 (w mln zł)

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
dochody ogółem	158,9	165,1	168,5	169,4	199,6
subwencje i dotacje	134,2	147,1	147,3	162,0	180,6
wydatki ogółem	210,4	209,9	216,4	232,2	270,1
wydatki finansowane z subwencji i dotacji	158,7	169	177,1	197,0	217,6
Wskaźniki					
zmiana dochodów do poprzedniego roku	1,19	1,04	1,02	1,01	1,18
zmiana wydatków do poprzedniego roku	1,15	1,00	1,03	1,07	1,16
zmiana wydatków bieżących do poprzedniego roku	1,09	1,06	1,08	1,13	1,37
zmiana subwencji i dotacji do poprzedniego roku	1,08	1,10	1,00	1,10	1,11
zmiana wydatków bieżących finansujących zadania z dotacji i subwencji	1,08	1,06	1,05	1,11	1,10
udział środków miasta w wydatkach bieżących	28,1%	25,5%	28,8%	27,1%	31,3%
udział środków miasta w zadaniach finansowanych z dotacji i subwencji	15,4%	13,0%	16,8%	17,8%	17,0%

Udział środków miasta (wraz z zadaniami własnymi) w bieżących wydatkach oświatowych wyniósł 31,3%. Wpływ na wysokość wydatków ponoszonych na oświatę mają m.in. wzrost najniższego wynagrodzenia o 17,77%, wzrost wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli (początkujący o 16,06%, mianowany o 9,69% i dyplomowany o 9,25%), zmiany prawa oświatowego nakładające dodatkowe zadania, które teoretycznie mają mieć zabezpieczenie w subwencji (pomoc psychologiczno- pedagogiczna dla uczniów i rodziców), wzrost cen towarów i usług (wzrost o 11,4%).

4.13.3. Zrealizowane projekty

W 2023r. realizowano 18 projektów z udziałem środków UE i dwa przedsięwzięcia z udziałem środków rządowych :

- 1) **„Niezwyczajne podróże nauk ścisłych”**. Projekt finansowany w całości ze środków UE. Realizowany w latach 2022-2024 w ramach programu Erasmus+ przez SP nr 2.
- 2) **„Lights! Camera! Action!”**. Projekt finansowany w całości ze środków UE. Realizowany w latach 2020-2023 w ramach programu Erasmus+ przez SP nr 3.
- 3) **„Narzędzia cyfrowe i programowanie w nowoczesnej szkole”**. Projekt finansowany w całości ze środków UE. Realizowany w latach 2020-2023 w ramach programu Erasmus+ przez SP Nr 8.
- 4) **„I have traces in the streets where I Live”(Zostawiam ślady tu gdzie żyje)**. Projekt finansowany w całości ze środków UE. Realizowany w latach 2020-2023 w ramach programu Erasmus+ przez SP Nr 10.
- 5) **„Being a famous YouTuber” (Być sławnym Youtuberem)**. Projekt finansowany w całości ze środków UE. Realizowany w latach 2020-2023 w ramach programu Erasmus+ przez SP Nr 10.
- 6) **„Asystent ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – pilotaż”** realizowany ze środków UE w ramach programu PO WER 2014-2020 przez SP Nr 2, SP Nr 7, SP Nr 9 i SP Nr 10.
- 7) **„Rozwój kształcenia zawodowego szkół Miasta Zamość”** finansowany ze środków UE w ramach RPO WL 2014-2020; Oś priorytetowa 12.4 - Edukacja, kwalifikacje i kompetencje; Działanie 12.4 - Kształcenie zawodowe. Projekt realizowany jest w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2023 r. wspólnie przez: Urząd Miasta w Zamościu oraz ZSP Nr 1, ZSP Nr 2, ZSP Nr 3, ZSP Nr 4, ZSP Nr 5 i Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy.
- 8) **„Kształcenie i praktyka dla rozwoju Zamościa i Lublina”** finansowany ze środków UE w ramach RPO WL 2014-2020; Oś priorytetowa 12.4 - Edukacja, kwalifikacje i kompetencje; Działanie 12.4 - Kształcenie zawodowe. Projekt realizowany w okresie od 01.09.2020 r. do 31.08.2023 r. realizowany przez ZSP Nr 2, ZSP Nr 4, ZSP Nr 5 i Wydział Oświaty.
- 9) **„Włochy, Grecja – rolnictwo, gastronomia, kultura - 2022”** realizowany jest przez ZSP Nr 5 w Zamościu, a finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Erasmus+.
- 10) **„Telef-on czy telef-off”** współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Erasmus+ i realizowany przez ZSP Nr 5 w Zamościu w latach 2020-2023.
- 11) **„Telef-on czy telef-off”** jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Erasmus+ i realizowany przez III Liceum Ogólnokształcące w latach 2020-2023.
- 12) **„DemEUcracy for ALL”** współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Erasmus+ i realizowany przez III Liceum Ogólnokształcące w latach 2020-2023.
- 13) **„Promocja Europejskiego Dziedzictwa Kulturowego”** współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Erasmus+ i realizowany przez III Liceum Ogólnokształcące w latach 2022-2023.
- 14) **Projekt pn.: „Promocja Europejskiego Dziedzictwa Kulturowego”** współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Erasmus+ i realizowany przez III Liceum Ogólnokształcące w latach 2022-2023.
- 15) **„Projekt 1/ZSP1”** finansowany w całości ze środków UE. Realizowany przez Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 1 w Zamościu w ramach programu Erasmus+.
- 16) **„Projekt 2/ZSP Nr 1”** finansowany w całości ze środków UE, realizowany przez ZSP Nr 1 w Zamościu w ramach Erasmus+.
- 17) **„Rozwój kompetencji językowych”** współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Erasmus+ realizowany przez Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 4.

- 18) „2 ekoLOGiczna”- Akredytacja nr 2022-1-PL01-KA120-SCH-000109367”. Projekt finansowany w całości ze środków UE. Realizowany przez II Liceum Ogólnokształcące w Zamościu w ramach programu Erasmus+.
- 19) „Szkolenia i Doradztwo dla Kadr Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego”. Projekt realizowany jest przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną Nr 1 w Zamościu w latach 2022-2023. Środki wydatkowane są na podstawie umowy podpisanej z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji w Warszawie. Projekt finansowany jest ze środków europejskich w 84,28% oraz środków z budżetu państwa w 15,72%.
- 20) **Przedsięwzięcie p.n. „Wiodący ośrodek koordynacyjno–rehabilitacyjno–opiekuńczy” ze szczególnym uwzględnieniem wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.** Projekt finansowany z budżetu państwa realizowany jest przez SOSW w Zamościu, w latach 2022-2026. W 2023 roku plan przedsięwzięcia wynosił 357 192,00 zł, wykonanie: 354 058,26 zł tj. 99,12% planu. Kwota ta stanowi 18,86% łącznych nakładów finansowych zaplanowanych na wieloletnią realizację (1 894 332 zł).

4.14. Informacja z zakresu działania Zarządu Dróg Grodzkich

4.14.1. Informacje ogólne

Zarząd Dróg Grodzkich sprawuje funkcję zarządu wszystkich dróg publicznych położonych w granicach Miasta Zamość. Należy do nich:

- 147 km dróg publicznych zaliczonych do czterech kategorii dróg:
  - drogi krajowe – długość 13,0 km,
  - drogi wojewódzkie – długość 6,1 km,
  - drogi powiatowe – długość 52,8 km (w tym 52,7 km o nawierzchni twardej),
  - drogi gminne – długość 75,5 km (w tym 65,6 km o nawierzchni twardej).
- 51 563,4 m² parkingów w sieci dróg publicznych (w kategorii dróg gminnych),
- 18 obiektów mostowych zlokalizowanych w ciągu dróg publicznych,
- około 21,2 km dróg wewnętrznych,
- 60,2 km ścieżek rowerowych.

4.14.2. Działalność bieżąca

Działania w ramach Budżetu Obywatelskiego zostały opisane w rozdziale 3.

W ramach działalności w 2023 r. wykonano:

- 1) Remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznych na kwotę 829 768,95 zł (w tym ul. Krucza – 359 980,29 zł),
- 2) Remont drogi powiatowej nr 3330L – ul. Promienna – 723 081,78 zł (dofinansowanie z RFRD – 632 800,00 zł, środki własne kwalifikowalne – 90 281,78 zł). Wykonano 80% zakresu robót rzeczowych. Położono nawierzchnię z masy mineralno-bitumicznej, ustawiono obustronnie krawężniki, wykonano parkingi z kostki brukowej betonowej.
- 3) Remont drogi powiatowej nr 3337L – ul. Sienkiewicza. Na realizację zadania wydatkowano 1 252 722,64 zł (z tego: dofinansowanie z RFRD – 1 023 117,63 zł, środki własne kwalifikowalne – 182 503,14 zł, środki własne niekwalifikowalne – 47 101,87 zł). Wykonano 80% zakresu robót rzeczowych. Położono nawierzchnię z masy mineralno-bitumicznej, ustawiono krawężniki, wykonano zjazdy z kostki brukowej betonowej.
- 4) Remont drogi gminnej nr 110636L – ul. Sowińskiego, współfinansowane ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Koszt realizacji zadania wyniósł łącznie – 931 860,30 zł, w tym: dofinansowanie z RFRD – 558 600,00 zł, wkład własny – 373 260,30 zł. Położono nawierzchnię z masy mineralno-bitumicznej, ustawiono obustronnie

krawężniki, wykonano chodniki od strony bloków i po stronie domków jednorodzinnych. Wyregulowano zawory wodociągowe i kratki uliczne deszczowe.

Pozyskane środki zewnętrzne:

- 1) Remont drogi powiatowej nr 3330L – ul. Promienna – 723 081,78 zł - dofinansowanie z RFRD – 632 800,00 zł,
- 2) Remont drogi powiatowej nr 3337L – ul. Sienkiewicza – dofinansowanie z RFRD – 1 023 117,63 zł,
- 3) Remont drogi gminnej nr 110636L – ul. Sowińskiego – dofinansowanie z RFRD – 558 600,00 zł.

4.15. Raport z Urzędu Stanu Cywilnego

4.15.1. Dane ogólne

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Zamościu rejestrowane są urodzenia, zgony i małżeństwa zgodnie z miejscem zdarzenia (na terenie Miasta Zamość i gminy Zamość), tj. zgodnie z zasięgiem działania urzędu, a także zdarzenia, które miały miejsce za granicą, jednak wniosek został złożony do tutejszego USC.

Tab. dane statystyczne z bieżącej rejestracji urodzeń, zgonów i małżeństw za lata 2021-2023.

L.p.		2021	2022	2023
1.	URODZENIA , w tym:	1363	1310	1291
	tryb zwykły*	1222	1138	966
	tryb szczególny (wpisywanie zagranicznych aktów)	141	172	325
2.	MAŁŻEŃSTWA , w tym:	457	421	381
	tryb zwykły w tym:	416	383	342
	• cywilne	182	177	191
	• konkordat	234	206	151
	tryb szczególny (wpisywanie zagranicznych aktów)	41	38	39
3.	ZGONY , w tym:	1831	1650	1485
	tryb zwykły**	1810	1629	1469
	tryb szczególny (wpisywanie zagranicznych aktów)	21	21	16
	RAZEM	3651	3381	3157

* dzieci urodzone w Zamościu; liczba ogółem – urodzenia żywe, martwe, przysposobienia skutkujące sporządzeniem nowego aktu)

** liczba zgonów na terenie Miasta Zamość i gminy Zamość

4.15.2. Urodzenia

Od kilku lat obserwuje się spadkową tendencję w przedmiocie liczby urodzeń. Rozpiętość między liczbą urodzeń a zgonów z roku na rok powiększa się. Utrzymuje się wzrost zarejestrowanych urodzeń zagranicznych.

Najpopularniejsze imiona nadawane:

- żeńskie: Maja (25), Hanna (23), Zofia (19), Zuzanna (17), Julia (16),
- męskie: Nikodem (32) Aleksander (30), Jakub (23), Franciszek (21), Jan (20), Michał (18).

Najrzadziej wybierane imiona (nie częściej niż dwa):

- żeńskie: Agata, Weronika, Amelia, Zoja, Jagna, Małgorzata, Marianna, Marta, Emilia, Aniela, Jadwiga, Franciszka.
- męskie: Łukasz, Artur, Bartosz, Tobiasz, Julian, Gabriel, Szymon, Piotr, Fabian, Kamil, Maciej, Filip, Borys.

Oryginalne imiona:

- żeńskie: Aaliyah, Idalia, Lorena, Rita, Solomija,
- męskie: Timur, Cyprian, Maurycy, Ruben, Iwo.

4.15.3. Małżeństwa

Ogólna ilość zawieranych małżeństw spada, natomiast po raz pierwszy zanotowano więcej zawartych małżeństw cywilnych niż wyznaniowych. Zostało udzielonych 16 ślubów poza lokalem USC (tzw. śluby plenerowe). Odnotowano 198 wzmianek o rozwodzie.

4.16. Ogród Zoologiczny im. Stefana Millera

4.16.1. Informacje ogólne

Ogród Zoologiczny od ponad stu lat jest jedną z najchętniej odwiedzanych atrakcji turystycznych Miasta Zamość. Dogodna lokalizacja – nieopodal zabytkowego zespołu staromiejskiego – a także stale modernizowana infrastruktura wpływają na niesłabnące zainteresowanie zarówno mieszkańców Zamościa jak i turystów.

W 2023 roku jednostkę odwiedziło 222 559 osób, z czego 209 162 były to wejścia płatne. Dla porównania, rok wcześniej ZOO zanotowało 189 739 zwiedzających. Placówka zrealizowała dochody własne w wysokości 6 312 309,46 zł, tj. 102,74 % planu. Z kolei schronisko dla bezdomnych zwierząt osiągnęło dochody własne w wysokości 438 602,40 zł, tj. 97,12 % planu.

Tab. Populacja zwierząt w Ogrodzie Zoologicznym

Stan zwierząt	Liczba gatunków	Liczba sztuk
ssaki	62	353
ptaki	111	404
gady	36	102
płazy	11	56

ryby	55	1092
bezkregowce	23	594
OGÓLEM	298	2601

4.16.2. Działania edukacyjne

Ogród Zoologiczny w Zamościu to nie tylko wystawy i ekspozycje zwierząt i roślin, ale także intensywne działania edukacyjne dla dzieci i dorosłych. W 22 wydarzeniach współorganizowanych przez placówkę uczestniczyło 150 411 osób. Wśród nich należy wyróżnić:

- Wojewódzkie Konkursy Plastyczne „Zimowy przyjaciel zwierząt”, „Wielkanocna Kartka ze zwierzęciem z zamojskiego ZOO”, „Chrońmy morza i oceany” oraz „W świecie zwierząt”.
- Ogólnopolski Konkurs Wokalny „Rozśpiewane ZOO”.
- Warsztaty dotyczące zasad żywienia zwierząt w ZOO (praktyczne przygotowanie posiłku dla wybranych zwierząt).
- „Noc Sów” w zamojskim ZOO – współorganizacja wydarzenia wraz z SP 8 oraz Zespołem Lubelskich Parków Krajobrazowych Oddział w Zamościu.
- Tydzień Misji Ogrodów Zoologicznych i Akwariów: Wojewódzki Konkurs Plastyczny „ZOO – Arka Noego XXI wieku”.
- Warsztaty edukacyjne „Co każdy o zoo wiedzieć powinien”.
- Gra terenowa „Zwiedzający na medal”.
- Program edukacji ekologicznej „Garnitury zwierząt – co zwierz na grzbiecie nosi” – wiosenne lekcje w ZOO.
- Wystawa edukacyjna w formie wodorostu (planszy) od MSC Polska połączona z wystawą prac laureatów Wojewódzkiego Konkursu Plastycznego „Niesamowity Świat Mórz i Oceanów”.
- Spotkanie z przyrodnikiem Adamem Wajrakiem.
- Wydarzenie edukacyjne „ZOO nocą 2023”.
- Spotkania z uczniami szkół ponadpodstawowych w ramach Programu pn. „Lider wiedzy i ochrony środowiska”, organizowanym przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie oraz Kuratorium Oświaty w Lublinie.
- ZOO-logiczny turniej szachowy współorganizowany z Zamojskim Klubem Szachowym.
- Program edukacji ekologicznej „Zwierzęta świata – podróż przez kontynenty” – jesienne lekcje w ZOO (26 lekcji).

4.17. Działalność Miejskiego Rzecznika Konsumentów

W 2023 roku Miejski Rzecznik Konsumentów (zwany dalej: rzecznikiem) odebrał łącznie 1540 zgłoszeń o udzielenie porady. Dane te obejmują zgłoszenia osobiste, telefoniczne i pisemne, a także informacje zakwalifikowane jako informacje ogólne i zgłoszenia niekonsumenckie.

Największa ilość porad dotyczyła roszczeń wynikających z wad towarów lub nienależytego wykonania umowy – 1167, w tym dotyczących umów zawieranych w lokalu przedsiębiorcy – 910 i umów zawieranych na odległość – 239. Zgłoszeń związanych z problemami w związku z rozwiązaniem, wypowiedzeniem lub odstąpieniem od umowy zarejestrowano 313, w tym najwięcej w sprawach umów zawartych na odległość 187.

W podziale na kategorie produktów lub usług, najwięcej zgłoszeń dotyczyło umów sprzedaży urządzeń gospodarstwa domowego, urządzeń elektronicznych, w tym sprzętu komputerowego - 338 oraz mebli, artykułów wyposażenia wnętrz i utrzymania domu – 191, odzieży i obuwia - 146, a także samochodów i innych środków transportu, w tym artykułów motoryzacyjnych - 107. Przedmiotem

zgłoszeń konsumentów były także roszczenia z tytułu nienależytego wykonania usługi. Największa ilość porad dotyczyła usług finansowych i ubezpieczeniowych - 129 oraz umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych – 92, a także usług turystycznych i innych rekreacyjnych – 49 i usług związanych z bieżącą konserwacją i utrzymaniem domu – 51.

Do biura miejskiego rzecznika konsumentów wpłynęło 127 pisemnych wniosków o interwencję. Skierowano 122 wystąpienia do przedsiębiorców. W pięciu sprawach udzielona została konsumentom pisemna porada.

Rzecznik nie wytaczał powództw cywilnych. Wpłynęło 12 zgłoszeń w sprawie przygotowania projektu pozwu. Sporządzono dla konsumentów 11 pozwów o zapłatę. W jednej sprawie nie było podstawy do wytoczenia powództwa. Rzecznik pomagał konsumentom w przygotowaniu innych pism procesowych tj. sprzeciw od nakazu zapłaty, odpowiedź na sprzeciw a także wnioski dowodowe, wnioski o nadanie klauzuli wykonalności. Skierowano sześć zawiadomień o popełnieniu przez przedsiębiorcę wykroczenia, polegającego na nieudzieleniu rzecznikowi wyjaśnień i informacji. Trzy z nich dotyczyły nieudzielenia rzecznikowi wyjaśnień i informacji oraz trzy – przyjmowania płatności przed upływem terminu do odstąpienia od umowy w przypadku jej zawarcia podczas pokazu.

Miejski rzecznik konsumentów w ramach współdziałania z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów przesyła zawiadomienia o stosowaniu przez przedsiębiorców praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Ponadto rzecznik przekazuje do UOKiK żądane informacje w sprawach prowadzonych przez ten urząd postępowań. W 2023r. skierowano do UOKiK sześć zawiadomień o praktykach naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Współpraca z Inspekcją Handlową polega na podejmowaniu wspólnych przedsięwzięć związanych z upowszechnianiem praw konsumentów oraz na przekazywaniu informacji o wszelkich nieprawidłowościach stwierdzonych w placówkach handlu detalicznego i zakładach usługowych oraz na wymianie informacji i wzajemnych konsultacjach. Rzecznik utrzymuje stały kontakt z organami administracji rządowej oraz innymi podmiotami do zadań których należy ochrona praw konsumentów tj. Rzecznik Finansowy, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Urząd Regulacji Energetyki, Urząd Komunikacji Elektronicznej, z którymi konsultuje się w sprawach dotyczących ochrony interesów konsumentów i od których otrzymuje materiały edukacyjno-informacyjne.

4.18. Działalność Straży Miejskiej Miasta Zamość

4.18.1. Ogólna charakterystyka

Straż Miejska (w skrócie: SM) jest umundurowaną formacją samorządową, powołaną do ochrony spokoju i porządku publicznego. Główną oś działania tej jednostki wyznacza funkcjonowanie z poszanowaniem praw obywateli i spełnienia roli służebnej wobec nich.

Jednostka jest operatorem system monitoringu miejskiego. Pod koniec 2023 roku w mieście funkcjonowały 303 kamery obrotowe i stacjonarne (w 2022 roku system obejmował 247 kamer). Dzięki systemowi ujawniono 1587 zdarzeń.

Działalność monitoringu stanowi jedną z ważniejszych płaszczyzn współpracy z policją i innymi organami stojącymi na straży porządku publicznego. Dokonuje się ona w formule natychmiastowego informowania dyżurnego policji o potrzebie niezwłocznej interwencji, ale też o udostępnianie nagrań, które ułatwiają wykrycie sprawców przestępstw i wykroczeń. Monitoring pełni bardzo ważną rolę prewencyjną, a osiągnięty w minionym roku wynik wskazuje na słuszność inwestycji w to narzędzie profilaktyczne.

W 2023 roku w Straży Miejskiej pracowało 32 osoby: komendant, 17 umundurowanych strażników, 11 osób wykonujących zadania na stanowisku operatora kamer monitoringu wizyjnego, 2 osoby realizujące zadania z zakresu księgowości, zagadnień kadrowych i administracyjnych, 0,5 etatu stanowisko pomocnicze.

4.18.2. Działania penalne i profilaktyczne

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku podjęto następujące działania:

- nałożono 492 mandatów karnych na kwotę 50 450 zł, (2022 r. – 553 mandatów na kwotę 54 150 zł),
- do miejsca izolacji PDOZ odwieziono 24 nietrzeźwych osób oraz 24 nietrzeźwe osoby odwieziono do miejsca zamieszkania (2022 r. – 16 nietrzeźwych osób odwiezionych do PDOZ i 24 nietrzeźwych osób odwiezionych do miejsca zamieszkania),
- do Sądu Rejonowego skierowano 46 wniosków o ukaranie (2022 r – 60 wniosków),
- ujawniono 4396 przypadki łamania prawa w zakresie wykroczeń (2022 r. – 4336 wykroczenia),
- przeprowadzono 4815 interwencji (2022 r. – 5724 interwencje),
- przeprowadzono ogółem 15 553 czynności o charakterze prewencyjno-profilaktycznym, (2022 r. – 17 126 czynności).

4.19. Działalność spółek miejskich

4.19.1. Zamojski Szpital Niepubliczny

Dane ogólne

Podstawowym celem Zamojskiego Szpitala Niepublicznego Sp. z o.o. jest udzielanie świadczeń zdrowotnych służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie stanu zdrowia oraz inne działania medyczne wynikające z procesu leczenia lub przepisów odrębnych regulujących zasady ich wykonywania. Struktura wewnętrzna zakładu jest ściśle powiązana z działalnością medyczną zakładu.

Świadczenia zdrowotne udzielane przez jednostki organizacyjne Zamojskiego Szpitala Niepublicznego są finansowane głównie ze środków publicznych w ramach umów zawartych z Lubelskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia w następujących zakresach:

1) Lecznictwo szpitalne

- Oddział Chorób Wewnętrznych – 23 łóżka (w tym 3 łóżka intensywnej opieki medycznej),
- Oddział Hematologiczny – 34 łóżka (w tym 3 łóżka intensywnej opieki medycznej) i 7 miejsc pobytu dziennego,
- Oddział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej - 35 łóżek oraz 2 miejsca pobytu dziennego,
- Oddział Chorób Płuc – 36 łóżek (w tym 4 łóżka intensywnej opieki medycznej),
- Oddział leczenia jednego dnia dla dzieci - 4 miejsca pobytu dziennego,
- Izba Przyjęć Szpitala (urazowo-ortopedyczna).

2) Opieka długoterminowa (stacjonarna i ambulatoryjna) realizowana przez:

- Oddział Medycyny Paliatywnej - 20 łóżek, Poradnię Medycyny Paliatywnej, Hospicjum Domowe – opieka paliatywna i hospicyjna,
- Zakład Opiekuńczo-Lecznicy - 60 łóżek.

3) Ambulatoryjne leczenie specjalistyczne:

- Poradnia Gruźlicy i Chorób Płuc, Poradnia Hematologiczna,
- Poradnia Chorób Wewnętrznych (wyłącznie w zakresie kontroli pohospitalizacyjnej),
- Poradnia Medycyny Paliatywnej, Poradnia Chirurgii Dziecięcej,
- Poradnia Domowego Leczenia Tlenem.

Szpital posiada własne zaplecze diagnostyczne w zakresie rentgenodiagnostyki ogólnej i ultrasonografii, tomografii komputerowej, badań endoskopowych układu oddechowego (bronchoskopii) oraz nieinwazyjnych badań układu krążenia. Większość badań specjalistycznych jest zabezpieczonych poprzez umowy podwykonawstwa, przy czym należy zaznaczyć, że kluczowi podwykonawcy mają swoje siedziby na terenie szpitala: Laboratorium Analityczne Diagnostyka Sp. z o.o., „Voxel” Pracownia Rezonansu Magnetycznego, Zamojska Klinika Re-habilitacji Sp. z o.o., Centrum Dializ Fresenius Nephrocare, Centrum Usług Medycznych Sono-logic - Pracownia Endoskopii.

Zamojski Szpital Niepubliczny Sp. z o.o. posiada pozytywną opinię Zakładu Akredytacji CMKP i jest wpisany na listę Ministra Zdrowia jako jednostka prowadząca specjalizacje i staże kierunkowe w następujących specjalnościach lekarskich:

- prowadzenie specjalizacji: ortopedia i traumatologia narządu ruchu, medycyna paliatywna, choroby wewnętrzne, hematologia, choroby płuc,
- prowadzenie staży kierunkowych: hematologia, choroby płuc.

Dane finansowe:

- Przychody ogółem – 101 871 654,93 zł,
- Koszty ogółem – 95 875 313,70 zł,
- Zmiana stanu produktów z tytułu utworzenia rezerw – 1 587 418,98 zł.
- Wynik brutto – 4 408 922,25 zł
  - podatek dochodowy – 1 109 928 ,00 zł
  - podatek odroczony – 434 906 ,00 zł
- Wynik netto (zysk) – 3 733 900,25 zł

Wykonanie kontraktu za 2023 rok:

- Leczenie Szpitalne – 105,57%
- Chemioterapia 99,98% ; Programy Lekowe – 128,97%
- Opieka Paliatywna i Hospicyjna – 118,92%
- Zakład Opiekuńczo-Lecznicy – 120,01%
- Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna – 98,99%
- PSZ – Ryczałt – Szpital I Stopnia – 90,21 %

- PSZ – Świadczenia Odrębnie Finansowane – 102,23%
- Dobry Posiłek w Szpitalu (kontrakt od X-XII-2023r.) – 78,72%

Analiza wykorzystania bazy łóżkowej (bez ZOL i Med. Paliatywnej)

- Baza łóżkowa – 128 łóżek rzeczywistych (stan na 31 grudnia 2023 roku),
- Liczba leczonych pacjentów – 4837,
- Liczba osobodni leczenia – 35751,
- Średni pobyt chorego w Szpitalu – 7,4,
- Wskaźnik wykorzystania łóżka (w dniach) – 279,3,
- Procentowy wskaźnik wykorzystania łóżka – 76,52,
- Liczba zabiegów operacyjnych – 2093.

Przeciętne zatrudnienie w Zamojskim Szpitalu Niepublicznym Sp. z o. o. w roku 2023 kształtowało się na poziomie 431,18. Struktura zatrudnienia według grup zawodowych przedstawia się następująco:

W 2023 roku nastąpił wzrost zatrudnienia w stosunku do roku 2022 roku o 13,82 etatu. Wzrost zatrudnienia jest spowodowany przede wszystkim reorganizacją bazy łóżkowej oddziałów szpitala, polegającą na zmianie lokalizacji Oddziału Chorób Płuc i Oddziału Chorób Wewnętrznych, powiększeniu bazy łóżkowej Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego oraz Oddziału Medycyny Paliatywnej. Dokonane zmiany organizacyjne wymagały zwiększenia zatrudnienia personelu, głównie pielęgniarek i opiekunów medycznych.

Niedobór kadry lekarskiej stanowi nadal poważny problem szpitala, dlatego też Zarząd Spółki podejmuje ciągłe starania mające na celu zwiększenia zatrudnienia lekarzy. Największe niedobory kadry lekarskiej występują w Oddziale Hematologii, Oddziale Chorób Płuc oraz Dziale Diagnostyki Obrazowej. Szpital potrzebuje również lekarza specjalisty w dziedzinie chorób wewnętrznych do pracy w opiece długoterminowej w związku ze zwiększeniem bazy łóżkowej Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego.

4.19.2. Zakład Gospodarki Lokalowej w Zamościu sp. z o.o.

ZGL w Zamościu sp. z o.o. zarządzał 152 budynkami komunalnymi oraz 102 wspólnotami mieszkaniowych (stan na 31 grudnia 2023 r.). W zarządzie spółki pozostawało:

- 1 783 mieszkań komunalnych (dla porównania: 1 800 w 2022 r.) o pow. użytkowej 82 027 m² (82 858 m² w 2022 r.), w tym:
  - 72 (70 w – 2022 r.) mieszkań z najmem socjalnym o pow. użytkowej 2 719 m² (2 666 m² w 2022 r.)
  - 438 (436 w 2022) komunalnych lokali użytkowych o pow. 38 138 m².

Komunalny zasób mieszkaniowy w 2023 roku zmniejszył się o 18 lokali (o pow. użytkowej 841 m²) w wyniku sprzedaży dotychczasowym najemcom. Łączna powierzchnia komunalnych lokali mieszkalnych i użytkowych administrowanych przez spółkę wynosiła 120 204 m² (120 365 m² w 2022 r.).

Podstawową działalnością ZGL jest administrowanie lokalowymi zasobami Miasta Zamość. Spółka zarządza również nieruchomościami wspólnot mieszkaniowych, jednakże jest to jedynie działalność uzupełniająca. Pozwala ona z jednej strony na zwiększenie dochodów spółki, a z drugiej na obniżenie kosztów jednostkowych świadczonych usług. W ramach zarządzania nieruchomościami spółka na bieżąco wykonuje usługi w zakresie utrzymania porządku i czystości oraz doraźnych napraw i usuwania usterek na terenach bezpośrednio przyległych do zarządzanych budynków (tereny zielone, drzewa, krzewy i kwiaty, place zabaw, piaskownice, śmietniki, chodniki). Ponadto, w 2023 r. ZGL przeprowadził liczne prace i remonty na zarządzanych nieruchomościach zarówno komunalnych, jak i będących własnością wspólnot m.in. remonty klatek schodowych, remonty mieszkań komunalnych, balkonów, czy wymiana pionów wodno-kanalizacyjnych, wymiana instalacji elektrycznej, stolarki okiennej i drzwiowej, modernizacja monitoringu, domofonów. W zasobach komunalnych i zasobach wspólnot mieszkaniowych grupa remontowo-konserwacyjna spółki usunęła 4252 awarie (3852 w 2022 r.). Wymieniono 17 grzewczych pieców. Ważnym rozdziałem w działalności spółki jest remont mieszkań z odzysku, w 2023 roku wyremontowano łącznie 21 mieszkań (26 w 2022 r.).

Dodatkowo, spółka świadczy usługi w zakresie nadzorów inwestorskich. Pracownicy pełnili nadzór inwestorski nad:

- II etapem rewitalizacji Starej Bramy Lwowskiej,
- rozbudową i modernizacją zaplecza szatniowo- sanitarnego przy boiskach treningowych OSIR,
- budową oświetlenia wewnętrznego i iluminacji wybranych cel Rotundy,
- remontem i przebudową stadionu sportowego OSIR – rozpoczęcie,
- termomodernizacją obiektów zamojskiego OSIR (kryta pływalnia, budynki OSIR przy ul. Królowej Jadwigi)- zakończenie.

W 2023 r. spółka rozpoczęła procedurę uzyskania grantów z Banku Gospodarstwa Krajowego na montaż paneli fotowoltaicznych na dwóch budynkach. W podsumowywanym roku Spółka uzyskała w ramach Rządowego Programu Wsparcia Budownictwa Socjalnego i Komunalnego dofinansowanie w wysokości 73 445, 29 zł na remont mieszkania, które zostało przeznaczone dla rodziny zastępczej. W ramach tego samego programu, ZGL złożył wniosek o wsparcie finansowe remontu kolejnych 8 mieszkań komunalnych.

4.19.3. Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o.

Obecnie TBS Zamość dysponuje siedmioma budynkami mieszkalnymi wielorodzinnymi, w których łącznie znajduje się 277 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 13 162,80 m². Wszystkie budynki wybudowane zostały przez spółkę na gruntach wniesionych aportem przez Miasto Zamość. Łączna wartość majątku trwałego będącego w posiadaniu i zarządzanego przez TBS na dzień 31.12.2023 wynosi 30 488 131,13 zł. Realizując inwestycje budowlane TBS korzysta z preferencyjnego kredytu/finansowania zwrotnego udzielonego przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach rządowego programu wspierającego budownictwo mieszkaniowe. Zadłużenie z tytułu zaciągniętych kredytów na koniec 2023 r. wyniosło 10 609 031,92 zł.

W ramach bieżącej działalności Spółka realizuje usługi związane z zarządzaniem nieruchomościami, tj. administrowaniem i eksploatacją budynków wchodzących w skład zasobów TBS. Należą do nich głównie utrzymanie porządku, czystości, bezpieczeństwa

użytkowania, bieżące naprawy, obsługa administracyjna, a także dbałość o stan techniczny budynków. W 2023 roku wykonano remonty na łączną kwotę 90 tys. zł. Do najważniejszych prac zaliczyć należy remont odwodnienia kolejnego bloku przy ul. Lipskiej, montaż przepompowni oraz modernizacja domofonów.

Na polu inwestycyjnym rok 2023 to działania zmierzające do rozpoczęcia realizacji inwestycji przy ul. Wyszyńskiego. Ostatecznie, zarząd spółki podjął decyzję o realizacji przedsięwzięcia w oparciu o wytyczne miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Rozpoczęcie budowy pierwszego etapu inwestycji planowane jest w pierwszym półroczu 2024 roku. W zaprojektowanym budynku powstanie 35 lokali mieszkalnych i 4 lokale użytkowe, w tym 1 dla potrzeb siedziby Spółki.

Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o. w Zamościu w 2023 roku po raz trzeci zostało laureatem w Ogólnopolskim Rankingu Towarzystw Budownictwa Społecznego przeprowadzonym przez Dziennik Gazeta Prawna. Wyłoniono 10 najlepszych TBS w kraju, wśród których zamojski TBS uplasował się na miejscu 7. Brano pod uwagę takie kryteria jak dane finansowe, działalność inwestycyjna, podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników oraz ocenę działalności na polu CSR czyli społecznej odpowiedzialności biznesu.

4.19.4. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o.

Kapitał zakładowy Spółki na dzień 31 grudnia 2023 roku zgodnie z wpisem w KRS wynosił 69.494.000,00 zł i dzielił się na 138.968 udziałów o wartości nominalnej 500,00 zł każdy.

W 2023 roku Spółka świadczyła usługi, zgodnie z zapotrzebowaniem odbiorców usług na podstawie zawartych umów indywidualnych, jak również jako Wykonawca wybrany w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych prowadzonych w trybie przetargów nieograniczonych.

W ramach indywidualnych zleceń klientów, Spółka świadczyła usługi:

- laboratoryjne w zakresie badań fizyko-chemicznych i mikrobiologicznych próbek wody,
- najmu taboru samochodowego i pojazdów,
- z zakresu prac wodociągowo-kanalizacyjnych,
- odbioru odpadów komunalnych gromadzonych w kontenerach,
- opieki nad grobami.

Spółka w ramach prowadzonej działalności wodociągowej wykonuje pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody, montaż wodomierzy, włączenia przyłączy wodociągowych, budowę i modernizację sieci i przyłączy wodociągowych, wynajem środków transportu i specjalistycznego sprzętu.

Sprzedaż wody w 2023 roku w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę wyniosła 2.201,6 tys. m³ i zmniejszyła się w porównaniu do roku poprzedniego o 17,6 tys. m³, tj. 0,8 %. Z roku na rok Spółka odnotowuje spadek ilości sprzedaży wody.

Oczyszczalnia Ścieków

Obsługę w zakresie odbioru i oczyszczania ścieków wykonuje zakład branżowy Spółki Oczyszczalnia Ścieków. Ścieki przed odprowadzeniem do odbiornika, jakim jest rzeka Łabuńska poddawane są mechanicznym i biologicznym procesom oczyszczenia, podczas których unieszkodliwiane są tłuszcze, usuwane osady, następuje redukcja związków węgla, azotu i fosforu.

W 2023 roku sprzedaż usług w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków wyniosła 2.504,7 tys. m³ i uległa zwiększeniu o 24,5 tys. m³ tj. 1,0 % niż w roku poprzednim.

W strukturze usługobiorców w porównaniu z rokiem 2022 nie wystąpiły znaczące zmiany. Największy udział w sprzedaży miały gospodarstwa domowe w zabudowie wielorodzinnej z udziałem 42,6 % i jednorodzinnej z udziałem 21,7 %.

Badania analityczne jakości ścieków związane z prawidłowym przebiegiem procesów technologicznych w Oczyszczalni Ścieków prowadzi laboratorium własne Spółki oraz firma SGS Polska Sp. z o.o. z Pszczyny. Badania obejmowały analizę: ścieków surowych, ścieków oczyszczonych mechanicznie, ścieków oczyszczonych biologicznie, wody z rzeki Łabuńka przed i za oczyszczalnią, wód podziemnych pochodzących z piezometrów, osadów, kratek, osadu czynnego i odcieków pochodzących z oczyszczalni.

Rok 2023 był kolejnym rokiem dynamicznego wzrostu ilości przyjętych nieczystości ciekłych do Stacji Zlewnej Oczyszczalni Ścieków w Zamościu, gdzie przyjęto 261,3 tys. m³ nieczystości ciekłych /w 2022 r. 240,8 tys. m³, w 2021 r. 225,1 tys. m³ /.

Oczyszczalnia Ścieków wytwarza energię elektryczną w oparciu o wpis do rejestru wytwórców energii w małej instalacji, tj. instalacji odnawialnego źródła energii w elektrowni biogazowej, wytwarzającej energię elektryczną przy użyciu jednego silnika spalinowego o mocy zainstalowanej 0,190 MW, wykorzystującej w procesie spalania biogaz powstały w procesach odprowadzania i oczyszczania ścieków. Umożliwia to poprawę struktury zużycia biogazu w oczyszczalni przez znaczne zmniejszenie ilości biogazu spalanego w pochodni,

a jednocześnie wytworzona energia elektryczna poprawia bilans zużycia energii elektrycznej pobieranej z sieci PGE Dystrybucja S.A.

W 2023 roku wytworzono z biogazu 1.104.798 kWh energii elektrycznej, mniej o 183.629 kWh do roku 2022, co stanowi 30,9 % całkowitej zużytej energii elektrycznej przez Oczyszczalnię Ścieków.

Zakład Transportu Odpadów

Zakład Transportu Odpadów jest zakładem branżowym Spółki świadczącym usługi w zakresie: odbioru odpadów komunalnych, prowadzenia Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.

Usługa odbioru odpadów komunalnych świadczona była przez Zakład Transportu Odpadów na podstawie umów zawartych w ramach zamówień publicznych, zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz na indywidualne zlecenia klientów na rzecz:

- właścicieli nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie miasta Zamość i gmin: Zamość, Łabunie, Skierbieszów,
- podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, instytucji oświaty, zdrowia oraz z pozostałych nieruchomości niezamieszkałych z terenu z miasta Zamość i gmin: Zamość, Łabunie, Skierbieszów.

Na dzień 31 stycznia 2023 roku Spółka posiadała zawarte 1.172 szt. umów na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych o 71 szt. mniej niż w 2022 roku: miasto Zamość – 941 szt., gmina Zamość – 164 szt., gmina Łabunie – 41 szt., gmina Skierbieszów – 26 szt.

Ogólna masa odpadów komunalnych odebranych w sposób bezpośredni (mobilny) i w PSZOK od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych z terenu gmin i miasta w 2023 roku wyniosła 29.752,3 Mg, nastąpił spadek o 1.176,8 Mg w porównaniu do 2022 roku.

W sposób bezpośredni (mobilny) z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych Zakład odebrał odpady komunalne w ilości 25.136,4 Mg (o 376,0 Mg więcej niż 2022 roku) z czego: z terenu miasta Zamość stanowiły 76,4%, z terenu gminy Zamość 17,6%, z terenu gminy Łabunie 3,7% oraz z terenu gminy Skierbieszów 2,3%.

W dwóch Punktach Selektynego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) przyjęto odpady komunalne pochodzące z nieruchomości zamieszkałych w ilości 4.615,9 Mg, co stanowi wzrost o 804,0 Mg, tj. o 21,1% w stosunku do roku poprzedniego.

W wyniku prowadzenia procesów przetwarzania odpadów komunalnych dostarczonych do Zakładu w 2023 roku wyprodukowano i sprzedano 4.536,7 Mg surowców wtórnych, w 2022 roku 4.425,9 Mg, w 2021 roku 1.567,7 Mg, w 2020 roku 2.466,5 Mg.

Cmentarz Komunalny

Cmentarz Komunalny położony jest na terenie Gminy Zamość w miejscowości Chyża. W ramach świadczonych usług Zarządca cmentarza w 2023 roku w porównaniu do 2022 roku dokonał m.in. :

- sprzedaży grobów betonowych jednoosobowych, dwuosobowych, czteroosobowych w ilości 61 szt. /spadek o 16 szt./,
- sprzedaży grobów ziemnych w ilości 6 szt. /spadek o 10 szt./,
- udostępnienia nisz urnowych w ilości 31 szt. /wzrost o 5 szt./,

Inwestycje

Spółka w 2023 roku realizowała inwestycje zgodnie z Uchwałą Rady Miasta w sprawie zatwierdzenia „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Zamościu na lata 2023-2026”, planem rocznym Spółki na 2023 rok, a także bieżącym zapotrzebowaniem.

Wartość nakładów poniesionych w 2023 roku na budowę, ulepszenie i nabycie środków trwałych wyniosła 10.989,7 tys. zł netto.

Na remonty środków trwałych wydatkowano kwotę w wysokości 1.122,6 tys. zł tj. o 135,1 tys. zł więcej niż w roku 2022.

Kierunki inwestowania oraz ich wartość netto przedstawiają się następująco:

- budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej o wartości 9.515,2 tys. zł
- (w 2022r. – 5.546,6 tys. zł),
- środki transportu o wartości 252,0 tys. zł (w 2022r. – 3.164,0 tys. zł),
- maszyny i urządzenia techniczne o wartości 1.177,1 tys. zł (w 2022r.-1.491,8 tys. zł),
- wyposażenie, narzędzia, przyrządy o wartości 36,5 tys. zł (w 2022r. – 64,4 tys. zł),
- wartości niematerialne i prawne o wartości - 8,9 tys. zł. (w 2022r. – 32,0 tys. zł).

Działania inwestycje realizowane przez Spółkę w 2023 roku dotyczyły m.in.:

- budowy instalacji fotowoltaicznej o mocy do 1 MW na terenie Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Dębowcu – 1.514,1 tys. zł,
- modernizacji, budowy sieci i przyłączy wodociągowych:
  - modernizacja sieci wodociągowej ul. Wojska Polskiego – 735,9 tys. zł,
  - modernizacja sieci wodociągowej ul. Lwowska – 60,0 tys. zł,
  - budowa sieci wodociągowej ul. Braterstwa Broni – 155,1 tys. zł,
  - modernizacja sieci wodociągowej ul. Myśliwska – 143,4 tys. zł,
- budowy kanałów sanitarnych oraz przyłączy kanalizacyjnych w ulicach: modernizacja gospodarki wodno–ściekowej:
  - modernizacja przepompowni ul. Królowej Jadwigi – 5.024,9 tys. zł – wartość przekazanych nakładów jako aport,
  - modernizacja kanalizacji sanitarnej ul. Szczepieszka – 736,8 tys. zł,
  - modernizacja kanalizacji sanitarnej ul. Sikorskiego – 899,7 tys. zł,
  - modernizacja kanalizacji sanitarnej ul. Szczepieszka – 122,0 tys. zł,
  - modernizacja kanalizacji sanitarnej ul. Chełmońskiego – 124,8 tys. zł,
  - przypięcie kolektora A do ULGI ul. Wiejska – 163,0 tys. zł.
- ZWiK - modernizacja boksów magazynowych w hali odżelaziaczy SUW – 48,5 tys. zł,
- ZWiK - modernizacja oświetlenia zewnętrznego na terenie Krucza 10 – 37,7 tys. zł,
- OŚ - modernizacja sieci biogazu i kogeneracji OŚ – 71,1 tys. zł,
- RZZO - nadbudowa ściany - hali sortowniczej odpadów zmieszanych- 12,1 tys. zł,

Zakłady zrealizowały zakupy inwestycyjne w zakresie m.in.:

- Regionalny Zakład Zagospodarowania Odpadów:
  - system bezpieczeństwa IPAS – 18,5 tys. zł,
  - system monitoringu termowizyjnego – 44,4 tys. zł
- Oczyszczalnia Ścieków:
  - dmuchawy powietrza do reaktora biologicznego 528,0 tys. zł,
  - kocioł grzewczy 396,5 tys. zł,
  - urządzenie wysokociśnieniowe – 20,4 tys. zł,
  - pompa do pompowni odcieków – 19,8 tys. zł,
  - miernik wieloparametrowy – 16,8 tys. zł,
- Zakład Transportu Odpadów:
  - zakup samochodu używanego -śmieciarki – 252,0 tys. zł,
  - kontenerów KP-7, KP-10 – 64,2 tys. zł,
  - monitoring pojazdów – 41,9 tys. zł,
- Zarząd – nalewak z chłodziarką i osprzętem do wody - 13,6 tys. zł,
- BOK – zakup urządzenia wielofunkcyjnego – 12,0 tys. zł.

4.19.5. Miejski Zakład Komunikacji sp. z o.o.

Miejski Zakład Komunikacji Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Zamościu jest spółką użyteczności publicznej świadcząca usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego. Właścicielem i udziałowcem posiadającym 100% udziałów jest Miasto Zamość. Kapitał podstawowy spółki na dzień 31.12.2023 r. wynosi 32 269 500,00 zł i dzieli się na 64539 udziałów po 500,00 zł każdy. Usługi w zakresie transportu publicznego świadczone przez Spółkę realizowane są na podstawie umowy zawartej pomiędzy Miastem Zamość, a MZK Sp. z o. o. w Zamościu. W 2023 r. zrealizowano przejazdy na 25 liniach komunikacyjnych, łącznie wykonano 1 460 354,40 wozokilometrów.

Do działalności podstawowej wypłacana jest rekompensata, która w 2023 r. wyniosła 8 452 901,82 zł.

Najważniejsze inwestycje zrealizowane w 2023 r. to:

- Budowa linii zasilającej i przebudowa stacji transformatorowej do zasilania stacji ładowania autobusów elektrycznych – wartość środka trwałego 397 081,06 zł,
- Zakup 14 autobusów elektrycznych MAN Lion's City E – wartość netto środków trwałych 38 132 840,00 zł,
- Zakup 7 dwustanowiskowych ładowarek autobusowych MEDCOM – wartość netto środków trwałych 1 493 100,00 zł.
- Podpisano umowę leasingu nr C000162059 z RCI Leasing Polska Spółka z o.o., na mocy której MZK Sp. z o.o. przyjęła do użytkowania samochód DACIA JOGGER. Samochód wykorzystywany jest w działalności Spółki. Umowa została zawarta na okres 4 lat, tj. do listopada 2027 r.

Do ważniejszych zadań zrealizowanych przez Spółkę w 2023 r. zaliczyć należy ponadto:

- objęcie udziałów w Spółce „Fabryka Zamość” – w sierpniu 2023 r. MZK Sp. z o. o. wniosła aportem do nowej spółki działkę zlokalizowaną u zbiegu ulic Wyszyńskiego i Legionów w Zamościu, na której powstanie nowoczesny biurowiec klasy A. W zamian za aport MZK Sp. z o.o. objęła udziały o wartości 4 430 800,00 zł (łącznie wartość udziałów w Fabryka Zamość Sp. z o.o. wynosi 4 630 800,00 zł),
- złożono wnioski do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dofinansowanie zakupu kolejnych 14 szt. autobusów elektrycznych oraz budowy niezbędnej infrastruktury do ich obsługi. Całkowity koszt przedsięwzięcia oszacowano na 37 598 372,00 zł. Wnioskowano o dofinansowanie w kwocie 33 188 128,00 tj. 88% kosztów inwestycji.

Spółka w 2023r. uzyskała przychody ogółem w wysokości 32 987 298,33 zł. W porównaniu do roku 2022 przychody wzrosły o 18,08%. Odnotowano również wzrost kosztów działalności tj. o 5,68% w odniesieniu do roku poprzedniego, które wyniosły 33 572 068,63 zł. Rok obrotowy Spółka zamknęła stratą w wysokości 584 770,30 zł.

Wzrost kosztów działalności Spółki w 2023 r. związany jest przede wszystkim ze wzrostem wynagrodzenia minimalnego. Wynagrodzenia wraz z pochodnymi, w stosunku do roku poprzedniego, były wyższe o 651 146,31 zł. Spółka poniosła też koszty ubezpieczenia nowych autobusów elektrycznych, w grudniu opłacono pierwszą ratę składki ubezpieczeniowej w wysokości 89 241,10 zł.

Przychody MZK Sp. z o. o. zwiększyły się głównie ze względu na zwiększenie rekompensaty wypłacanej przez Miasto Zamość. W roku 2023 Spółka otrzymała rekompensatę o 1 752 901,82 zł większą niż w roku poprzednim. Przychody netto ze sprzedaży towarów rok do roku zmalały o 1 420 530,64 zł (wyniosły 15 750 242,92 zł). Równocześnie spadła też wartość sprzedanych towarów i materiałów: o kwotę 1 522 275,14 zł (marża na sprzedaży była wyższa niż w roku 2022).

